

**Türkiye Bankalar Birliği
2007-2008 Dönemi Çalışmalarına İlişkin
Faaliyet Raporu, Denetçi Raporları,
Bilanço, Hesap Durumu, 31.03.2008 Tarihli
Bağımsız Denetim Raporu,
2008-2009 Dönemi Bütçe Tasarısı**

Mayıs 2008

Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu*

Yönetim Kurulu Üyeleri**

T. İş Bankası A.Ş.
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.
T.C. Ziraat Bankası
Akbank T.A.Ş.
T. Garanti Bankası A.Ş.
T. Vakıflar Bankası T.A.O.
T. Halk Bankası A.Ş.
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.
Finans Bank A.Ş.
Oyak Bank A.Ş.
Fortis Bank A.Ş.
Türk Eximbank
Şekerbank T.A.Ş.

H. Ersin Özince
Varol Civil
Can Akın Çağlar
Zafer Kurtul
Sait Ergun Özen
Bilal Karaman
Hüseyin Aydın
Tayfun Bayazıt
Sinan Şahinbaş
Hakan Eminsoy
Yvan De Cock
Ahmet Kılıçoğlu
Meriç Uluşahin

Yönetim Kurulu Başkanı
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Yönetim Kurulu Denetçi Üyeleri**

Denizbank A.Ş.
T. Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
Eurobank Tekfen A.Ş.

Hakan Ateş
Halil Eroğlu
Mehmet Erten

Genel Sekreter

Dr. Ekrem Keskin

* 12 Mayıs 2008 tarihi itibarıyla.

**Genel Müdür

Türkiye Bankalar Birliği

Misyon :

Bankacılık sektörünün hak ve menfaatlerini gözeterek, sektörün büyümesine, sağlıklı çalışmasına, bankacılık mesleğinin gelişmesine, haksız rekabetin önlenmesine ve rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Vizyon :

Finansal sektörün verim ve etkinliğinin artırılarak uluslararası büyüklüğe ve güce ulaşmasına, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olmasına öncülük eden bir kurum olmaktır.

Temel Değerler :

- Serbest piyasa mekanizmasını savunmak
- Düzenlemelere uymak, ilkelere bağlılık
- Dürüstlük ve güvenilirlik
- Şeffaflık
- Hakkaniyetli davranmak
- Akılcı ve gerçekçi olmak
- Tasarruf ve verimlilik
- Yeniliğe ve değişime açıklık
- Bireye ve insan haklarına saygı
- Bilgi ve uzmanlığa değer vermek
- Dayanışma ve paylaşma
- Sosyal sorumluluk ve çevre bilinci

Türkiye Bankalar Birliği

51. Genel Kurul Toplantı Gündemi

(29 Mayıs 2008, Saat 10.00)

Açılış Konuşmaları

Genel Kurul Çalışması

- I. Başkanlık Divanı Seçimi
- II. Birlik Çalışma Raporu ve Bütçesi
 1. Birliğin,
 - a. 2007-2008 dönemi çalışmalarına ilişkin Faaliyet Raporu ve Denetçi Raporlarının,
 - b. 30.06.2007 Bilançosunun,
 - c. 31.03.2008 Hesap Durumunun,incelenmesi ve onaylanması.
 2. Yönetim Kurulu ve Denetçilerin ibrası
 3. 2008-2009 Bütçesinin incelenmesi ve onaylanması
- III. Diğer
- IV. Dilek ve Temenniler
- V. Yönetim Kurulu ve Denetçilerin Seçimi

Türkiye Bankalar Birliği

2007-2008 Dönemi Faaliyet Raporu

İçindekiler

Sunum

I. 2007 Yılında Türkiye Ekonomisi ve Türk Bankacılık Sistemi

1. Genel Değerlendirme
2. 2007 Yılında Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler
3. 2007 Yılında Bankacılık Sistemi

II. Türkiye Bankalar Birliği'nin Faaliyetleri

A. Bankacılık ve Araştırma Grubu

1. Gündemdeki Başlıca Düzenlemeler
2. Özel Nitelikli Projeler
3. Kurumlararası İşbirliği
4. Araştırma ve Yayın Faaliyetleri
5. Kütüphane

B. Eğitim ve Tanıtım Grubu

1. Eğitim Faaliyetleri
2. Tanıtım Faaliyetleri

C. Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu

1. Bilgi Sistemleri Geliştirme ve Destek Hizmetleri
2. Çalışma Grupları Faaliyetleri
3. İstatistiksel Raporlama Faaliyetleri

D. İdari ve Mali İşler Grubu

III. Türkiye Bankalar Birliği'nin 2006-2007 Bütçe Dönemi Sonuçları, 2007-2008 Bütçe Dönemi 9 Aylık Hesap Durumu ve 2008-2009 Dönemi Bütçe Tasarısı

1. 30.06.2007 Tarihli Konsolide Bilanço ve
2006-2007 Dönemi Konsolide Gelir-Gider Tablosu,
Analizi ve Denetçiler Raporu
2. 2007-2008 Bütçe Dönemi 9 Aylık 31.03.2007 Tarihi İtibariyle
Hesap ve Gelir-Gider Tablosu ve Denetçiler Raporu
3. 2008-2009 Dönemi Bütçe Tasarısı

Sunum

Sayın Üyeler,

Yakın dönemde Türkiye ekonomisi ile bankacılık sisteminde yaşanan gelişmeleri değerlendirmek ve Birliğimizin çalışmaları hakkında bilgi sunmak amacıyla hazırlanan faaliyet raporumuz üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde ekonomik gelişmeler ve Türk bankacılık sisteminin performansı değerlendirilmektedir. İkinci bölümde, Türkiye Bankalar Birliği'nin çalışmaları hakkında bilgi verilmektedir. Üçüncü bölümde ise Birliğimizin 30.06.2007 tarihli konsolide bilançosu ve 2006-2007 dönemi konsolide gelir gider tablosu ile 31.03.2008 tarihli hesap durumu ve 2007-2008 bütçe dönemi 9 aylık konsolide gelir-gider tablosu ayrıntıları ile değerlendirilmektedir. Son olarak, Birliğimizin 2008-2009 dönemi bütçe tasarısı yer almaktadır.

Sayın Üyeler,

Yurtiçinde siyasi gelişmelerin, uluslararası ilişkilerde ise finansal piyasalarda yılın ikinci yarısında su yüzüne çıkan sorunların neden olduğu dalgalanmaların önem kazandığı 2007 yılında öncelikler değişmiş, istikrarı öngören ekonomi politikasının uygulanmasında konsantrasyon azalmış, bu politikayı destekleyen reform süreci yavaşlamıştır. Gelişmeler, beklentileri olumsuz yönde etkilemiş, risk algılamasının yukarıya doğru yön değiştirmesine ve belirsizliğin artmasına neden olmuş; sonuçta ekonominin performansını sınırlandırmıştır.

Türkiye ekonomisinde ve bankacılık sisteminde 2007 yılında öne çıkan başlıca gelişmeler, büyüme hızının yavaşlaması, tarımsal üretimin azalması, enflasyonun yükselme eğiliminde olması, özel sektörde tasarruf açığının düşmesi, kamuda tasarruf fazlasının yeniden açığa dönmesi, bütçe açığının yükselmesi, para ikamesinin sınırlı da olsa yeniden artması, yurtdışı yerleşiklerin menkul kıymet portföylerinin azalması olmuştur. Kısa vadeli faiz oranları sınırlı da olsa düşmüş, özelleştirme hız kazanmış, yabancı sermaye girişi sürmüştür. Bankacılık sistemi, müşterilerinin davranışına bağlı olarak, ilk yarıda ihtiyatlı bir yaklaşım göstermiş, ikinci yarıda kredi arzını hızlandırmıştır. Özkaynaklar güçlenmeye devam etmiş, sahiplik yapısındaki değişme sürmüştür.

2007 yılında yaşananlar ekonomide ve finansal sektörde performansın iyileşerek sürdürülmesinde fiskal istikrarı, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı aynı anda gözetilen bir ekonomi politikasının kararlılıkla uygulanmasının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Uluslararası ekonomik ilişkilerin arttığı bir ortamda sadece ulusal değil, uluslararası alanda da istikrarın ve büyümenin uluslararası ekonomiye katılan tüm ülkeler açısından ne kadar önemli olduğu bir kez daha gözlemlenmiştir.

Ekonomik performansın seyri bankacılık sistemi açısından hala son derece önemlidir. Gelişmeler bilançonun büyüklüğüne, yapısına ve bankaların davranışına hızla yansımaktadır. İstikrar sayesinde, YTL cinsinden finansal araçlara ve finansal hizmetlere olan talep güçlü kalmıştır. Likidite yüksektir, aktif kalitesi iyileşmiştir, özkaynaklar çok daha güçlüdür, karlılık artmaktadır. Kısaca bankacılık sistemi geçmişe göre daha büyük, daha güçlü, daha sağlam durumdadır.

Büyüme göstergelerindeki olumlu eğilime rağmen, ülkemizde finansal sektörün ve bankacılık sisteminin henüz çok küçük ölçekte ve sığ olduğu da bir gerçektir. Sermaye piyasamız hala çok küçüktür ve özel kesim bu piyasalardan uzun vadeli kaynak yaratamamaktadır. Bankalar dışındaki finansal kurumların da bilançoları sınırlı büyüklüktedir. Bu nedenle finansal sektör ekonomik ve politik gelişmelerden büyük ölçüde etkilenmektedir. Bunun yanında, bilanço yapısındaki hızlı değişme,

türev ürünler gibi daha karmaşık finansal ürünlerin hacminin büyümesi ve kaynakların kısa vadeli yapısı göz önüne alındığında etkin risk yönetimi çok daha hassas ve önemli hale gelmektedir. Bu süreçte, uluslararası rekabete açık olan bankacılık açısından, düzenlemelerde uluslararası kurallara önemli ölçüde yaklaşılması, değişen kurallara uygun olarak geliştirilen risk yönetimi anlayışı, özkaynaklardaki büyüme ve makro dengelerin sağlıklı olarak kurulmasına yönelik çabalar banka sistemine avantaj sağlayacaktır. Finansal sektörün büyümesi ve sağlıklı olarak çalışmasında ekonomik istikrar yanında, düzenlemelerin istikrarlı, birbirleriyle, ekonomik realiteyle ve uluslararası standartlarla uyumlu olması önemlidir.

Ülkemizde bazı düzenleme ve uygulamalar finansal sektörün büyümesini maalesef desteklememektedir. Süreci olumsuz etkileyen faktörlerin başında finansal işlemler ve kaynaklar üzerindeki para-fiskal yükler, piyasa ekonomisinin işleyişi ile çelişkili ve bankaların risk yönetimini olumsuz yönde etkileyen kurallar, yurtdışındaki kuruluşlar karşısında Türkiye'de yerleşik kuruluşlar aleyhine haksız rekabete neden olan düzenlemeler, banka dışı kesimlere ilişkin reform sürecinin çok yavaş işlemesi, kayıt dışı faaliyet hacminin büyük olması gelmektedir. Bu nedenlerle finansal kaynakların büyümesi sınırlanmakta, yönetimi güçleşmektedir. Kaynakların önemli bölümünün Türkiye'deki finansal sektörün dışında bulunduğu tahmin edilmektedir. Yurtdışındaki bankaların yurtdışındaki bankalar karşısında rekabet gücü zayıflamaktadır. Son dönemde, aracılık maliyetinin düşürülmesine yönelik olarak somut ve önemli adımlar atılmıştır. Ancak, bunlar yeterli değildir ve finansal aracılık işlemlerinde yükler hala önemini korumaktadır. Bu konudaki çabaların ve kayıtdışı ile mücadelenin sürdürülmesi gerekmektedir.

Sayın Üyeler,

Birliğimiz finansal sektörün sorunlarına sağlıklı çözümler bulunması için gündemde bulunan konuları yakından takip etmekte, sorunların çözümüne pozitif katkılar sağlayacak görüş ve önerileri ilgili kurumlara sunmaktadır. Ekonomiyi, finansal sektörü ve bankacılık sistemini ilgilendiren gelişmeler, görüşmeler ve değerlendirmeler konusunda üyelerimiz ile bilgi alışverişi içinde olmaya hassasiyet gösterilmektedir. Üzerinde çalıştığımız ve gündemimizde ilk sıralarda yer alan konular şunlardır:

i. Bankacılık Kanunu'nun, hukukun ve ekonominin temel ilkeleri, uluslararası uygulamalar ve yeniden yapılanma sonrasındaki gelişmeler doğrultusunda normalleştirilmesi amacıyla uygulamada karşılaşılan sorunlar belirlenmiş ve ilgili kurumlara sunulmuştur.

ii. Finansal kurumlar arasında, ve/veya yurtdışında yerleşiklerin yurtdışında yerleşik finansal kurumlar karşısındaki rekabetini bozan veya zayıflatan düzenleme ve uygulamalar vardır. Bunların başında gelen vergisel düzenlemelerde uygulamada tereddütlere neden olan çok sayıda alan bulunmaktadır. Rekabetin bozulmasına ve denetim sorunlarına yol açan bu alanlar uluslararası uygulamalar, bankacılık sektörünün ve kredi kullananların rekabet gücünün iyileştirilmesini hedefleyen bir yaklaşım içinde netleştirilmelidir. Aracılık maliyetlerinin düşürülmesi için bir takvim açıklanmalıdır.

iii. Rekabeti bozan diğer konular ise, yurtdışında yerleşik finansal kurumların yabancı para kredi açmalarının sınırlandırılması, sermaye yeterliliği rasyosunun yüzde 8 yerine yüzde 12 düzeyinde tutulması, alacakların tahsilini geciktiren düzenleme, bağlı kredi ilişkisi olmadığı halde bankaların ayıplı maldan sorumlu tutulması, konut kredilerinin tüketici kredisi kapsamında sayılması konularıdır.

iv. Son dönemde çok sayıda temel kanunda değişiklik yapılmaktadır. Bunlar yapılırken, uyum sağlanmaya çalışılan AB direktiflerinde dahi olmayan, AB ülkeleri dışındaki ülke uygulamaları baz alınmakta, Türkiye'nin AB ülkelerine karşı rekabet gücü zayıflatılmaktadır. Ekonomik faaliyeti düzenleyen kuralların, AB direktiflerine ve uluslararası kabul görmüş iyi örneklerle yaklaştırılması hususunda gösterilen çaba taktirle izlenmekte ve desteklenmektedir. Ancak bu süreç hem yavaştır hem de tüm sektörleri içine alacak kadar yaygın değildir. Banka dışı kesimlerde, uluslararası muhasebe, raporlama ve derecelendirme sisteminin kullanımı henüz sağlanamamış ve/veya yaygınlaştırılmamıştır.

v. Piyasa mekanizmasının geçerli olduğu ekonomilerde, ekonomik faaliyetin etkin ve sağlıklı olarak gerçekleştirilmesinde, yasaların Anayasaya, hukukun ve ekonominin temel ilkelerine uygun, öngörülebilir, kolay anlaşılır ve uygulanabilir, istikrarı gözeten, rekabetçi ortamı iyileştiren ve uluslararası rekabet gücünü arttıran, sözleşme özgürlüğünü destekleyen; nitelikte olması genel kabul görmüş bir yaklaşımdır. Temel yasalarda getirilen değişiklikler ile ekonomik hayatın işleyişinde sorunlara neden olabilecek, finansal sektörde yer alan kurumların ve bankaların aleyhine, bu kurumların faaliyetlerini çok olumsuz etkileyecek, müşterileri ile hukuki ihtilaflara ve sayısız davalara yol açabilecek değişiklikler öngörülmektedir.

vi. Mevcut mevzuat çerçevesinde alacaklılar ile borçlular arasında yaşanan ihtilaflar adalet sisteminin, aşırı iş yükü nedeniyle yavaş çalışmasından dolayı, uzun süreçlerde sonuçlanabilmekte ve bu süre içerisinde alacakların değeri hızla düşmektedir. Diğer taraftan, hukuki düzenlemelerin özellikleri gereği muğlak ve çoğu zaman yoruma açık olmasından dolayı, taraflar arasında ihtilaf yaşanması halinde tarafların iradelerini açıklayıcı olmasını teminen, ilişkinin niteliğine göre, sözleşmeler daha kapsamlı yapılmaktadır. Bu nedenlerle bankalar, bir yandan kaynak sağladıkları kesimlerin güveninin kazanılmasını ve risklerin iyi yönetilmesini gözeten, bir yandan da ekonomik faaliyetin finansmanını sürdürmek amacıyla özel şartlara gereksinim duymaktadırlar.

vii. Batı ülkelerindeki düzenlemelerin yasalaşması ve yasalaştırılırken her ülkenin gerçeklerini göz önünde tutma zorunluluğu bulunmaktadır. Buna karşı verilebilecek en yeni örnek 2003 yılında İcra ve İflas Kanununda yapılan değişikliklerle kabul edilen "iflas ertelemelerinin" bazı borçlular tarafından suiistimal edilmesi sonucu, yasa koyucunun hiçbir şekilde amaçlamadığı, alacaklıların -en büyük alacaklı durumundaki bankaların- yıllarca haksız bir şekilde alacaklarını tahsil etmelerini engelleyen uygulamalardır.

Sayın Üyeler,

Türkiye Bankalar Birliği olarak en önemli talebimiz, finansal sektörün sağlıklı olarak büyümesi, derinleşmesi, uluslararası rekabet gücünün yükselmesi ve kurumlarımızın piyasa değerinin artması ve ülkemizin uluslararası bir finansal merkez haline gelmesidir.

Türkiye'nin ekonomik yapısı, ekonomi politikası, piyasaları, üretim gücü, üretim birimlerinin özellikleri, dünya uygulamalarına yaklaşımı, altyapısı, sosyal ve ekonomik hayatı düzenleyen kuralları ve kurumlarıyla pek çok açıdan, ekonomik özellikleriyle benzer grupta yer alan diğer ülkelerden çok daha olumlu özelliklere sahiptir. Türkiye finansal sektörde tecrübeye ve büyüme potansiyeline sahiptir. Enerji kaynaklarına çok yakındır ve bunların batıya dağıtım kanalının en ekonomik yolu üzerindedir.

Ülkemizin bu özellikleri son on yılda daha iyi anlaşılmaya ve görülmeye başlanmıştır. Makroekonomik dengesizliklerin giderilmesine yönelik uygulamalar, dinamik ve genç nüfusu, ehil işgücü yapısı ve iç pazarı ile yabancı yatırımcıların ilgisi Türkiye'ye

yönelmiştir. Bu dönemde hem finansal sektöre özel bir ilgi olmuş hem de finansal sektör daha özel bir konuma gelmiştir.

Birliğimiz Türkiye'nin ve İstanbul'un uluslararası nitelikte bölgesel bir finansal merkez olması projesinin uygulamaya dönüştürülmesine katkıda bulunmak için bir fizibilite raporunun hazırlanmasına öncülük etmiştir. Rapor, Birliğimizi ziyaret eden ilk Başbakan olan Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a sözlü olarak da sunulmuştur. Hükümetimize sunulan raporun sonuçları göstermektedir ki İstanbul bölgesinde önemli bir adaydır ve finans merkezi olmasının yaratacağı potansiyelin sadece Türkiye için değil, bölge için de çok önemli fırsatlar sunacağı aşikardır. Raporun bulgularının hayata geçirilmesi için çaba göstermeye devam edeceğiz.

Birliğimiz kurumsal kimliğinin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmaktadır. Birliğimiz logosu belirlenmiştir. Üyelerinin, çalışanlarının ve işbirliği içinde olduğu kurumların ve kamuoyunun beklentilerinin mümkün olduğunca doğru bir şekilde karşılanması ve faaliyetlerinin sürekli olarak iyileştirilmesini teminen Birlik bünyesinde 2006 yılında başlatılan kurumsal iyileştirme çalışmaları sürdürülmüştür. Bu çabanın ilk olumlu yansıması kalite yönetiminde "Mükemmellikte Kararlılık Ödülünün" alınması olmuştur. "Ulusal Kalite Ödülüne" ulaşmak için çalışmalar sürmektedir.

Bankacılık sektörünün büyümesine, sağlıklı çalışmasına, bankacılık mesleğinin gelişmesine katkıları, İstanbul'un finans merkezi haline getirilmesine yönelik fizibilite raporu hazırlayarak hükümete sunması, "Çok Yaşa Bebek" projesi ile 10.000'i aşkın bebeğin hayata tutunmasını sağlaması nedeniyle Birliğimiz Dünya Gazetesi tarafından 2007 yılının "En Başarılı Sivil Toplum Örgütü" olarak seçilmiştir. Sosyal sorumluluk projemiz "Çok Yaşa Bebek" Gençiz Fuarcılık tarafından, İzmir'de düzenlenen "Sağlıklı Yaşam Fuarı"nda "2007 yılında Sağlık Alanında Gerçekleştirilmiş En Başarılı Sosyal Sorumluluk Projesi" ödülüne layık görülmüştür.

Bireysel bankacılık hizmetlerinde artış ve müşteri odaklı hizmet anlayışı çerçevesinde Birliğimiz bünyesinde "Müşteri Şikayetleri Hakem Heyeti" oluşturulmuştur. Kurumsal kredi kayıt sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Risk santralizasyon merkezinin Birliğimiz koordinasyonunda faaliyetini sürdürmesine ilişkin hazırlıklar önemli ölçüde tamamlanmıştır.

Bölgesel işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla Balkan ülkeleri bankalar birlikleri forumuna aktif olarak katılım sağlanmıştır. Türk Cumhuriyetleri Bankalar Birliklerinin temsilcilerinin katılımı ile bir toplantı düzenlenmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Birliği ile eğitim programı uygulamaya başlanmıştır.

Birliğimiz, TRLIBOR, dolandırıcılık eylemlerine karşı işbirliği ve mücadele, internet dolandırıcılığı, müşterilerin bilgi edinme başvurularının yanıtlanması, türev ürünler ve vergilendirilmesi, basın bilgilendirilmesi, EFT-MKT, kambiyo, internet bankacılığı ve IBAN, dış ticaret e-belge çalışmaları, swift, emisyon, sosyal projeler, kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik istatistik raporlama, eğitim gibi alanlarda, üyelerimizin de katılımı ve desteği ile çalışmalarını sürdürmüştür.

Bankacılık sistemini doğrudan ilgilendiren bir çok konuda üyelerimizin ve/veya diğer kurumların katılımıyla oluşturulan ortak çalışma grupları yoğun bir faaliyet göstermişler ve Birliğimiz çalışmalarına çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Üyelerimize ve çalışmalara katılan tüm arkadaşlarımıza katkılarından dolayı ayrı ayrı teşekkür ederiz. Düzenlemelerde, gerek taslak çalışmaları aşamasında gerekse Meclis görüşmelerinde Birliğimiz görüşlerinin dikkate alınması hususunda çaba harcanmıştır. Bundan sonra çabamızı uygulamanın daha sağlıklı sürdürülmesini

teminen, Birliğimiz bünyesinde oluşturulan çalışma grupları vasıtasıyla sektör standartlarının ve iyi uygulama örneklerinin hazırlanmasına yoğunlaştıracamız.

Yönetim Kurulumuz gündemdeki tüm konuları yakından takip etmiş, 2007 yılında 14 kez toplanmıştır. Üyelerimizin de katılımıyla oluşturulan Birliğimiz görüş ve değerlendirmeleri ilgili kişilere ve kurumlara iletilmiş, dikkate alınması konusunda yoğun bir gayret gösterilmiştir. Bu amaçla, Hükümet yetkilileri olmak üzere, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Hazine Müsteşarlığı, TC Merkez Bankası, Devlet Planlama Teşkilatı, Sermaye Piyasası Kurulu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, İMKB, Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü, TOBB, TİSK, TÜSİAD, TİM, TGSD gibi sektör temsilcileri ile yakın çalışmalar yapılmıştır.

Sayın Üyeler,

Dünya ekonomisinde çok ciddi bir süreç yaşanmaktadır. Mevcut veriler, uluslararası gelişmelere ilişkin gerçekçi tahminler yapılması için henüz yeterli değildir. İlgili ülkelerin ve uluslararası kuruluşların açıklamaları ve aldıkları önlemler çok yönlü olarak değerlendirilmelidir. Yatırımcıların daha seçici davranacağı ve risklerin değerlendirilmesinin değiştiği bir dönemde ekonomik dengelerin sağlanması yönündeki adımlar ülkemizin daha pozitif yönde farklılaşmasını sağlayacaktır. Kuralların ve uygulamaların piyasaların daha iyi işlemesi yönünde olmasına yönelik çabamızı kararlılıkla sürdürmeye devam etmeliyiz. Önceliğimiz makro dengelerin sağlam ve kalıcı olarak kurulması olmalıdır. Tüm sektörler için öncelik arz etmeye başlayan büyüme performansının iyileştirilmesinin ve sürdürülmesinin önünde varolan engellerin kaldırılması için kararlı olmalıyız. Dünyada ve ülkemizde risk algılamasının değiştiği bir dönemde kamu kesimi kadar özel kesim de yönetilebilir düzeyde risklerin alınmasına ve üstlenilen risklerin iyi yönetilmesine gerekli hassasiyeti göstermelidir. Beklenmedik şoklara karşı dayanıklılığın artırılmasında ulusal para cinsinden iç tasarrufların artırılması ve finansal sektörün büyütülmesine daha fazla önem verilmelidir.

Teknolojinin hızla geliştiği, verimlilik artışına dayalı yüksek katma değerli üretimin, hukukun temel ilkelerinin ve uluslararası düzenlemelerin önem kazandığı bir dönemde, ekonomimizin ve sektörümüzün büyümesine ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına daha fazla önem vermeliyiz. Rekabeti bozan, rasyonel olmayan ve bankacılık mesleği ile bağdaşmayan uygulamalardan kaçınılmalı ve bunların karşısında olmalıyız. Kurumlarımızın daha güçlü, karlı ve sağlıklı bir yapıda büyümesine gayret etmeliyiz. Kurumlarımızın olduğu kadar müşterilerimizin de hak ve çıkarlarını da gözetilen bir yaklaşım içinde olmalıyız. Ekonomik alanda olduğu gibi sosyal alanda da ülkemizin geleceğine katkıda bulunacak projeleri desteklemeye devam etmeliyiz. Enflasyon ile mücadeleye, piyasalarda istikrarın korunmasına ve sürdürülmesine destek vermeliyiz.

Ellinci kuruluş yıldönümünü kutlayan Birliğimize emeği geçenlerden hayatta olmayanları rahmetle anıyoruz, hayatta olanlara sağlık, afiyet ve mutluluk diliyoruz, şükranlarımızı sunuyoruz. Birliğimizin çalışmalarına olan katkılarınız için teşekkür ederiz. Desteğinizin bundan sonra da süreceğine olan inancımızla, Birliğimizin faaliyetlerini ve hesap yılına ilişkin mali sonuçlarını görüşlerinize ve onayınıza sunarız.

Saygılarımızla,
Ersin Özince
Yönetim Kurulu Başkanı

I. 2007 Yılında Türkiye Ekonomisi ve Türk Bankacılık Sistemi

1. Genel Değerlendirme

1.1. 2007 Yılında Ekonomik Performans

Yurtiçinde siyasi gelişmeler, yurtdışında finansal piyasalardaki dalgalanmalar performansı sınırlandırmıştır.

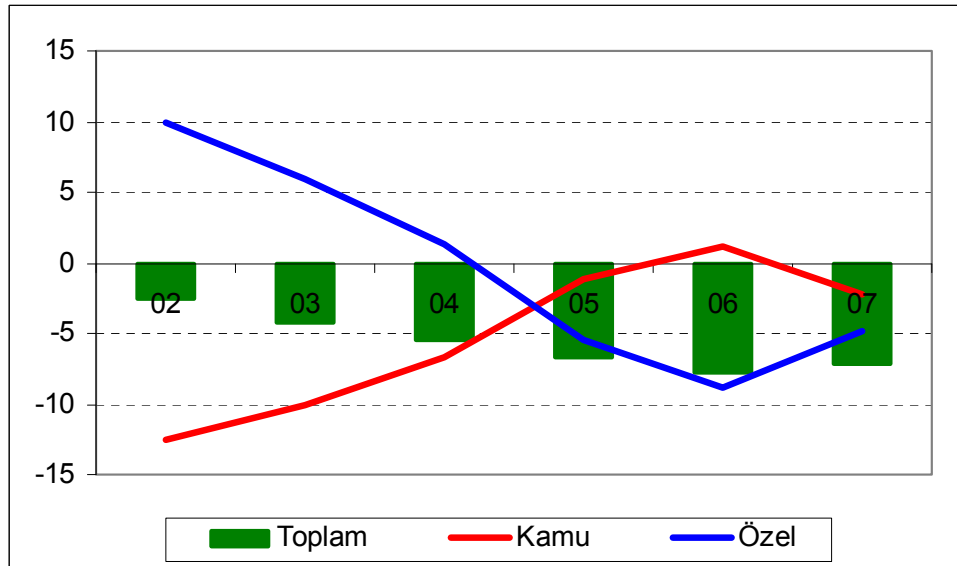
Ülkemiz açısından, 2007 yılı, hem yurtiçinde hem de yurtdışında, siyasi ve ekonomik olaylar bakımından son derece hareketli geçmiştir. İç siyaset açısından hareketliliğin nedenleri genel seçim, Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hemen hemen aynı anda yaşanması olmuştur. Yeni bir Hükümet kurulmuştur. Ardından, Anayasa değişikliğine ilişkin olarak referandum yaşanmıştır.

Uluslararası piyasalar açısından hareketliliğin en önemli nedeni Amerika Birleşik Devletleri'nde konut finansmanı alanında başlayan sorunların, dünya ekonomisi ve finansal sektör üzerine olumsuz yansımalarıdır.

Bu dönemde, ülkemizin bütünlüğüne yönelik terör eylemleri hepimizi derinden üzmüştür. Mevsimin kurak geçmesi nedeniyle tarımsal üretimin küçülmesi, dünyada petrol, enerji ve temel hammadde fiyatlarının yükselmesi ekonomik performansı etkilemiştir. Avrupa Birliği ile üyelik sürecinde kayda değer bir ilerleme sağlanamamıştır.

Tüm bu gelişmeler, beklentileri olumsuz yönde etkilemiş, risk algılamasını yukarıya doğru değiştirmiş, belirsizliğin arttığı bir faaliyet ortamı yaratmış ve ekonomik performansı sınırlandırmıştır.

Tasarruf Dengesi/Gsmh (yüzde)

İç talepteki ivme kaybına bağlı olarak büyüme hızı yavaşlamış ve yüzde 4,5 olmuştur. Özel sektörde hem tüketim hem de yatırım talebi önemli ölçüde yavaşlamıştır. Tasarruf açığının gayri safi milli hasılaya oranı yavaş da olsa gerilemiştir. Özel sektörde tasarruf açığı daralmış, kamuda ise tasarruf fazlası yeniden açığa dönmüştür. Tasarruf oranı sınırlı da olsa yükselmiştir.

Sanayi ve hizmetler sektöründe büyüme hızı yavaşlamıştır. Tarım sektöründe ise ciddi bir daralma yaşanmıştır. Sanayi sektöründe kapasite kullanım oranı yaklaşık olarak aynı kalmıştır. Reel ücretler kamu kesiminde artmış, özel kesimde ise düşmüştür.

İstihdam edilen kişi sayısı artmıştır. Ancak, işgücü arzındaki hızlı artışa bağlı olarak işsizlik oranı yüzde 10'un biraz üzerinde kalmaya devam etmiştir.

Açık enflasyon hedeflemesinin ikinci yılında enflasyon, yüzde 4 olan hedefin üzerinde, yüzde 8,4 olarak gerçekleşmiştir.

Kamu kesimi dengesi son üç yılda fazla vermeye devam etmiştir. Ancak, bütçe dengesinde 2006 yılında sağlanan yüksek performans 2007 yılında tekrarlanamamıştır. Bütçe açığının büyümesine bağlı olarak, kamu kesimi fazlasının gsyih'ya oranı yüzde 2,6'dan yüzde 0,1'e gerilemiştir. Kamu borç stokunun gsyih'ya oranı düşmeye devam etmiştir.

Toplam borç stokunun gsyih'ya oranı yüzde 41 düzeyinde gerçekleşmiştir. İç borç stokunun gsyih'ya oranı 3 puan azalarak yüzde 30'a, dış borç stokunun gsyih'ya oranı ise 3 puan azalarak yüzde 11'e gerilemiştir. Toplam borç stoku içinde değişken faizli kağıtların payı artmış, döviz cinsinden kağıtların payı azalmıştır.

Kamunun kaynak talebinin finansal sektöre oranı yavaş da olsa gerilemiştir. Finansal aktiflere olan talep açısından dikkati çeken önemli gelişmeler ilk yarıda yabancı para cinsinden mevduat talebinin artması ikinci yarıda ise yurtdışı yatırımcıların devlet iç borçlanma senetlerine (DİBS) olan taleplerinin azalması olmuştur. Bu gelişmeler, ikinci yarıda yerleşiklerin YTL mevduata olan talepleri yeniden artmasına rağmen, finansal sektörün büyümesini sınırlandırmıştır.

İç borç stokunun, toplam mevduat, yatırım fonu, repo ve banka dışı kesimlerin portföylerindeki DİBS toplamına oranı 7 puan azalarak yüzde 55'e gerilemiştir.

DİBS'lerde faiz oranı yıl boyunca sınırlı bir bantta dalgalanmış, yıl sonunda, 2006 yılına göre yaklaşık 5 puan düşerek yüzde 16 olmuştur. Kısa vadeli faiz oranı son çeyrekte düşmüştür. Merkez Bankası, enflasyon hedefin üzerinde seyretmesine rağmen, bekleyişlerdeki iyileşmeye işaret ederek, kısa vadeli faiz oranını son çeyrekte 1,75 puan düşürerek yüzde 15,75'e çekmiştir.

Merkez Bankası, parasal büyüklükleri döviz alımları yoluyla genişletirken YTL işlemleri yoluyla sınırlandırmıştır. Banka yıl boyunca piyasalara borçlu kalmıştır. Açık piyasa işlemleri yoluyla yapılan borçlanmanın vadesinin uzatılmasını teminen üç aylık vadelerde likidite senedi ihraç edilmiştir. Döviz alım ihaleleri yoluyla yaklaşık olarak 9,5 milyar dolar tutarında talep yaratılmış, döviz rezervleri 71 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Net döviz pozisyonu 12 milyar dolar artarak 32,8 milyar dolara ulaşmıştır.

Döviz arz fazlasına bağlı olarak YTL başlıca dövizler karşısında reel olarak değer kazanmıştır. Bu nedenle yabancı para varlıkların YTL değeri sınırlı düzeyde artmış, YTL varlıklara olan talep sürmüştür. Nakit, mevduat ve sermaye piyasası araçlarından oluşan finansal varlıkların gsyih'ya oranı 8 puan artarak yüzde 114 olmuştur. Uzun bir aradan sonra, hisse senetleri Borsa'da işlem gören şirketlerin piyasa değeri kamu tarafından ihraç edilen bono ve tahvil stokunu geçmiştir. Öte yandan, kamunun rekabeti ve vergisel yüklerin neden olduğu fiyat farklılıkları nedeniyle bono ve tahvil piyasasında özel sektörün payı yok denecek düzeydedir.

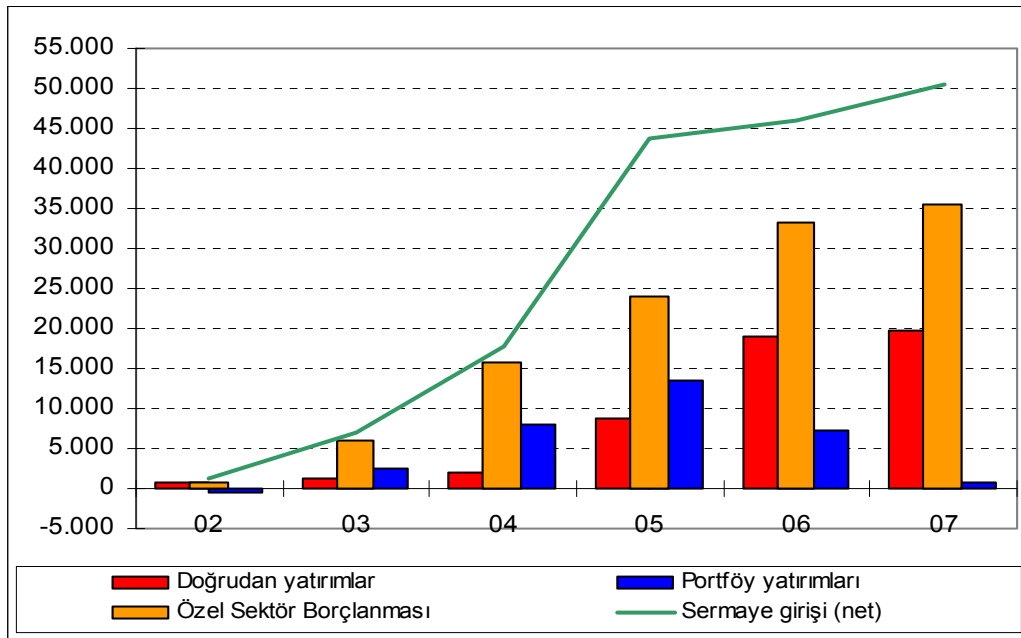
YTL mevduat, repo ve yatırım fonlarından oluşan para talebinin gsyih'ya oranı 2 puan artarak yüzde 30'a, yabancı para mevduatı da içeren para talebinin gsyih'ya oranı ise 1 puan artarak yüzde 43'e yükselmiştir. Toplam mevduatın gsyih'ya oranı yüzde 37'dir. Mevduat bazında, yabancı para ikamesi yüzde 35 düzeyindedir. Toplam mevduatın ortalama vadesi 3 ayın altında kalmaya devam etmiştir.

Mevduatın krediye dönme oranı 9 puan artarak yüzde 80'e ulaşmıştır. Kredi stokundaki büyüme hızı ilk yarı sonunda son 5 yılın en düşük düzeyine yavaşladıktan sonra ikinci yarıda yeniden hızlanmıştır. Kredi stokunun gsyih'ya oranı 4 puan artarak yüzde 32 olmuştur. Toplam kredilerin yüzde 75'i YTL cinsinden kullanılmıştır. YP kredilerin yüzde 49'u yurtdışındaki şubeler tarafından kullanılmıştır.

Ekonomik faaliyetin yavaşlamasına rağmen, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören şirketlerin piyasa değeri dolar bazında yüzde 77 artarak 288 milyar dolara yükselmiştir. Piyasa değerinin gsyih'ya oranı 13 puan artarak yüzde 44'e yükselmiştir. Hisseleri Borsa'da işlem gören 13 bankanın piyasa değeri, toplam piyasa değerinin yüzde 44'ünü oluşturmaktadır.

Dış ticaret hacmi Aralık 2006'ya göre yüzde 25 büyüyerek 277 milyar dolara ulaşmış, gsyih'ya oranı ise yüzde 42 düzeyinde gerçekleşmiştir. Yatırım eğiliminin yavaşlamasının da etkisiyle tasarruf açığındaki büyüme, dolayısıyla cari işlemler dengesi açığındaki genişleme durmuş ancak cari açığın gsyih'ya oranı yüzde 5,8 olmuştur. Öte yandan, Türkiye 2007 yılında da cari işlemler dengesi açığının üzerinde sermaye girişi sağlamıştır. Net sermaye girişi 50 milyar dolar olmuştur. En büyük payı finansal olmayan kurumların dış borçlanması almıştır. Doğrudan yabancı sermaye girişi 20 milyar dolar düzeyinde gerçekleşirken, yurtdışı yerleşiklerin portföy yatırımları önemli ölçüde azalmıştır.

Sermaye Hareketleri (Milyar dolar)

Dış borç stoku özel sektör borçlanmasına bağlı olarak yüzde 20 artarak 247 milyar dolara ulaşmıştır. Kısa vadeli borçların toplam içindeki payı yüzde 17'dir. Borç stokunun yüzde 46'sı finansal olmayan kesimlere, yüzde 30'u kamu kesimine, yüzde 18'i ise finansal kurumlara aittir. Borç stokunun gsyih'ya oranı 1 puan azalarak yüzde 38'e gerilemiştir.

1.2. Orta vadeli program ve 2008-2010 dönemine ilişkin tahminler

Hükümetin 2008-2010 dönemini kapsayan orta vadeli programı ve temel ekonomik büyüklüklere ilişkin tahminlerine göre, eski gayri safi yurtiçi hasıla serisi bazında, gayri safi yurtiçi hasılanın yıllık yüzde 5,7 oranında büyümesi ve 2010 sonunda 571 milyar dolar olması; kişi başına gelirin 7.466 dolara ulaşması öngörülmektedir.

Orta Vadeli Programın Öngörülleri: Temel Ekonomik Büyüklükler

	2006	2007*	2008**	2009**	2010**
Gsyih (reel büyüme, %)	6,9	4,5	5,5	5,7	5,7
Kkbg/Gsmh (%)	-2,6	-0,1	-0,5	1,9	2,3
Kamu net borç stoku/Gsyih (%)	34	29	39	35	31
Enflasyon (TÜFE, yıl sonu, %)	10	8	4	-	-

* Geçici

** Program hedefi

Kaynak: DPT

Program 2008 yılından sonra iki yıl boyunca kamu kesimi dengesinin fazla vereceğini ve kamu kesimi net borç stokunun gsyih'ya oranının yüzde 31'e gerileyeceğini tahmin etmektedir. Toplam tüketimin yılda ortalama yüzde 6, sabit sermaye yatırımlarının ise yüzde 6,3 civarında artacağı öngörülmektedir.

1.3. 2007 yılında bankacılık sektörü

Bankacılık sistemi 2007 yılında ihtiyatlı bir politika izlemiştir. Bankalar, özellikle ilk yarıda likit kalmaya özen göstermişlerdir. Yabancı para cinsinden mevduat talebi nedeniyle yurtdışı borçlanma sınırlandırılmıştır. Likiditenin artırılması tercihinin ve ekonomik büyümenin hız kaybetmesine bağlı olarak kredilerdeki büyüme, ilk yarıda yavaşlamış, ikinci yarıda yeniden ivme kazanmıştır. Geçmiş yıllara göre bilançonun reel olarak büyümesi de yavaşlamıştır. Bunda, yabancı para cinsinden kalemlerin bilançodaki payı dikkate alındığında, YTL'nin değer kazanmasının da etkisi olmuştur.

Bankacılık sistemini 2007 yılında etkileyen en önemli düzenlemeler, Haziran 2007'den itibaren operasyonel riskin, sermaye yeterliliğinin hesaplanmasına dahil edilmesi ve Mart 2007'de yürürlüğe giren 5582 sayılı "Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" olmuştur. Bu Kanuna ilişkin ikincil düzenlemelerin de önemli bölümü yine 2007 yılında tamamlanmıştır.

Toplam aktifler, cari fiyatlarla yüzde 16 oranında büyüyerek 562 milyar YTL (485 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktiflerin gsyih'ya oranı yüzde 66 düzeyindedir. Yabancı para cinsinden aktiflerin ve pasiflerin toplam bilanço içindeki payı 5 puan düşerek, sırasıyla yüzde 28 ve yüzde 33 olmuştur.

Bilançoda hareketlilik, daha çok aktif yapısında yaşanmıştır. Kredilerin toplam aktifler içindeki payı, bireysel kredilerin de toplam krediler içindeki payı artmaya devam etmiştir. Kredilerin toplam aktifler içindeki payı 2006 yılı sonuna göre 5 puan artarak yüzde 48'e ulaşmıştır. Bireysel kredilerin toplam krediler içindeki payı 1 puan artarak yüzde 32'ye yükselmiştir. Menkul kıymetlerin toplam aktiflerdeki payı 4 puan azalarak yüzde 29'a düşmüştür. Duran aktiflerin toplam aktifler içindeki payı yüzde 3 düzeyinde kalmıştır. Sorunlu kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 3,4 olmuş, bu kredilerin yüzde 88'i için özel karşılık ayrılmıştır.

Son dönemde yaşanan istikrarlı büyümeye ve kredi arzındaki hızlı artışa rağmen, Türkiye'de bankacılık sistemi, Avrupa birliği ülkeleri ile karşılaştırıldığında oldukça küçük bir ölçeğe sahiptir:

Seçilmiş Göstergeler: AB ve Türkiye Bankacılık Sistemleri*

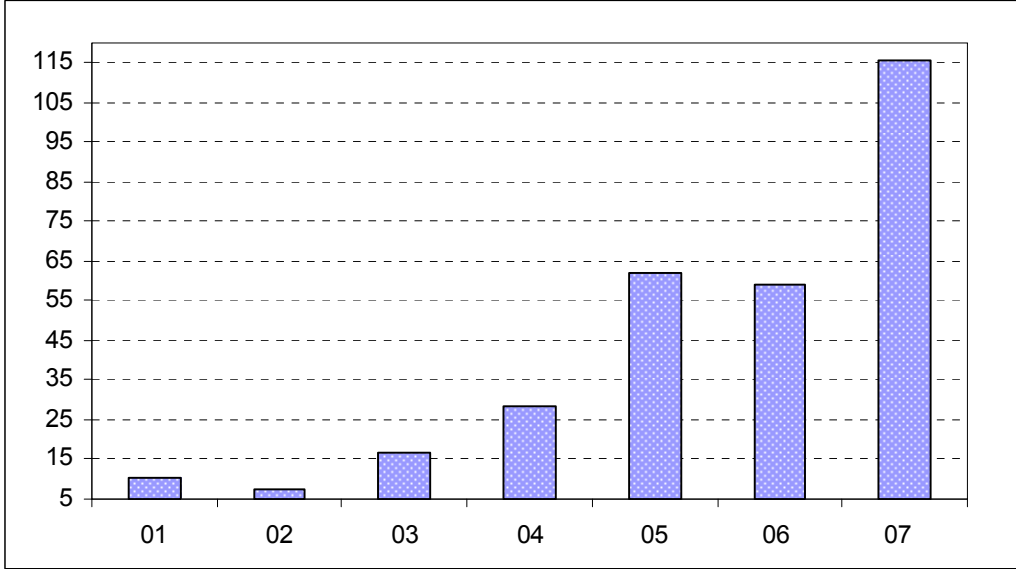
	AB25 (2006)	Türkiye (2006)
Kişi başına aktif (Euro)	78.879	4.367
Toplam aktifler/gsyih (yüzde)	321	64
Nüfus/personel sayısı	152	510
Nüfus/şube sayısı	2.183	10.615
Nüfus/ banka sayısı	54.989	1.586.391

* Mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarını içermektedir.

Özkaynaklarda ve serbest sermayede büyüme devam etmiştir. Özkaynaklar 73 milyar YTL (63 milyar dolar) serbest özkaynaklar ise 53 milyar YTL (46 milyar dolar) olmuştur. Özkaynakların toplam aktiflere oranı yüzde 13 dolayında, standart rasyo ise yüzde 19 düzeyindedir. Bankacılık sisteminde 2007 yılında, sermaye yeterliliği hesaplanmasında operasyonel risk uygulaması başlatılmıştır. Yeni uygulama sermaye yeterliliği rasyosunun yaklaşık 3 puan düşmesine neden olmuştur. Özkaynak karlılığı 0,5 puan artarak yüzde 19,6 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Finansal kurumların piyasa değeri 2007 yılı sonunda 117 milyar dolar ile rekor düzeye ulaşmıştır. T. Halk Bankası A.Ş. hisselerinin yüzde 22'si, Mayıs 2007 itibarıyla halka açılmış ve böylece halka açık mevduat bankası sayısı 13'e yükselmiştir. Yıl sonu itibarıyla, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda (İMKB) işlem gören hisseler hariç olmak üzere, yurtdışı yerleşiklerin sektör toplam aktifleri içindeki payı yüzde 13 olmuştur.

Mali Kurumların Piyasa Değeri (Milyar dolar)

Bankacılık sektöründe rekabet her zamankinden daha güçlü hale gelmiştir. Toplam aktifler içinde ilk beş bankanın payı yüzde 62, ilk on bankanın payı ise yüzde 85 olmuştur.

2007 yılında, 33'ü mevduat, 13'ü kalkınma ve yatırım, 4'ü katılım olmak üzere 50 banka faaliyet göstermiştir. Sermaye sahipliğindeki değişme 2007 yılında da

sürmüştür. Sermayesinin yüzde 51'i yurtdışında yerleşik yatırımcılara ait olan mevduat bankalarının sayısı 17, kalkınma ve yatırım bankalarının sayısı ise 4 olmuştur. Yurtdışı yerleşik yatırımcılarla stratejik ortaklık anlaşması yapan dört banka dahil edildiğinde, bu sayı 25'e yükselmektedir. Bu 25 bankadan 15 tanesi Avrupa, 5 tanesi Ortadoğu, 4 tanesi ABD ve 1 tanesi de Afrika bölgesi kaynaklıdır.

Şube sayısında ve istihdamda 2003 yılında başlayan artış eğilimi 2007 yılında da sürmüştür.

1.4. 2008 yılı beklentileri

Genel olarak 2007 yılında çok sayıda ve aynı yönde hareket eden güçlü faktörler daha iyi bir performansın gerçekleşmesini engellemiştir. Uluslararası piyasalarda yaşanan gelişmelerin ve yansımalarının, tasarruf oranının düzeyinin, tasarruf-yatırım dengesinin, enflasyonun seyrinin dikkatle değerlendirilmesi gerekmektedir. Kamu kesiminde disiplinin sürdürülmesi zorunluluk arz etmektedir. Enflasyon ile mücadele ve mali disiplin sadece büyümenin finansmanında sağlıklı kaynak yaratılması açısından değil, rekabet gücünün artırılması ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler veri alındığında ekonomik performansın sürdürülmesi açısından da son derece önemli hale gelmiştir. Öncelik makro dengelerin sağlam ve kalıcı olarak kurulmasına ve sürdürülmesine verilmelidir. Dünyada ve ülkemizde risk algılamasının değiştiği bir dönemde kamu kesimi kadar özel kesim de yönetilebilir düzeyde risklerin alınmasına ve üstlenilen risklerin iyi yönetilmesine gerekli hassasiyeti göstermelidir. Beklenmedik şoklara karşı dayanıklılığın artırılmasında ulusal para cinsinden iç tasarrufların artırılması ve finansal sektörün büyütülmesine daha fazla önem verilmelidir.

Tüm sektörler açısından, 2008 yılının performansının belirlenmesinde, tüm sektörler için öncelik arz etmeye başlayan büyüme performansının yeniden iyileştirilmesinde reformların hızlanması gerekmektedir. Bu nedenle, kamuoyuna açıklanan reformların zamanında ve piyasaların beklentilerine uygun olarak yapılması yanında uluslararası ekonomik gelişmeler etkili olacaktır.

1.5. İstanbul'un uluslararası bir finansal merkez olması

Son yarım yüzyılda dünya ekonomisinde dikkati çeken en önemli gelişme uluslararası ticaretin ve ekonomik ilişkilerin hızlı bir büyüme göstermesidir. Uluslararası ekonomik işbirliğinde, Türkiye hem bölgesel anlamda hem de küresel anlamda güvenilir ve güçlü bir ortaktır. Türkiye Anayasal bir hukuka, laik bir sisteme ve sağlam bir demokrasiye sahiptir. Son 30 yıldır liberal politikalar izlemektedir, serbest piyasa mekanizmasının geliştirilmesine, rekabete dayanıklı kurumların yaratılmasına çaba sarf etmektedir. Dış ticaret ve sermaye hareketleri serbesttir.

Türkiye'nin ekonomik yapısı, ekonomi politikası, piyasaları, üretim gücü, üretim birimlerinin özellikleri, dünya uygulamalarına yaklaşımı, altyapısı, sosyal ve ekonomik hayatı düzenleyen kuralları ve kurumlarıyla pek çok açıdan, ekonomik özellikleriyle benzer grupta yer alan diğer ülkelerden çok daha olumlu özelliklere sahiptir. Türkiye finansal sektörde tecrübeye ve büyüme potansiyeline sahiptir. Enerji kaynaklarına çok yakındır ve bu kaynakların Batı ülkelerine dağıtım kanalının en ekonomik yolu üzerindedir. Henüz gelişme aşamasında olan bölgesel ülkeler ile çok yakın ilişkileri vardır. Aynı zamanda AB'nin önemli bir ticari ortağıdır ve AB'ye tam üyelik sürecindedir. Türkiye bölgesel olarak yüksek bir büyüme potansiyeli olan Balkanların en önemli üyesidir. İstanbul merkezli 3-4 saatlik uçuşta dünya nüfusunun yüzde 40, gelirin yüzde 50 sine sahip coğrafyanın tam merkezindedir. İstanbul Uzak Doğu ile Batı çalışma saatleri arasındaki avantajlı saat diliminde bulunmasından dolayı Uzak

Doğu mali piyasalarının yerel saatleri ile saat 16'dan sonra işlem yapabilecekleri batıdaki tek açık piyasa İstanbul'dur.

Ülkemizin bu özellikleri, son yıllarda daha iyi anlaşılmaya ve görülmeye başlanmıştır. Makroekonomik dengesizliklerin giderilmesine yönelik uygulamalar, özel sektör öncülüğünde büyümenin hızlanması ve istikrar kazanması, kamu kesimi açığının azaltılması, enflasyonun düşmesi, dış ticaret hacminin artması, dinamik ve ehil işgücü yapısı ve kendine yeterli iç pazarı ile yabancı yatırımcıların ilgisi Türkiye'ye yönelmiştir. Bu dönemde hem finansal sektöre özel bir ilgi olmuştur, hem de finansal sektör daha özel bir konuma gelmiştir.

İstanbul sadece ülkemiz için değil, bölgemiz için de çok önemli ekonomik, sosyal ve kültürel bir merkez konumundadır. Bu durumun formal bir yapıya dönüştürülmesi için, İstanbul'un uluslararası nitelikte bir finansal merkez haline getirilmesi potansiyelinin araştırılması, değerlendirilmesi, uygulamaya yönelik yol haritasının çıkarılması, ilgili kurumların katkılarının tanımlanması, projenin ekonomik faydasının ve maliyetinin belirlenmesi amacıyla Türkiye'nin ve İstanbul'un uluslararası nitelikte bölgesel bir finansal merkez olması projesi başlatılmıştır.

Projenin temel stratejisi; İstanbul'da kurulacak olan merkezin dikkat çekici ve ayırt edici özelliklere sahip olmasıdır. İstanbul finans merkezi, finansal sektör ile bu sektöre hizmet eden destek fonksiyonları açısından dünyadaki en iyi örneklerden birini teşkil edecektir. Merkez, hukuki, mali, düzenleyici ve teknolojik altyapıya sahip olacak ve orta vadede Türkiye ekonomisine tamamen entegre olacaktır.

Raporun sağlıklı olarak hazırlanabilmesi ve uygulanabilmesinde, ilgili tüm kurumların tecrübesinden yararlanılması, katkısının ve desteğinin sağlanmasının son derece önemli olduğuna inandığımız için, çalışma sürecinde ilgili kurumlar ile görüşülerek katkıları talep edilmiştir. Yürütülen çalışmalar sırasında Maliye Bakanlığı, Turizm Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, TC Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurumu, Devlet Planlama Teşkilatı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Uluslararası Finans Kurumu (IFC) gibi kuruluşların, yerli ve uluslararası bankaların üst düzey yöneticilerinin görüşleri alınmıştır. Yanıtı aranan öncelikli soru "Türkiye'de dünya standartlarında, değer yaratan bir finans merkezi kurulması mümkün müdür?" olmuştur.

Raporda böyle bir merkezi oluşturmanın mümkün olacağına ve yaratılabilecek potansiyel değer nelerden kaynaklanacağına detaylı olarak yer verilmiştir. Finansal merkezler bazı temel alanlarda rekabet etmektedirler. Bunlar değerlendirildiğinde İstanbul'un rakiplerine göre önemli avantajlara sahip olduğu görülmektedir. Bu avantajlar arasında, nitelikli işgücü havuzu ve gelişen yerel/bölgesel ekonomik büyüme konularında İstanbul'un dikkat çekici bir potansiyele sahip olması ilk sıralarda gelmektedir. Buna ek olarak, İstanbul düşük iş yapma maliyeti ve çekici yaşam tarzı ile de dikkat çekmektedir.

Raporda İstanbul finans merkezinin başarılı olabilmesi için öncelikli olarak geliştirme yapılması gereken alanlara da değinilmiştir. Bunlar, yasal ortamda ve mali ortamda iyileştirmelerin sağlanmasının yanı sıra piyasaya yönelik daha iyi eğitim almış nitelikli iş gücünün arttırılmasına, genç ve çalışan nüfusun başarılı orta/arka ofis çalışanlarına dönüşmesini sağlayacak daha iyi yöntemlerin ortaya konmasına, iş yapma kolaylığının arttırılmasına ve son olarak, İstanbul finans merkezine ulaşımı kolaylaştıracak ve yüksek kaliteli, makul fiyatlı gayrimenkullerin sayısını arttıracak altyapı geliştirme çalışmalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Türkiye zengin kaynaklara, bölgesel ve yerel potansiyele, nitelikli işgücüne sahip bir ülkedir. Ancak böyle bir proje için güçlü bir liderlik ve politik kararlılığın yanı sıra, önemli ölçüde kaynağın da bu konu için ayrılması ve yatırımların getirilerinin elde edilebilmesi için sabırlı bir tutum sergilenmesi gerekecektir. Raporda, İstanbul Finans Merkezi'nin oluşturulması için gereken programın ölçeğinin 5 yıllık süre sonunda 2 Milyar euro civarında olacağı belirtilmektedir. Böyle bir proje İstanbul'un, dünyanın önde gelen finans merkezlerinden birisi yapmanın yanı sıra, 150.000 nitelikli işgücü yaratılmasına ve GSMH'ya yüzde 4 oranında bir katkı yapılmasına olanak sağlayacaktır. Finansal hizmetler sektörünün GSMH'ya katkısının ise 2025 yılından itibaren GSMH içindeki payını yüzde 8'e yükseltecek şekilde, yıllık 20 milyar ABD doları düzeyinde olacağı öngörülmektedir.

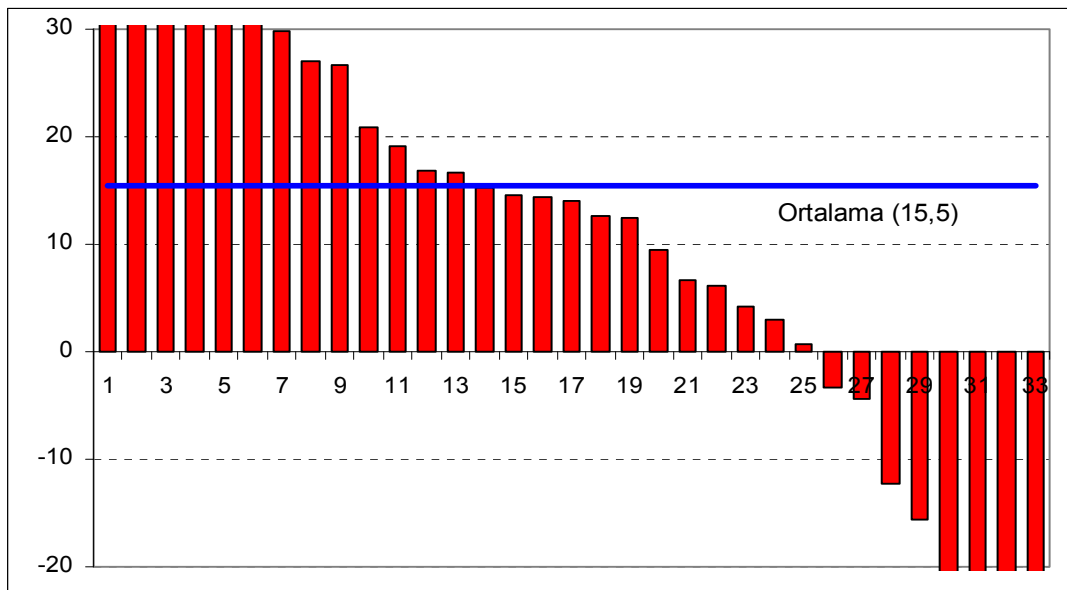
1.6. Seçilmiş göstergelerde sektörün görünümü

1.6.1. Büyüme

Mevduat bankaları bilanço büyüklüğü 2007 yılında ortalama yüzde 15,5 artış kaydetmiştir. Yılın ilk yarısında iç talepteki duraklamaya bağlı olarak yavaşlayan toplam bilanço büyüklüğündeki artış eğilimi, faiz oranlarındaki gerilemeye bağlı olarak, yılın ikinci yarısında hızlanmıştır.

Sektörde faaliyet gösteren 33 mevduat bankasının 13 tanesi sektör ortalamasının üzerinde büyümüştür. Altı mevduat bankasının bilanço büyüklüğü yüzde 30'un üzerinde artarken, 8 mevduat bankasının bilançosu da küçülmüştür.

Mevduat Bankalarında Yıllık Büyüme (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

2. 2007 Yılında Türkiye Ekonomisindeki Gelişmeler

2.1. Büyüme

Türkiye ekonomisi, 2002 yılının üçüncü çeyreğinde başlayan ve kesintisiz olarak 22 çeyrek devam eden bir büyüme performansı göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2007 yılında sabit fiyatlarla, gayri safi yurtiçi hasıla yüzde 4,5 oranında büyümüştür. Cari fiyatlarla gsyh yüzde 12,9 oranında artarak 856 milyar YTL'ye, dolar bazında gsyh ise yüzde 25 oranında artarak 659 milyar dolara ulaşmıştır. Gsyh deflatörü yüzde 9,4'ten yüzde 8'e gerilemiştir.

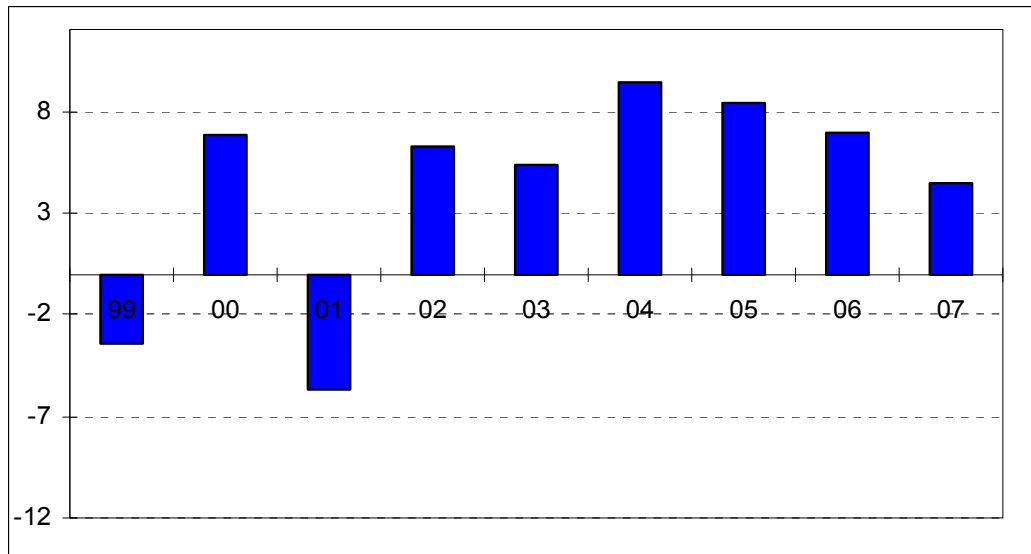
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Büyüme (yüzde)						
Cari fiyatlarla	45,9	29,8	22,9	16,1	16,9	12,9
Sabit fiyatlarla	6,2	5,3	9,4	8,4	6,9	4,5
Deflatör (yüzde)	37,4	23,3	12,3	7,1	9,4	8,0
Gsyh (1987 fiyatlarıyla, milyon YTL)	73	76	84	91	97	101
Gsyh (cari fiyatlarla, 1998 bazlı seridir)						
Milyar YTL	351	455	559	649	758	856
Milyar dolar	229	305	391	482	526	659
Kişi başına gelir (dolar) ¹	3.296	4.329	5.483	6.659	7.212	9.333

Kaynak: TÜİK

Büyüme hızı, 2007 yılı programında öngörülen yüzde 5 oranındaki hedefin altında gerçekleşmiş, 2006 yılına göre yavaşlamıştır. Bunun başlıca nedenleri enflasyondaki düşüşün durması, hatta yükselme eğilimi göstermesinin beklentileri olumsuz etkilemesi, 2006 yılının ikinci yarısından itibaren para politikasının sıkılaştırılması ve bunun iç talep üzerindeki yavaşlatıcı etkisi, kuraklık nedeniyle tarım sektöründe hızlı daralma, sermaye girişinde yavaşlama, ilk yarıda seçim atmosferi nedeniyle para ikamesinin artması ve ikinci yarıda ise uluslararası finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaların risk algılamasını olumsuz yönde etkilemesi olmuştur.

Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (Sabit fiyatlarla yüzde değişme)

¹ 2007 yılı için adrese dayalı nüfus kayıt sistemine ilişkin nüfus verisi kullanılmıştır.

İktisadi faaliyet kolları itibariyle, tarım hariç tüm ana sektörlerde büyüme yaşanmıştır. Sabit fiyatlarla tarım sektörü yüzde 7,3 küçülürken; sanayi sektörü yüzde 5,4, hizmetler sektörü ise yüzde 5,7 oranında büyümüştür. Büyüme, hizmetler sektöründe, özellikle mali aracılık faaliyetleri ve gayrimenkul kiralama sektörlerinde ortalamanın üzerinde ve sırasıyla yüzde 6,6 ve yüzde 8,9 olarak gerçekleşmiştir. Cari fiyatlarla tarım sektörünün gsyih içindeki payı 1,1 puan azalarak yüzde 8,6'ya gerilerken, sanayi sektörünün payı 0,2 puan artarak yüzde 24'e, hizmetler sektörünün payı ise 0,9 puan artarak yüzde 67,4'e yükselmiştir.

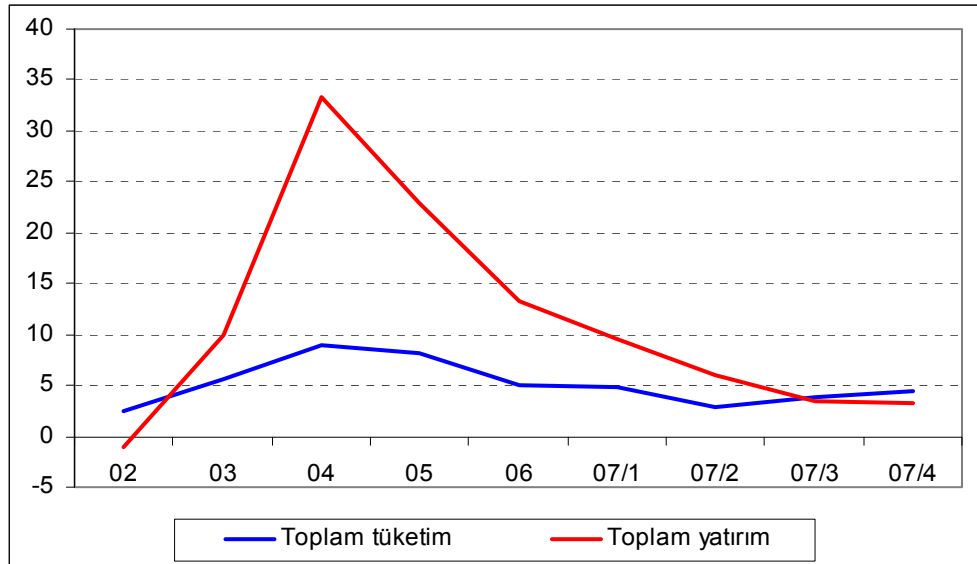
Sektörel Büyüme

	Yüzde değişme (Sabit fiyatlarla)				Gsyih'ya oranı (Cari fiyatlarla, yüzde)			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Tarım	2,7	6,6	1,3	-7,3	10,4	10,2	9,7	8,6
Sanayi	11,9	8,2	8,4	5,4	23,5	23,5	23,8	24,0
Hizmetler	9,6	8,7	7,2	5,7	66,1	66,3	66,5	67,4

Kaynak: TÜİK

Sanayi sektörünün en önemli alt sektörü olan imalat sanayiinde büyüme hızı yüzde 5,4 olmuştur. Alt sektörler itibariyle; ağaç ürünleri ve ana metal sanayii başta olmak üzere, kimyasal maddeler, metal eşya ve ulaşım araçları alt sektörlerinde büyüme, imalat sanayii büyüme hızından daha yüksek olmuştur. Enerji sektöründe üretim yüzde 8,7 oranında artmıştır. İmalat sanayiinde yıllık ortalama kapasite kullanım oranı 0,5 puan azalarak yüzde 81,2'ye gerilemiştir. Bu oran kamuda yüzde 90,6, özel sektörde ise yüzde 79,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tüketim ve Yatırım Talebi (Sabit fiyatlarla, yıllık yüzde değişme)

Sabit fiyatlarla tüketim talebi yüzde 4,4 oranında, yatırım talebi ise yüzde 3,3 oranında büyümüştür. Dış ticaret açığının katkısıyla toplam talep; tüketim ve yatırım talebinden daha hızlı ve yüzde 5,7 oranında büyümüştür.

Gsyih içinde özel sektörün tüketim harcamaları cari fiyatlarla yüzde 73,9, yatırım harcamaları ise yüzde 18,1 oranında paya sahiptir. Kamunun tüketim harcamalarının payı yüzde 12,2, yatırım harcamalarının payı ise yüzde 3,4 olmuştur. Sabit fiyatlarla

özel sektör yatırım harcamaları yıllık büyüme hızı 2006 sonunda yüzde 15 düzeyinde gerçekleşmiş ve Haziran 2007 itibarıyla yüzde 6,4'e gerilemiştir. Yılın ikinci yarısında düşmeye devam eden özel yatırım büyüme hızı 2007 sonunda ise yüzde 2,7 olmuştur.

İthalatın ihracata göre daha hızlı artmasına bağlı olarak, 2007 yılında dış ticaretin büyümeye yaptığı net katkı eksi olmuştur.

Yurtiçi Tasarruflar ve Tasarruf Dengesi (Gsmh'ye oranı, yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Yurtiçi tasarruflar	19	19,3	20,3	18,2	16,6	17,3
Kamu	-6,2	-5,3	-1,3	4	6,2	3,1
Özel	25,3	24,6	21,6	14,2	9,8	14,2
Tasarruf dengesi	-2,6	-4,2	-5,4	-6,7	-8,2	-7,1
Kamu	-12,5	-10,1	-6,7	-1,2	1,1	-2,2
Özel	9,9	5,9	1,3	-5,5	-8,8	-4,9
Dış kaynak	2,6	4,2	5,4	6,7	7,8	7,1

Kaynak: DPT

Devlet Planlama Teşkilatı'nın tahminlerine göre, yurtiçi tasarruf oranının gsmh'ye oranı 0,7 puan artarak yüzde 17,3'e yükselmiştir. Tasarruf oranı, özel kesimde artarken, kamu kesiminde düşmüştür. Sabit sermaye yatırımlarındaki gerileme ve özel kesim tasarruflarındaki artışa bağlı olarak özel kesim tasarruf-yatırım açığı daralmıştır. Kamu kesiminin net tasarruf açığı vermesi, dış kaynak ihtiyacındaki daralmayı sınırlandırmıştır. 2006 yılında gsmh'nin yüzde 7,8'i düzeyinde olan toplam tasarruf-yatırım açığı, 2007 yılında yüzde 7,1 oranına gerilemiştir. Kamu kesiminde yüzde 1,1 olan tasarruf fazlasının gsmh'ye oranı, yüzde 2,2 oranında açığa dönüşmüş; özel kesimde ise yüzde 8,8 olan tasarruf açığının gsmh'ye oranı yüzde 4,9'a gerilemiştir.

2.2. İstihdam, verimlilik ve ücretler

Reel ücretler 2007 yılı içinde artmıştır. İmalat sanayiinde üretimde çalışanlar endeksi gerilerken, çalışan başına saat endeksi artmıştır. İşsizlik oranı hafifçe yükselmiştir.

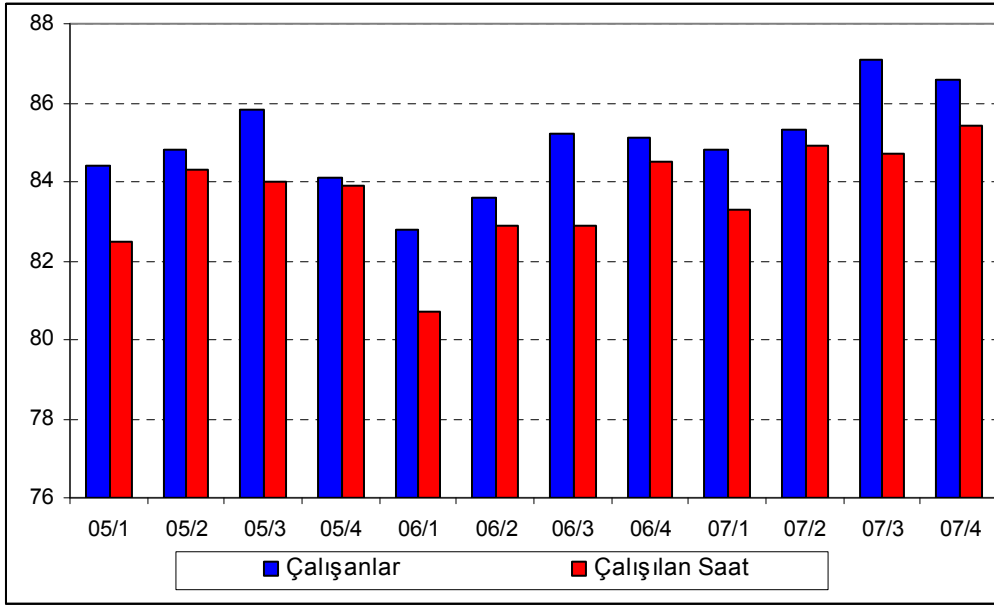
Reel İşgücü Maliyeti Endeksi (94=100)

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam					
Kamu	102	105	107	104	112
Özel	106	111	115	117	113
Memur	123	128	135	140	148
Asgari ücret	154	171	182	181	184

Kaynak: DPT, TİSK

DPT'nin tahminlerine göre, 2007 yılında asgari ücret ile kamu işçileri ve memurların reel işgücü maliyeti artmıştır.

İmalat Sanayii Çalışanlar ve Çalışılan Saat Endeksi (1997=100)

Çalışan başına saat endeksi², 2006 yıl sonunda 99,3 düzeyinde oluşmuştur. 2007 yılının birinci ve üçüncü çeyreğinde gerileyen endeks, yılın son çeyreğinde 98,6 değerini almış ve 2006 sonundaki değerinden geriye düşmüştür.

Üretimde Çalışanlar ve Çalışılan Saat Endeksi (1997=100)

	2006/IV	2007/I	2007/II	2007/III	2007/IV
Çalışanlar	85,1	84,8	85,3	87,1	86,6
Çalışılan saat	84,5	83,3	84,9	84,7	85,4
Çalışan başına saat	99,3	98,2	99,5	97,2	98,6

Kaynak: TÜİK

Toplam işgücünün ve işgücüne katılma oranının gerilemesine rağmen, işsizlik oranı yükselmiştir. TÜİK verilerine göre Aralık 2007 itibarıyla toplam işgücü arzı 22,9 milyon kişi, toplam istihdam ise 20,4 milyon kişi olmuştur. İşsiz sayısı önceki yıla göre yaklaşık 10 bin kişi azalarak 2,4 milyon kişiye gerilemiştir.

İşsizlik (Yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
İşsizlik oranı						
Genel	10,3	10,5	10,3	10,3	10,5	10,6
Kent	14,2	13,8	13,6	12,7	12,5	12,2
Genç nüfus	19,7	19,3	20,3	20,6
Eksik istihdam						
Genel	5,4	4,8	4,1	3,3	3,0	2,8
Kent	3,4	5,2	3,8	2,9	2,7	2,3
Genç nüfus	5,1	4,3	3,3	2,7

Kaynak: TÜİK

Türkiye’de, 2007 yılında çalışabilir nüfus 763 bin kişi artmıştır. Çalışabilir nüfusun artmasına rağmen, işgücüne katılma oranının gerilemesi sonucu, işgücü 324 bin kişi azalmıştır. Aynı dönemde toplam istihdam 315 bin kişi azalmıştır.

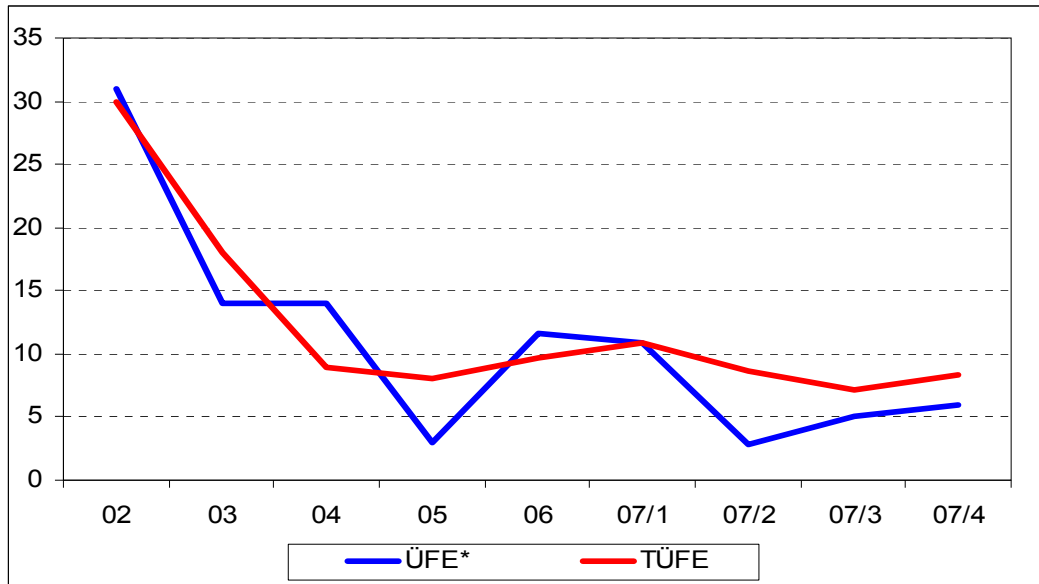
² Çalışanlar ve çalışılan saat endekslerinin oranlanmasıyla hesaplanmıştır.

Buna göre, işsizlik oranı 2007 yılında 0,1 puan artarak yüzde 10,6 olmuştur. Bu oran kentlerde 0,3 puan azalarak 12,2'ye gerilemiştir. Eksik istihdam da dahil edildiğinde, işsizlik oranı yüzde 13,4 olmuştur. İstihdamın yüzde 42'si hizmetler, yüzde 42'si tarım, yüzde 16'sı da sanayi sektörleri tarafından yapılmaktadır.

2.3. Enflasyon

Açık enflasyon hedeflemesinin ikinci yılında da enflasyon hedefin üzerinde gerçekleşmiştir. Yıl sonu enflasyon hedefi 2007 yılı için tüketici fiyatları bazında yüzde 4 olarak, belirsizlik aralığının üst sınırı ise yüzde 6 olarak açıklanmıştır. Ancak yıl sonu enflasyonu yüzde 8,4 olmuştur. Tüketici fiyatları endeksindeki (TÜFE) yıllık artış oranı 2007 yılının ilk çeyreğinde yüzde 10'un üzerine çıkmış; yılın ikinci ve üçüncü çeyreklerinde ise yüzde 7 düzeyine gerilemiştir. Enflasyon, üretici fiyatları endeksinde (ÜFE) göre yüzde 5,9 olmuştur. Yıllık ortalama fiyat artışı ise, TÜFE ve ÜFE için, sırasıyla yüzde 8,8 ve 6,3 olmuştur.

Enflasyon (12 aylık, yüzde değişme)

* 2004 yılına kadar olan değerler TEFE endeksinde aittir.

Yılın son çeyreğinde yıllık bazda enflasyon yükselmeye başlamasına rağmen, çekirdek enflasyon göstergelerindeki gelişmeleri dikkate alan TC Merkez Bankası, faiz indirimlerine devam etmiştir. Ayrıca parasal büyüklüklerdeki artışın sınırlı kalması, kredi stokundaki artış hızının yavaşlaması ile dünyada ve Türkiye'de toplam talepte daralma beklentisi, TC Merkez Bankası'nın faiz indirimlerini destekleyen unsurlar olmuştur.

Enflasyon (yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Yıllık ortalama						
Üretici*	50	26	11	6	9	6
Tüketici	45	25	11	8	10	9
12 aylık						
Üretici*	31	14	14	3	12	6
Tüketici	30	18	9	8	10	8

Kaynak: TÜİK

2004 yılına kadar olan değerler TEFE endeksinde aittir.

Enflasyonist beklentilerin bozulması nedeniyle 2006 yılının ilk yarısı sonunda parasal sıkılaştırmaya yönelik önlemler alınmıştır. Bu önlemlerin de etkisiyle iç talep ivme kaybetmiş ve enflasyonun yükselmesi sınırlandırılmıştır. Buna rağmen enflasyonun hedeften sapmasının başlıca nedenleri, tarım sektöründe yaşanan kuraklığın da etkisiyle, tarım ürünleri ile işlenmiş gıda ürünleri, su, hizmet, petrol ve enerji fiyatlarındaki hızlı yükselme olmuştur. Genel seçim kararı, seçim nedeniyle kamu kesimi harcamalarındaki hızlanma, siyasi gelişmelerin ekonomik faaliyet üzerinde neden olduğu belirsizlikler yanında son çeyrekte, gelişmiş ülke ekonomilerinde yaşanan olumsuzlukların piyasalar üzerindeki etkisiyle beklentilerin bozulması da enflasyonu olumsuz yönde etkilemiştir.

2.4. Kamu kesimi dengesi

Kamu kesimi dengesi son üç yılda fazla vermeye devam etmiştir. Devlet Planlama Teşkilatı'nın tahminlerine göre 2007 yılında toplam kamu gelirleri yüzde 6, toplam kamu harcamaları ise yüzde 11 oranında artmıştır. Gelirlerdeki artış, yüzde 8 olan gsyih deflatorünün gerisinde kalmıştır. Bu gelişmeye bağlı olarak kamu kesimi dengesi fazlasının gsmh'ye oranı yüzde 2,6'dan yüzde 0,1'e gerilemiştir. Toplam kamu gelirlerinin gsmh'ye oranı yaklaşık olarak 2,6 puan azalışla yüzde 43,7'ye gerilerken, harcamaların oranı ise 0,7 puan azalışla yüzde 43,6 olarak gerçekleşmiştir.

2006 yılında yüzde 10,8 olan faiz dışı fazlanın gsmh'ye oranının 2007 yılında yüzde 7,9 olduğu tahmin edilmiştir. Öte yandan, Hazine Müsteşarlığı (HM) verilerine göre, Uluslararası Para Fonu ile yapılan anlaşmada yer alan tanıma göre merkezi yönetim bütçesi faiz dışı fazlasının gsmh'ye oranı yüzde 3,3 düzeyinde ve program hedefinin altında gerçekleşmiştir.

Kamu Kesimi Dengesinin Gsmh'ye Oranı (yüzde)

	2004	2005	2006*	2007**
Merkezi yönetim bütçesi açığı	7,0	1,7	0,8	2,3
KİT açığı***	-0,6	-0,2	-0,7	0,0
Mahalli idareler açığı	0,0	-0,1	0,2	0,0
Fonlar açığı	-0,5	-0,6	-1,6	-1,1
Diğer kesimler açığı	-1,2	-1,2	-1,3	1,2
Kamu kesimi açığı	4,7	-0,4	-2,6	-0,1
Kamu kesimi açığı (faiz dışı)	-8,8	-10,1	-10,8	-7,9

Kaynak: DPT

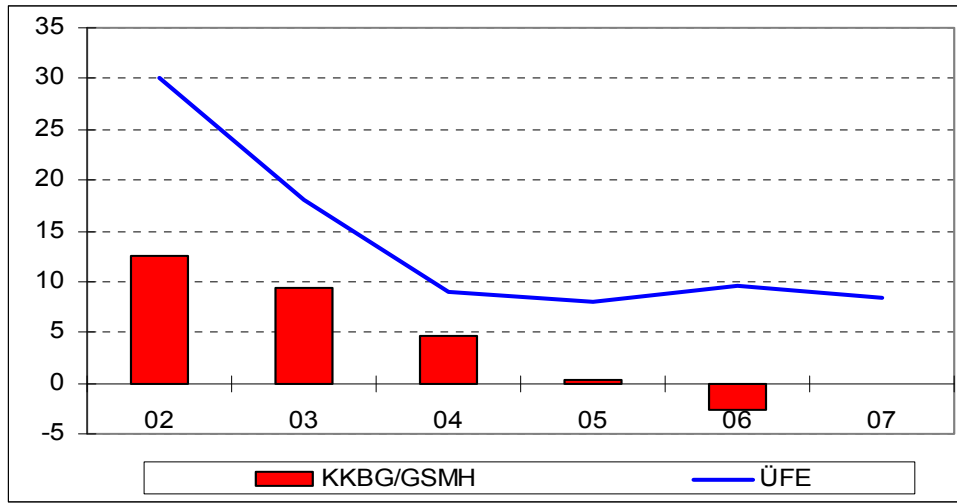
* Geçici ** Gerçekleşme tahmini *** Kamu bankaları hariç

Kamu gelirleri içinde vergi gelirlerinin payı yüzde 55 düzeyinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerinin yüzde 66'sı dolaylı vergilerden oluşmuştur. Harcamaların yüzde 82'si faiz dışı harcamalardan meydana gelmiştir. Faiz harcamalarının toplam harcamalar içindeki payı 2004 yılına göre 14 puan, 2006 yılına göre ise 1 puan düşmüştür.

Kamu kesimi dengesini 2007 yılında olumlu yönde etkileyen başlıca gelişmeler, artış hızının yavaşlamasına rağmen ekonomik faaliyetin büyümeye devam etmesi, özelleştirme gelirlerindeki artış, borçlanma vadesinin uzaması, ithalattaki büyüme nedeniyle ithalattan alınan katma değer vergisi hasılatının artması olmuştur. Öte yandan, 2006 yılının ikinci yarısında faiz oranlarının yükselmesi nedeniyle faiz harcamalarındaki artış yanında genel seçimler nedeniyle faiz dışı harcamalardaki artış, harcamaların hızlanmasına neden olmuştur. Hazine yardımları kaleminin yüzde

60 artmasına bağlı olarak cari transferler kalemindeki artış, bütçe harcamalarının; bütçe gelirlerinin ve enflasyonun üzerinde artmasına neden olmuştur.

Kamu Kesimi Borçlanma Gereği/ Gsmh ve Enflasyon (Yüzde)

Kamu kesimi gelirlerinin ve harcamalarının en önemli bölümünü oluşturan merkezi yönetim bütçe açığının gsyih'ya oranı yüzde 0,6'den yüzde 1,6'ya yükselmiştir. Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre, bütçe gelirleri yüzde 9, harcamalar yüzde 14 oranında artmıştır. Faiz harcamaları yüzde 6 oranında artarken, faiz dışı giderler yüzde 17 oranında büyümüştür. Bütçe açığı cari fiyatlarla iki katı artarken, faiz dışı fazla yüzde 16 oranında daralmıştır. Bütçe gelirlerinin gsyih'ya oranı 1 puan gerileyerek yüzde 22 düzeyinde gerçekleşmiş, buna karşın harcamaların oranı yüzde 24 düzeyinde aynı kalmıştır. Faiz giderlerinin gsyih'ya oranı da yüzde 8 düzeyinde aynı kalmıştır.

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon YTL)

	2006	Yüzde pay	2007*	Yüzde pay	Yüzde değ.	Gsyih'ya oran 2007 (yüzde)
Bütçe gelirleri	173.483	100	189.617	100	9	22
Vergi gelirleri	137.480	79	152.832	81	11	18
Vergi dışı gelirler	36.003	21	36.785	19	2	4
Bütçe harcamaları	178.126	100	203.501	100	14	24
Faiz harcamaları	45.963	26	48.732	24	6	6
İç borçlar	39.163	22	43.626	21	11	5
Dış borçlar	6.800	4	5.106	3	-25	1
Faiz dışı	132.163	74	154.769	76	17	18
Personel	37.812	21	43.555	21	15	5
Cari	82.253	46	98.299	48	20	11
Yatırım	12.098	7	12.915	6	7	2
Bütçe dengesi	-4.643		-13.883		199	-2
Faiz dışı denge	41.320		34.848		-16	4

Kaynak: Maliye Bakanlığı

* Geçici

Merkezi yönetim bütçesinde faiz dışı fazlanın gsyih'ya oranı ise yüzde 4,1 olmuştur. Uluslararası Para Fonu ile yapılan anlaşmada yer alan tanıma göre ise faiz dışı fazlanın gsmh'ye oranı yüzde 2,5 civarında gerçekleşmiştir. Bütçe harcamaları içinde en yüksek pay yüzde 48 ile cari harcamalara aittir. İkinci sırada yüzde 24 ile faiz

harcamaları gelmektedir. Personel harcamalarının payı yüzde 21 ve yatırımların payı ise yüzde 6 olmuştur.

Bütçe Nakit Açığının Finansmanı

	Milyon YTL			Gsyih'nın yüzdesi		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Finansman	13.225	7.685	19.709	2,0	1,0	2,3
Dış borçlanma (net)	-2.627	-3.622	-5.154	-0,4	-0,5	-0,6
İç borçlanma	21.403	3.788	12.364	3,3	0,5	1,4
Diğer	-5.551	7.519	12.499	-0,9	1,0	1,5

Kaynak: HM

2007 yılı içinde 19,7 milyar YTL nakit finansman ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Hükümet net dış borç ödemeye devam etmiştir, 2007 yılındaki net ödeme 5,2 milyar YTL olmuştur. Finansman ihtiyacının 12,4 milyar YTL'si iç borçlanma yoluyla finanse edilmiştir. Özelleştirme gelirlerinin ağırlıkla yer aldığı diğer gelirler ise 12,5 milyar YTL olmuştur. Hazine kasa/banka hesabı, finanse edilemeyen 2,6 milyar YTL'lik kısım ve 2,2 milyar YTL'lik kur farkları toplamı olan 4,9 milyar YTL açık vermiştir.

Piyasadan yapılan YTL cinsi iç borçlanmanın, ortalama vadesi 852 günden 999 güne yükselmiştir. Öte yandan, YTL cinsi ortalama borçlanma yıllık bileşik faiz oranı yüzde 21,7'den ilk yarı sonunda yüzde 18,7'ye, yıl sonunda ise yüzde 16,6'ya gerilemiştir. İç borç stoku yüzde 2 oranında artarak 255 milyar YTL'ye yükselmiştir. Nakit dışı iç borç stokunun toplam stok içindeki payı 3 puan azalarak yüzde 14 olmuştur.

İç Borç Stokunun Yapısı (Yüzde pay)

	2003	2004	2005	2006	2007
YTL	78	82	85	86	90
Sabit faizli	35	42	41	44	46
Değişken faizli	43	40	43	42	44
Döviz	22	18	15	14	10
Toplam	100	100	100	100	100

Kaynak: HM

İç borç stoku içinde sabit faizli kağıtların payı yüzde 44'den yüzde 46'ya, faize duyarlı kağıtların payı yüzde 42'den yüzde 44'e yükselmiştir. Kura duyarlı kağıtların payı ise yüzde 14'ten yüzde 10'a gerilemiştir.

İç borç stokunun gsyih'ya oranı düşmeye devam etmiş, 3 puan azalarak yüzde 30'a gerilemiştir. Toplam borç stoku yüzde 4 azalarak 332,5 milyar YTL (286,8 milyar dolar) düzeyinde gerçekleşmiştir. Toplam borç stokunun gsyih'ya oranı yüzde 46'tan yüzde 41'e gerilemiştir.

İç borç stokunun gsyih'ya oranının düşmesi yanında, kamu kesiminin finansal kaynaklar üzerindeki baskısı yavaş da olsa azalmaya devam etmiştir. İç borç stokunun, YTL mevduat, yabancı para mevduat, repo, yatırım fonu, banka dışı kesimlerin portföyündeki DİBS'lerden oluşan finansal varlıklara oranı yüzde 62'den yüzde 55'e gerilemiştir.

Merkezi Yönetim Bütçesi Borç Stoku

	Milyon YTL	Gsyih'ya oranı (yüzde)			
	2007	2004	2005	2006	2007
Kamu kağıtları	255.310	40	38	33	30
Nakit	220.582	30	30	27	26
Nakit dışı	34.728	11	8	6	4
Tahvil	249.176	35	35	32	29
Nakit	214.448	24	27	26	25
Nakit dışı	34.728	11	8	6	4
Bono	6.134	5	3	1	1
Nakit	6.134	5	3	1	1
Nakit dışı	0	0	0	0	0
MB avansı	0	0	0	0	0
İç borç stoku	255.310	40	38	33	30
Dış borç stoku*	77.181	17	13	12	11
Toplam	332.491	58	51	46	41

* Merkezi yönetim bütçesine ait olan kısımdır.

Merkezi yönetim bütçe iç borç stokunun yüzde 26'sı kamu kurumları, yüzde 74'ü ise piyasa tarafından tutulmaktadır. 2006 yılı sonunda bu oranlar sırasıyla yüzde 28 ve yüzde 72 olmuştur. Kamu kurumlarına olan nakit dışı iç borç stoku toplam 34.721 milyon YTL'dir. Bu miktarın 33.517 milyon YTL'si Türk parası cinsindedir.

Devlet İç Borçlanma Senetlerinin Alacaklılara Göre Dağılımı (Milyon YTL)

	2005	2006	2007
Banka dışı kesim	65.252	66.063	67.636
Gerçek kişi	28.274	24.091	16.523
Tüzel kişi	36.978	41.972	51.112
Menkul kıymet yatırım fonları	21.584	9.590	12.657
Yurtdışı yerleşikler	27.332	36.767	36.981
Banka dışı toplamı	114.168	112.420	117.274
Bankalar ve diğer	132.429	143.331	150.128
Toplam	246.597	255.751	267.402

Kaynak: TCMB

Aralık 2007 itibariyle, DİBS'lerin yüzde 56'sı bankalar tarafından tutulmuştur. Banka dışı kesimlerin elinde bulunan DİBS'lerin toplamı yüzde 4 oranında artarak 117,3 milyar YTL olmuştur. Bu miktarın yüzde 14'ü (16,5 milyar YTL) gerçek kişiler tarafından talep edilmiştir. Banka dışı kesimlerin sahip olduğu DİBS'ler, iç borç stokunun yüzde 44'ünü oluşturmaktadır. 2007 yılında, gerçek kişilerin DİBS'lere olan talebi gerilemiş, yurtdışı yerleşiklerin talebi ise değişmemiştir. Reel sektör firmalarının talebi yüzde 22, bankalar ve diğer kesimin talebi ise yüzde 5 oranında artmıştır.

2.5. Parasal büyüklükler

2.5.1. Para politikası

Açık enflasyon hedeflemesi ve dalgalı kur rejimi para politikası uygulamalarını belirleyen ana çerçeve olmaya devam etmiştir. Merkez Bankası 2007 yılı için

enflasyon hedefini tüketici fiyatları endeksi bazında yüzde 4 olarak açıklamıştır. Banka tarafından döviz kurunun bir hedef olarak alınmadığı ve bir politika aracı olmadığı vurgulanmış; kurun düzeyinin arz ve talep koşullarına göre belirleneceği belirtilmiştir. Buna karşılık, iç ve dış şokların ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin hafifletilmesi, Hazine Müsteşarlığının dış borç servisinin karşılanması ve işçi döviz mevduat hesaplarının kademeli olarak azaltılması amaçları ile uyumlu olarak rezerv biriktirmek amacıyla döviz arz fazlasının olduğu durumlarda talep yaratılacağı da söylenmiştir. Bu talebin önceden belirlenen ve kamuoyuna duyurulan yöntem ve miktarlarda yapılacağı da açıklanmıştır.

Gerçekleşen enflasyonun hedeflenen enflasyondan önemli ölçüde sapması ve bekleyişlerin kötüleşmesi nedeniyle 2006 yılının ikinci yarısında parasal sıkılaştırmaya gidilmiştir. Kısa vadeli faiz oranları 4,25 puan artışla yüzde 17,5'e yükseltilmiştir. Kısa vadeli faiz oranları 2007 yılının ilk sekiz aylık dönemde değiştirilmemiştir. Parasal sıkılaştırmanın iç talep üzerindeki daraltıcı etkisiyle enflasyon oranı, 2007 yılının ikinci ve üçüncü çeyreğinde düşmüştür. Buna bağlı olarak Merkez Bankası, gerçekleşen enflasyonun hedefin üzerinde kalmasına rağmen, bekleyişlerdeki iyileşmeyi işaret ederek, son dört aylık dönemde faiz oranlarını düşürmeye başlamıştır. Son çeyrekte enflasyonun yükselme eğilimi göstermesine rağmen faiz oranları düşürülmeye devam edilmiştir. Böylece, Ağustos-Aralık 2007 döneminde faiz oranı toplam 1,75 puan aşağıya çekilmiştir.

Faiz Oranları (bileşik, dönem sonu), Kurlar ve Enflasyon (12 aylık, yüzde)

	2006		2007		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Faiz oranı (yıllık, bileşik)*					
O/n	19,1	19,1	19,1	18,8	17,1
Kamu kağıtları	21,7	19,8	18,7	19,4	16,6
Kurlar					
YTL/dolar	4,8	2,9	-16,9	-19,5	-17,5
YTL/euro	16,6	13,1	-11,9	-9,9	-7,9
Enflasyon (TÜFE)	9,7	10,9	8,6	7,1	8,4

* Ortalama

DİBS yıllık bileşik faiz oranı, yılın ilk yarısında gerilemiştir. Üçüncü çeyrekte, uluslararası piyasalarda yaşanan dalgalanmalara bağlı olarak sınırlı bir yükselişin ardından uzun vadeli faiz oranı son çeyrekte yeniden gerilemiş ve yılın en düşük düzeyine inmiştir. Böylece, uzun vadeli faiz oranı 2006 yılı sonuna göre yaklaşık 5 puan düşmüştür.

Merkez Bankası bilançosunun büyüklüğü yaklaşık olarak aynı kalmıştır. Dış varlıklar yüzde 3 oranında küçülmüş, iç varlıklar ise yüzde 16 oranında büyümüştür. Kamu kesimine açılan krediler daralmaya devam etmiş ancak değerlendirme hesabındaki artış nedeniyle iç varlıklar artmıştır. Diğer taraftan, toplam döviz yükümlülükleri yüzde 20 oranında azalırken dış yükümlülükler yüzde 18, iç yükümlülükler ise yüzde 21 oranında azalmıştır. İç döviz yükümlülüklerinin azalmasında, Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatının, özellikle seçimlerden sonra, azalması etkili olmuştur. Genel seçim ortamının bekleyişlerin değişmesine neden olduğu bir dönemde, ilk yedi ayda, Hazine Merkez Bankasında hem döviz hem de TL cinsinden yüksek düzeyde mevduat tutmuştur. Seçimlerden hemen sonra döviz cinsinden mevduatını azaltmıştır. Benzer şekilde yurtiçindeki yerleşikler ilk yedi aylık dönemde döviz taleplerini artırmışlar, seçimlerden hemen sonra yeniden güçlü bir şekilde TL'ye yönelmişlerdir. Seçimlerden hemen sonra, Ağustos ayında, uluslararası piyasalardaki dalgalanmanın etkisiyle bu kez yerleşik olmayan yatırımcıların döviz talebi artmaya başlamıştır.

Merkez Bankası Bilançosu, Seçilmiş Kalemler (Milyon YTL)

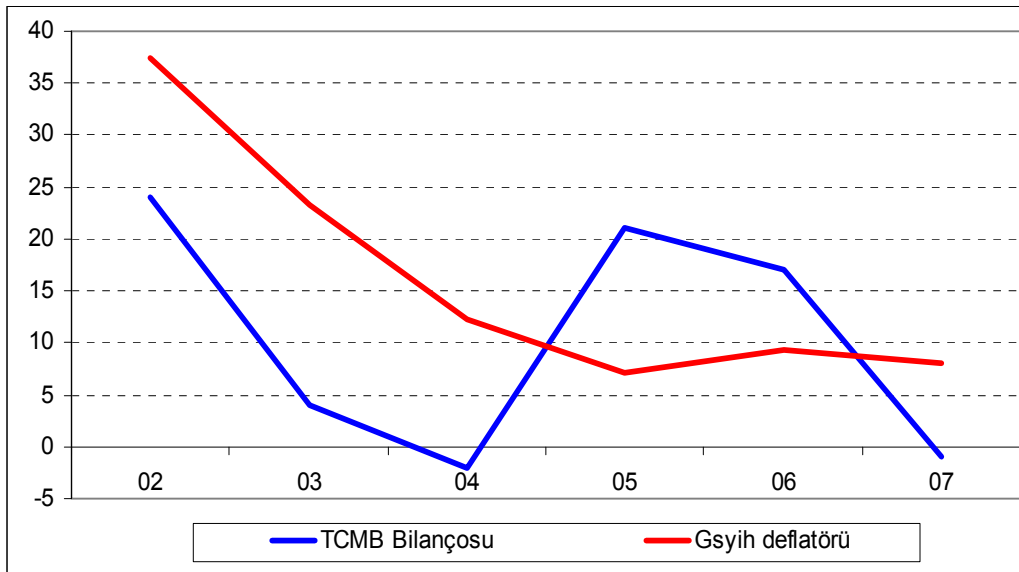
	2006		2007		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Net dış varlıklar	67.136	75.371	72.820	71.530	68.611
Net iç varlıklar	12.888	13.518	14.221	15.447	16.166
Para tabanı	41.398	35.865	40.992	39.578	44.850
APİ	-1.098	3.523	4.900	7.954	4.369
Merkez bankası parası	41.916	40.460	49.159	51.040	54.691
Döviz mevduatı	18.691	29.855	18.965	16.865	12.211
YTL yükümlülükler	60.606	70.315	68.124	67.905	66.903
Bankaların döviz mevduatı	19.418	18.574	18.917	19.073	17.875
Toplam iç yükümlülükler	80.024	88.890	87.041	86.978	84.777

Kaynak: TCMB

Toplam bilanço içinde dış varlıkların payı 2 puan azalarak yüzde 85 olmuştur. Döviz yükümlülüklerinin payı 11 puan düşerek yüzde 48'e gerilemiştir. Dış döviz yükümlülüklerin payı 4 puan azalarak yüzde 19, iç döviz yükümlülüklerinin payı ise 7 puan azalarak yüzde 29'a gerilemiştir. TL yükümlülüklerin yüzde 43'ü rezerv para, yüzde 4'ü açık piyasa işlemlerinden borçlar ve yüzde 5'i ise kamunun mevduatından oluşmuştur.

Merkez Bankası parasının yıllık artışı yüzde 12'den yüzde 16'ya hızlanmıştır. Merkez Bankası parasının daha hızlı artmasının nedeni, açık piyasa işlemlerinden yapılan borçlanma ile kamu mevduatının artması olmuştur. Döviz işlemleri yoluyla yaratılan para yüzde 47 oranında büyümüş, TL işlemleri yoluyla yaratılan para ise yüzde 17 oranında daralmıştır. Rezerv paranın artış hızı yüzde 27'den yüzde 8'e yavaşlamıştır. Parasal tabanın artış hızı ise yüzde 10'dan yüzde 19'a yükselmiştir. Parasal tabanın büyümesinde, döviz alımları yoluyla yaratılan likiditenin sterilize edilmesi amacıyla gecelik vadede, açık piyasa işlemleri (APİ) yoluyla borçlanma etkili olmuştur. Banka yıl boyunca piyasalara borçlu kalmıştır. APİ işlemlerinin vadesinin uzatılmasını teminen, ikinci yarından itibaren üç aylık vadelerde, likidite senedi ihraç edilmiştir. Öte yandan, Merkez Bankası parası kamunun TL mevduatındaki artışın da etkisiyle yüzde 31 oranında büyümüştür

TCMB Bilançosu ve Gsyih Deflatörü (Yıllık Yüzde Değişme)

Merkez Bankası 2007 yılında döviz alım ihaleleri yoluyla yaklaşık olarak 9,5 milyar dolar döviz talebi yaratmıştır. Net dış varlıklardaki artış yüzde 2 olmuştur. Merkez Bankasının döviz talebi yaratmasına rağmen, YTL, başlıca yabancı paralar karşısında değer kazanmaya devam etmiştir. Çapraz kur gelişmelerinin de önemli olduğu 2007 yılında, YTL, nominal olarak dolar karşısında yüzde 17,5, euro karşısında yüzde 7,9 oranında değer kazanmıştır. Türkiye, ABD ve euro bölgesindeki enflasyon da dikkate alındığında, YTL'nin dolar ve euroya karşı reel bazda da değer kazancı sürmüştür.

Merkez Bankası döviz rezervleri 2007 yılında 10,5 milyar dolar artarak 71,3 milyar dolara ulaşmıştır. Net döviz pozisyonu ise 20,7 milyar dolardan 32,8 milyar dolara yükselmiştir. Son beş yılda Merkez Bankası net döviz pozisyonundaki iyileşme 43 milyar doların üzerinde olmuştur.

Merkez Bankası Döviz Rezervi ve Net Döviz Pozisyonu (Milyar dolar)

	2006	2007			
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Döviz rezervi	60,8	67,5	68,3	71,7	71,3
Net döviz pozisyonu	20,7	19,5	26,8	29,5	32,8

Kaynak: TCMB

Merkez Bankası tarafından zorunlu karşılıklara ödenen faiz oranları, faiz oranlarındaki gerileme paralelinde düşürülmüştür. 2006 sonunda yüzde 13,12 olan baz faiz oranı 2007 sonunda yüzde 11,8'e gerilemiştir.

2.5.2. Finansal varlıklar ve para talebi

İlk yarıda, siyasi gelişmelerden, üçüncü çeyrekte itibaren yurtdışındaki finansal piyasalardaki dalgalanmalardan kaynaklanan nedenlerle belirsizliklerin artmasına rağmen, YTL'ye olan talep 2007 yılında artmaya devam etmiştir. Döviz arz fazlası sebebiyle YTL'nin başlıca dövizler karşısında reel olarak değer kazanmasına bağlı olarak yabancı para cinsinden tutulan varlıkların YTL değeri sınırlı düzeyde artmış, bu varlıkların toplam finansal varlıklar içindeki payı azalmıştır.

Finansal Aktifler (Gsyih'ya oranı, yüzde)

	2004	2005	2006	2007
Para ve para benzeri araçlar	33	35	39	40
Nakit	2	3	3	3
Mevduat	31	33	36	37
YTL	17	21	22	24
YP	14	12	14	13
Repo	0	0	0	1
Sermaye piyasası	64	72	64	71
Hisse senedi (piyasa değeri)	24	33	30	39
Bono ve tahvil	40	38	34	30
Kamu	40	38	34	29
Özel	0	0	0	1
Yatırım fonu	3	3	2	2
Toplam	100	111	106	114

Kaynak: TCMB, Sermaye Piyasası Kurumu (SPK)

Nakit, mevduat ve sermaye piyasası araçlarından oluşan finansal varlıkların gsyih'ya oranı 2007 yılında 8 puan artarak, yüzde 114'e yükselmiştir. Yabancı para mevduatın YTL karşılığının gsyih'ya oranı 1 puan azalırken, YTL cinsinden finansal varlıkların gsyih'ya oranı 2 puan artmıştır. 2007 sonu itibarıyla, para ve mevduat bankalarındaki para benzeri araçların gsyih'ya oranı yüzde 40, sermaye piyasası araçlarının oranı ise yüzde 71 olmuştur. Sermaye piyasası araçlarından hisse senetlerinin piyasa değeri ilk kez bono ve tahvil stokunu geçmiştir.

Banka dışı kesimlerden, özellikle gerçek kişilerin portföylerinde tuttıkları DİBS talebi azalırken, tüzel kişilerin DİBS talebi artmıştır. Yurtdışı yerleşiklerin portföylerindeki DİBS miktarı son çeyrekte azalmıştır.

Kamunun dışlama etkisi ve vergisel yükler nedeniyle özel sektör tarafından ihraç edilen tahvil ve bono stoku çok düşük düzeydedir. Yatırım fonlarının ve hisse senetleri piyasasında işlem gören şirketlerin piyasa değeri 2006 yılında yaşanan düşüşün ardından 2007 yılında yeniden artmıştır.

Parasal Büyüklükler (2007)

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değişme	
			YTL	dolar
M2RF	259.413	223.767	22	48
Dolaşımdaki para	26.073	22.490	6	29
Vadesiz mevduat	29.428	25.384	23	49
Repo	4.293	3.703	21	47
PP yatırım fonları	20.756	17.904	10	34
Vadeli mevduat	178.863	154.285	26	53
M2YRF	370.078	319.225	16	40
DTH	110.665	95.458	3	25
M2YRF	370.078	319.225	12	36

Kaynak: TCMB * Katılım bankaları mevduatı dahildir.

YTL mevduat, repo ve kısa vadeli yatırım fonlarından oluşan para talebi (M2RF) cari fiyatlarla yüzde 22, sabit fiyatlarla ise yüzde 13 oranında artmıştır. Bu gelişmede, YTL vadeli mevduat talebinin yüzde 26 oranında büyümesi önemli rol oynamıştır. Genel seçimler nedeniyle yabancı para mevduat talebi ilk yarıda artmış, ikinci yarıda ise önemli ölçüde yavaşlamıştır. Öte yandan, YTL'nin başlıca paralar karşısında değer kazanmasına bağlı olarak döviz mevduatının YTL değerindeki artış sınırlı kalmıştır. Buna bağlı olarak para ikamesi yeniden düşmüştür.

Yabancı para mevduatın YTL karşılığı değeri yüzde 3, dolar değeri ise yüzde 25 oranında artmıştır. Yabancı para mevduatı da içeren para talebi (M2YRF) cari fiyatlarla yüzde 12, sabit fiyatlarla yüzde 4 oranında büyümüştür. M2YRF'nin içinde yabancı para mevduatın payı 4 puan azalarak yüzde 30'a gerilemiştir.

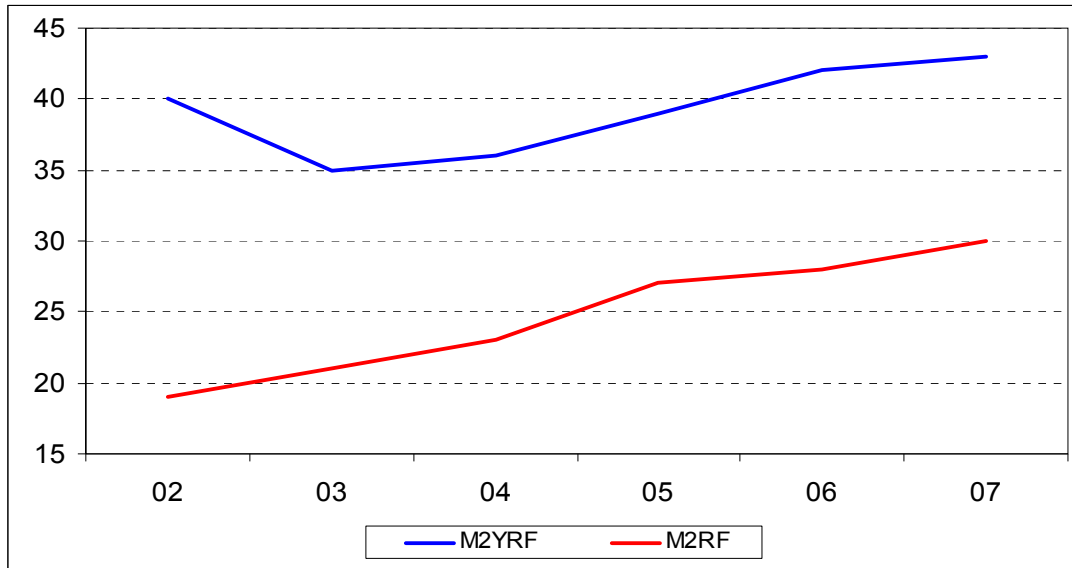
Parasal Büyüklüklerin Dağılımı (yüzde)

	2003	2004	2005	2006	2007
Dolaşımdaki para	6	6	7	8	7
Vadesiz mevduat	7	8	9	8	8
Repo	2	1	1	1	1
Yatırım fonları	7	8	9	6	6
Vadeli mevduat	36	40	44	44	48
YP	42	37	30	34	30
M2YRF	100	100	100	100	100

Kaynak: TCMB

M2RF'nin gsyih'ya oranı 2 puan artarak yüzde 30'a, M2RFY'nin oranı ise 1 puan artarak yüzde 43'e yükselmiştir.

Para Talebinin Gsyih'ya Oranı (yüzde)

Mevduat faiz oranları seçimlerden hemen sonra yavaş da olsa düşmüştür. TC Merkez Bankası'nın kısa vadeli faiz oranlarını son çeyrekte düşürmesi mevduat faiz oranlarının düşürülmesine sinyal olmuştur. 2006 yılı sonunda 1 aylık ve 3 aylık vadede sırasıyla yüzde 18 ve yüzde 19 olan faiz oranları (bileşik) 2007 yılı sonunda sırasıyla yüzde 17 ve yüzde 18'e gerilemiştir. Aynı tarih itibariyle üç aylık yabancı para mevduat faiz oranları dolar için yüzde 4,2, euro için ise yüzde 3,6 olmuştur.

BDDK verilerine göre mevduat bankalarının toplam mevduatı yüzde 15 oranında artmıştır. YTL mevduat yüzde 23, yabancı para mevduatın YTL karşılığı yüzde 4 oranında büyümüştür. 2006 sonunda 82,1 milyar dolar olan yabancı para mevduat 2007 yılı sonunda 103 milyar dolara ulaşmıştır. Yabancı para mevduatın YTL değerinin toplam mevduat içindeki payı 4 puan azalarak yüzde 35'e gerilemiştir. YTL mevduatın gsyih'ya oranı 2 puan artarak yüzde 24'e, yabancı para mevduatı da içeren toplam mevduatın gsyih'ya oranı yine 1 puan artarak yüzde 36'ya yükselmiştir.

Toplam mevduat kısa vadeli kalmaya devam etmiştir. Toplam mevduatın ortalama vadesi 2,5 ay olarak gerçekleşmiştir. YTL mevduatın ortalama vadesi kısalmışken, YP mevduatın ortalama vadesi uzamıştır. YTL mevduatın ortalama vadesi 2,4 aydan 2,3 aya düşerken, yabancı para mevduatın ortalama vadesi 2,7 aydan 2,8 aya yükselmiştir.

Toplam Mevduatın Vade Yapısı (Yüzde)

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam	100	100	100	100	100
Vadesiz	20	21	18	15	16
1 ay	26	25	21	25	28
3 ay	38	38	46	52	47
6 ay	10	8	11	6	5
12 ay+	6	9	5	2	5
Ortalama vade (ay)	2,7	2,8	2,8	2,4	2,5

Kaynak: TCMB

BDDK verilerine göre, toplam mevduatın yüzde 36'sı kamu sermayeli bankalarda, yüzde 53'ü özel sermayeli bankalarda toplanmıştır. 2006 sonuna göre, kamu bankalarının mevduattaki payı 1 puan azalırken, özel bankaların payı değişmemiştir. yabancı sermayeli bankaların mevduattaki payı ise 1 puan artarak yüzde 11 olmuştur.

Kamu bankaları YTL mevduatın yüzde 42'sine, yabancı para mevduatın ise yüzde 21'ine sahiptir. Buna karşılık özel bankalarda yabancı para mevduatın payı daha yüksektir. Bu bankalar YTL mevduatın yüzde 46'sını, yabancı para mevduatın ise yüzde 59'unu toplamışlardır. Yabancı payların YTL ve yabancı para mevduat içindeki payı sırasıyla yüzde 8 ve yüzde 15'tir.

Mevduat ve Kredi Stoku (Milyon YTL)

	2003	2004	2005	2006	2007
Toplam mevduat	160.380	197.953	251.490	307.647	356.865
YTL	81.514	109.456	159.012	186.286	230.461
YP	78.866	88.497	92.478	121.361	126.404
Krediler	68.434	101.579	156.410	218.989	285.653
YTL	36.200	63.968	113.515	163.095	217.027
YP	32.234	37.611	42.895	55.895	68.627
Takipteki Alacaklar (Net)	1.222	809	884	883	1.365
-Takipteki Alacaklar (Brüt)	8.818	6.191	7.808	8.548	10.322
-Takipteki Alac.Özel Karş.	7.596	5.382	6.924	7.665	8.957
Krediler	68.434	101.579	153.577	222.204	291.363
-Kurumsal	53.222	74.940	108.042	153.103	196.384
-Bireysel	15.212	26.639	45.535	69.101	94.980
Krediler	68.434	101.579	156.410	218.989	285.653
-Yurtiçi şubelerden	54.599	84.785	134.309	187.695	243.348
-Yurtdışı şubelerden	13.835	16.794	22.101	31.294	42.305

Kaynak: BDDK, TCMB

Toplam mevduatın kredilere dönme oranı artmıştır. Bu oran 2002 yılında yüzde 38 iken, 2006 yılında yüzde 71'e ve 2007 yılında yüzde 80'e yükselmiştir. Kamu sermayeli bankalarda mevduatın yüzde 54'ü, özel sermayeli bankalarda yüzde 89'u krediye dönmüştür.

Kredi stokundaki büyüme hızı, ilk yarıda ivme kaybetmeye devam etmiş ve Haziran sonunda yüzde 20 olmuştur. Seçimlerden hemen sonra YTL talebindeki artışa ve bankaların likit değerleri azaltarak kredi portföyünü büyütme tercihlerine bağlı olarak kredi stokundaki büyüme hızlanmış, yıl sonunda yüzde 26'ya ulaşmıştır. YTL krediler yüzde 30, yabancı para krediler ise yüzde 18 oranında artmıştır. Kurumsal krediler yüzde 22, bireysel krediler ise yüzde 36 oranında büyümüştür. Bireysel kredilerin toplam kredi stoku içindeki payı, 2006 sonuna göre 3 puan artarak yüzde 34'e yükselmiştir. Bu gelişmede özellikle, konut kredileri ve tüketici kredilerindeki artış etkili olmuştur.

Sorunlu krediler, özel karşılık öncesi yüzde 20, özel karşılık sonrasında ise yüzde 48 oranında büyümüştür. Özel karşılık öncesi sorunlu kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 4 düzeyinde kalmıştır. Özel karşılık sonrası sorunlu kredilerin toplam kredilere oranı ise yüzde 0,5 olmuştur. Bireysel kredilerde sorunlu kredilerin oranı yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kredilerin yüzde 92'si mevduat bankaları tarafından kullanılmıştır. Özel sermayeli mevduat bankaları tarafından kullanılan kredilerin toplam kredilerdeki payı yüzde 55, kamu sermayeli bankaların payı yüzde 22 olmuştur. Yabancı sermayeli bankaların kredilerdeki payı ise yüzde 15 olmuştur.

Bankacılık sektörü toplam kredilerinin gsyih'ya oranı yüzde 32 olmuştur. Toplam kredilerin yüzde 88'i yurtiçi şubelerden, yüzde 12'si ise yurtdışı şubelerden kullanılmıştır. Yurtdışı şubelerden kullanılan kredilerin büyük kısmı yabancı para cinsindedir. Türkiye'de yerleşik bankaların döviz kazancı olmayan sektörlerle kredi açmasının yasak olması yanında, vergisel yükler nedeniyle aracılık maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle yabancı para cinsinden krediler yurtdışından kullanılmaktadır.

Kurumsal Krediler ve Finansal Olmayan Sektör Dış Borcu (Milyon dolar)

	2002	2006	2007
Kurumsal Krediler (YP)	19.085	38.822	50.995
-Yurtiçi şubelerden	10.923	18.949	22.115
-Yurtdışı şubelerden	8.162	19.873	28.880
Finansal olmayan sektörün			
-Dış borç stoku	32.986	73.308	100.479
-Yurtdışı YP borçlanması	24.824	53.435	71.559

* Dövizde endeksli krediler dahildir.

Yurtiçinde yerleşik bankaların kullandığı toplam YP kurumsal krediler 51 milyar dolar olmuştur. Bunun yüzde 57'si yurtdışı şubelerden kullanılmıştır. Öte yandan finansal olmayan sektörün toplam dış borç stoku 100 milyar doları aşmıştır. Bunun yüzde 70'i yurtdışında yerleşik finansal kuruluşlardan kullanılmıştır.

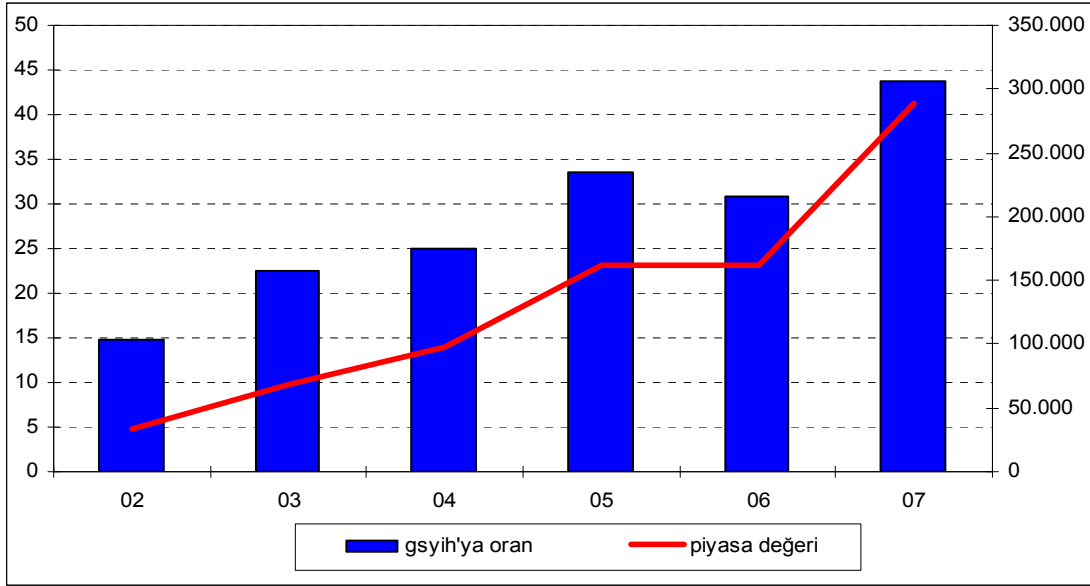
2.6. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) endeksi, 2007 yılında hem dolar, hem de YTL bazında hızlı bir artış göstermiştir. Endeks, dolar bazında yüzde 72 oranında artarak 2.790 puan, YTL bazında ise yüzde 42 oranında artarak 55.538 puan değerine yükselmiştir. Öte yandan toplam işlem hacmi yüzde 36 oranında genişleyerek 301 milyar dolara ulaşmıştır.

Ekonomik faaliyetin, daha yavaş bir hızda olsa da büyümeye devam etmesi, siyasi istikrarın devamını gösteren seçim sonuçları, ihracattaki hızlanma, finansal sektörün güçlenen konumu, şirket alımlarına yönelik doğrudan ve portföy tercihli net sermaye girişinin devam etmesi, finansal olmayan işletmelerin yurtdışından borçlanmalarındaki artış, Borsanın performansını olumlu yönde etkilemiştir.

Borsada işlem gören şirketlerin piyasa değeri 2006 yıl sonunda 163 milyar dolardan, 2007 yıl sonunda 288 milyar dolara yükselmiştir. Piyasa değerinin gsyih'ya oranı yüzde 31'den yüzde 44'e yükselmiştir.

İMKB Toplam Piyasa Değeri (Milyon dolar) ve Gsyih'ya Oranı (yüzde)

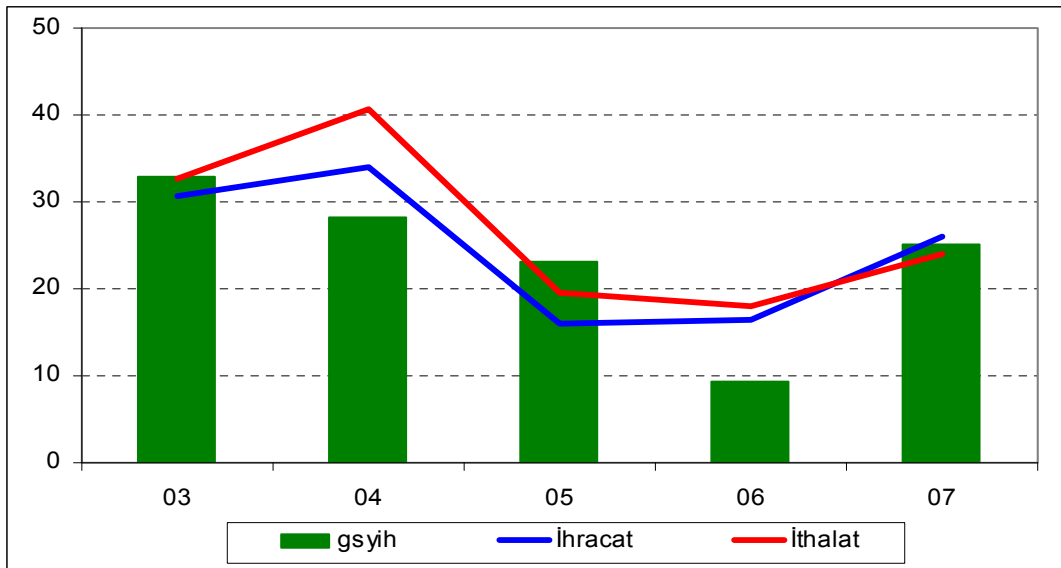

Borsada işlem gören şirket sayısı 1 artarak 292 olmuştur. 2007 yıl sonu itibariyle İMKB'de işlem gören 13 bankanın piyasa değeri yüzde 56 oranında artarak 127,4 milyar YTL'ye (110 milyar dolar) yükselmiştir. Bankaların piyasa değeri toplam piyasa değerinin yüzde 44'ünü oluşturmuştur.

2.7. Dış ticaret dengesi

Hem ihracatta, hem de ithalatta artış eğilimi devam etmiştir. Dış ticaret hacmi yüzde 25 oranında genişleyerek 277 milyar dolara yükselmiştir. Özellikle yılın ikinci çeyreğinden itibaren iç talepteki büyümenin ivme kaybetmesine bağlı olarak ithalat artış hızı, ihracat artış hızının gerisinde kalmıştır.

Gsyih, İhracat ve İthalat Büyüme Hızı (Dolar bazında, yıllık, yüzde)

Uluslararası piyasalardaki gelişmelere bağlı olarak ABD dolarının euro karşısında değer kaybetmesi, Türkiye'nin döviz gelirleri içinde AB ülkelerinin payının görece olarak yüksek olması nedeniyle dış ticaret performansını etkilemiştir. Performansı

etkileyen diğer önemli faktörler hampetrol fiyatlarındaki artış, ticaret haddinin iyileşmesi ve yurtdışından kaynak girişinin devam etmesi nedeniyle YTL'nin başlıca yabancı paralar karşısında değer kazanması olmuştur.

Bununla beraber, YTL'nin başlıca yabancı paralar karşısında değer kazanması ve iç talep artışındaki yavaşlama sonucu dış ticaret açığının büyümesi sınırlanmış ve gsyih'ya oranı da 2006 yılına göre azalarak yüzde 11 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dış Ticaret (Milyar dolar)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
İhracat	36	47	63	73	85	107
İthalat	52	69	97	116	137	170
Dış ticaret açığı	16	22	34	43	52	63
Dış ticaret hacmi	88	117	160	189	222	277
Dış ticaret açığı/gsyih	9	9	12	12	13	11
İhracat/ithalat	70	68	65	63	62	63
Fiyat endeksi* (2003=100)						
İhracat	91	100	116	123	128	144
İthalat	95	100	115	123	134	147
Miktar endeksi* (2003=100)						
İhracat	81	100	114	126	141	156
İthalat	72	100	122	136	148	165

Kaynak: TÜİK , * Ortalama

İhracat yüzde 25 oranında büyüyerek 107 milyar dolara, ithalat ise yüzde 22 oranında artarak 170 milyar dolara ulaşmıştır. İhracatın ithalatı karşılama oranı 1 puan artarak yüzde 63'e yükselmiştir. İhracatın ve ithalatın gsyih'ya oranı 2006 yılsonuna göre değişmemiş ve sırasıyla yüzde 16 ve yüzde 26 düzeyinde gerçekleşmiştir. Dış ticaret hacminin gsyih'ya oranı ise yüzde 42 olmuştur. Dış ticaret açığı yüzde 21 oranında büyüyerek 63 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığının gsyih'ya oranı yüzde 10 olmuştur.

Yıllık ortalamaya göre ihracat miktar endeksi yüzde 11 ve ithalat miktar endeksi yüzde 12 oranında artmış; ihracat fiyat endeksi yüzde 13 ve ithalat fiyat endeksi ise yüzde 10 oranında yükselmiştir.

Sermaye malları ithalatı yüzde 16, ara malı ithalatı yüzde 24 ve tüketim malları ithalatı ise yüzde 16 oranında artmıştır. Ara malları ithalatı toplam ithalatın yüzde 73'ünü oluşturmuştur. Sektörler itibariyle, imalat sanayii ithalatı toplam ithalatın yüzde 79'unu oluşturmuştur. İmalat sanayiinde ağırlıklı paya sahip olan alt sektörler, makine, kara taşıtları, demir çelik ve plastik sektörleridir. Madencilik sektörü yüzde 15 oranında paya sahiptir. 2007 yılında ham petrol ve doğalgaz ithalatı geçen yıla göre yüzde 13 oranında artarak 21,8 milyar dolar olmuş ve toplam ithalatın yüzde 13'ünü oluşturmuştur.

İhracatın yüzde 41'ini tüketim malları, yüzde 46'sını ara malları, yüzde 13'ünü sermaye malları oluşturmuştur. Sektörler itibariyle ihracatın dağılımında imalat sanayiinin payı yüzde 94, tarımın payı ise yüzde 4 olmuştur. İmalat sanayiinde, kara taşıtları, tekstil, demir çelik, makineler ve elektrikli makineler ağırlıklı paya sahip alt sektörlerdir.

Mal Grupları İtibariyle Dış Ticaret, 2007

	İhracat			İthalat		
	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay
Sermaye malları	13.695	45	13	27.040	16	16
Ara malları	49.334	31	46	123.574	24	73
Tüketim malları	43.707	16	41	18.697	16	11
Diğer	418	-21	0	676	33	0
Toplam	107.154	25	100	169.987	22	100

Kaynak: TÜİK

Dış ticarete AB ülkeleri yüzde 48 oranında bir paya sahiptir. AB dışı Avrupa ülkelerinin payı yüzde 15'tir. AB ülkeleri ile dış ticaret dengesi 2006 yılında 9,9 milyar dolar açık verirken 2007 yılında 8,2 milyar dolar açık vermiştir. AB ülkelerinin ithalattaki payı yüzde 40, ihracattaki payı ise yüzde 56'dır.

Ülke Grupları İtibariyle Dış Ticaret, 2007

	İhracat			İthalat			İhracat-İthalat
	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay	Milyon dolar	Yüzde değ.	Yüzde pay	
AB	60.405	26	56	68.590	16	40	-8.185
Serbest bölge	2.940	-1	3	1.221	29	1	1.719
Diğer ülkeler	43.809	27	41	100.176	26	59	-56.367
Avrupa	10.842	36	10	34.248	33	20	-23.406
Afrika	5.977	31	6	6.782	-8	4	-805
Amerika	5.577	-12	5	12.124	29	7	-6.547
Yakın ve Orta doğu	14.990	33	14	12.639	20	8	2.351
Diğer Asya	5.223	33	5	33.645	31	20	-28.422
Diğer	1.200	131	1	738	46	0	462
Toplam	107.154	25	100	169.987	22	100	-62.833

Kaynak: TÜİK

Dış ticaret hacminde, Almanya yüzde 11 oranındaki pay ile ilk sırayı almıştır. Bu ülkeyi yüzde 9 ile Rusya ve yüzde 6 ile İtalya izlemektedir. Almanya'ya yapılan ihracat toplamın yüzde 11'ini, bu ülkeden yapılan ithalat ise yine toplamın yüzde 10'unu oluşturmuştur. Diğer Asya ülkeleri grubunda görülen dış ticaret açığı büyük ölçüde Çin ve Güney Kore ile yapılan ticaretten kaynaklanmaktadır.

2.8. Ödemeler dengesi

Cari işlemler açığı 2007 yılında yüzde 18 oranında genişleyerek 38 milyar dolara ulaşmıştır. Cari işlemler açığı, ilk yarı sonunda, 2006 yılı sonuna göre yaklaşık olarak aynı kalmış, ikinci yarıda büyümüştür. Öte yandan, cari işlemler açığının gsyih'ya oranı 0,3 puan azalarak yüzde 5,8'e gerilemiştir. Cari işlemler açığının gsyih'ya oranının gerilemesinde, dış ticaret dengesindeki büyüme hızının yavaşlaması yanında YTL'nin başlıca yabancı dövizler karşısında değer kazanmasına bağlı olarak gsmh'nin dolar bazında yüksek hızda büyümesi etkili olmuştur.

Cari İşlemler Dengesi (Milyon dolar)

	2003	2004	2005	2006	2007
Cari işlemler dengesi	-8.037	-15.601	-22.603	-32.193	-37.996
-Mal dengesi	-14.010	-23.878	-33.530	-41.324	-47.498
-İhracat(fob)	51.206	67.047	76.949	91.944	113.155
-İthalat(fob)	-65.216	-90.925	-110.479	-133.268	-160.653
-Hizmetler dengesi(net)	10.505	12.797	15.272	13.830	14.070
-Turizm gelirleri(net)	11.090	13.364	15.280	14.110	15.227
-Gelir dengesi(net)	-5.559	-5.637	-5.799	-6.607	-6.794
-Doğrudan yatırımlar	-400	-796	-734	-968	-1.798
-Portföy yatırımları	-1.207	-1.195	-924	-662	383
-Diğer yatırımlar	-3.952	-3.646	-4.045	-4.870	-5.273
-Faiz ödemeleri	-4.586	-4.343	-5.050	-6.323	-7.431
-Cari transferler	1.027	1.117	1.454	1.908	2.226
-İşçi gelirleri	729	804	851	1.111	1.209

Kaynak: TCMB

Mal dengesi açığı yüzde 15 oranında artarak 47,5 milyar dolar olmuştur. Yılın ikinci çeyreğinden itibaren iç talepte görülen yavaşlama paralelinde; ihracatın, ithalattan daha hızlı büyümesi, dış ticaret açığındaki artışı sınırlandırmıştır. Gelir dengesi 6,8 milyar dolar açık vermiştir. Gelir dengesi altında yer alan en önemli kalem olan faiz giderleri 6,3 milyar dolardan 7,4 milyar dolara yükselmiştir.

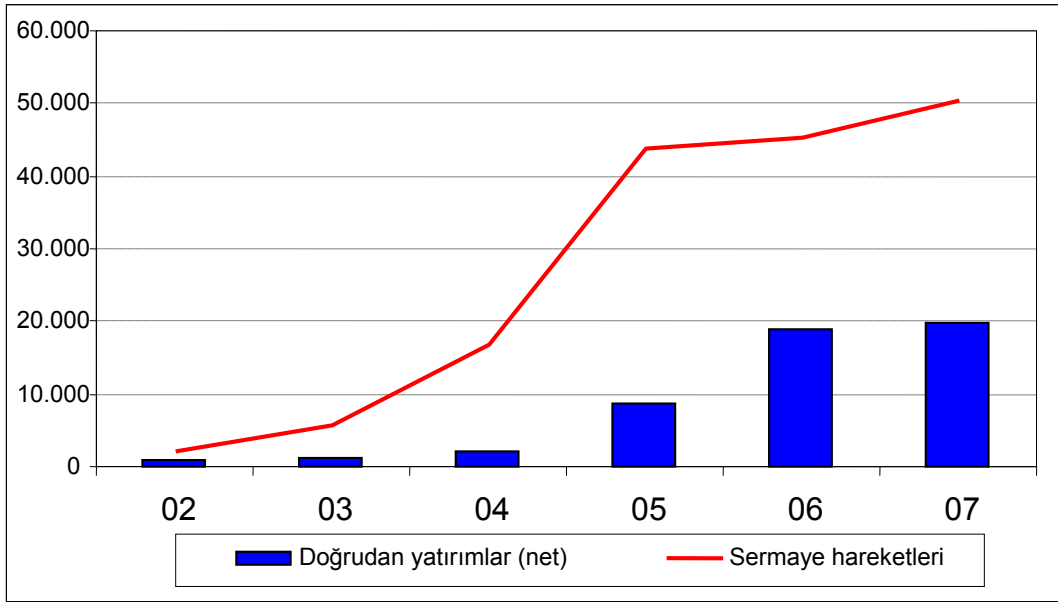
Sermaye ve Finans Hesapları (Milyon dolar)

	2003	2004	2005	2006	2007
Sermaye ve finans hesapları	7.091	17.752	43.687	45.967	50.426
-Sermaye hesabı(net)	0	0	0	0	0
-Finans hesabı(net)	7.091	17.752	43.687	45.967	50.426
-Doğrudan yatırımlar(net)	1.195	2.024	8.723	18.984	19.766
-Portföy yatırımları(net)	2.569	8.023	13.437	7.373	717
-Diğer yatırımlar(net)	3.327	7.705	21.527	16.610	29.943
-Net hata ve noksan	5.043	2.191	2.116	-149	-415
Genel denge	4.097	4.342	23.200	10.625	12.015
-IMF kredileri	-50	-3.518	-5.353	-4.511	-3.983
-Resmi rezervler	-4.047	-824	-17.847	-6.114	-8.032

Kaynak: TCMB

Sermaye ve finans hesabı; cari işlemler açığının üzerinde gerçekleşmiştir. 2006 yılı sonu itibarıyla 46 milyar dolar olan sermaye girişi 2007 yılında 50,4 milyar dolara yükselmiştir. Ancak, cari işlemler açığı ile net sermaye girişi birbirine yaklaşılmaya başlamıştır. Sermaye girişine en önemli katkı, finansal olmayan kesimlerin borçlanması ile doğrudan yatırımlardan gelmiştir. Finansal olmayan sektörlerin net dış borçlanması yüzde 41 oranında artarak 27 milyar doları aşmıştır.

Sermaye Hareketleri ve Doğrudan Yatırımlar (Milyon dolar)

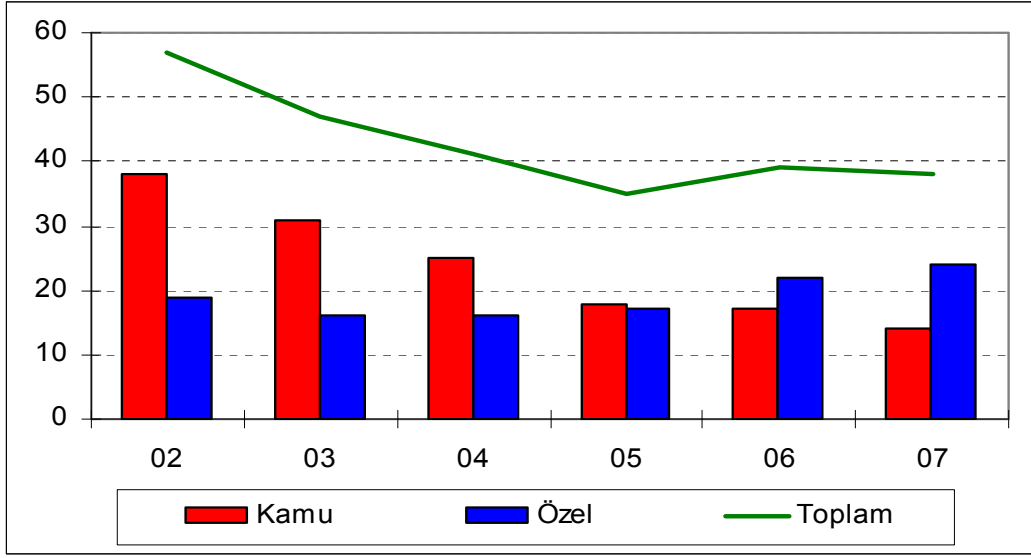
Doğrudan yabancı sermaye yatırımları ise artmaya devam etmiş ve 20 milyar dolar ile rekor düzeye ulaşmıştır. Bunun 3 milyar doları yurtdışı yerleşiklerin gayrimenkul alımlarından kaynaklanmıştır. Öte yandan, bankaların net dış borçlanmaları azalmıştır. Hükümet ve Merkez Bankası dış yükümlülüklerini azaltmayı sürdürmüşlerdir. Yurtdışı yerleşikler hisse senedi portföylerini artırmışlar ancak DİBS portföylerini azaltmışlardır: Bu nedenle portföy yatırımları gerilemiştir.

2.9. Dış borç stoku

Dış borç stoku, 2007 yılında 41,7 milyar dolar artarak 247,2 milyar dolara yükselmiştir. Dış borç stoku kamuda 1,7 milyar dolar artarak 73,4 milyar dolara, özel sektörde 39,9 milyar dolar artarak 158 milyar dolara yükselmiştir. Merkez Bankasının dış borçları ise 15,8 milyar dolar düzeyinde yaklaşık olarak aynı kalmıştır. Uzun vadeli dış borç stoku 40,2 milyar dolar, kısa vadeli dış borç stoku ise 1,5 milyar dolar artmıştır. Uzun vadeli dış borç stoku içinde, kamu kesiminin (Merkez Bankası hariç) borçları 1,3 milyar dolar artarak 71,2 milyar dolar olmuştur. Özel kesimin uzun vadeli dış borç stoku ise 38,5 milyar dolar artmıştır.

Dış borç stokunun gsyih'ya oranı 2006 sonuna göre 1 puan azalarak yüzde 38'e gerilemiştir. Kısa vadeli borçların gsyih'ya oranı 1 puan azalarak yüzde 7'ye gerilerken, uzun vadeli borçların oranı ise yüzde 31 düzeyinde yaklaşık olarak aynı kalmıştır.

Dış Borç Stokunun Gsyih'ya Oranı (Yüzde)

Toplam dış borç stokunun yüzde 30'u kamu kesimine, yüzde 6'sı Merkez Bankası'na aittir. Banka sistemi dış borç stoku içinde yüzde 18 oranında, banka dışı kesimler ise yüzde 46 oranında paya sahiptir. Kamu kesimi dış borçlarının (Merkez Bankası hariç) gsyih'ya oranı yüzde 14'ten yüzde 11'e gerilemiştir.

Dış Borç Stoku (Milyar dolar)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Uzun vadeli	113,3	121,2	128,9	131,7	165,2	205,4
Kamu	63,6	69,5	73,8	68,2	69,9	71,2
TCMB	20,3	21,5	18,1	12,7	13,1	13,5
Özel	29,3	30,2	37	50,8	82,2	120,7
Finansal kuruluşlar	4,8	5,9	9,1	16,2	29,1	42,9
Bankalar	3	3,1	5,8	12,2	22,1	30,7
Finansal olmayan kuruluşlar	24,6	25,1	28,5	34,9	53,1	77,8
Kısa vadeli	16,4	23,0	31,9	37,1	40,3	41,8
Kamu	0,9	1,3	1,8	2,1	1,8	2,2
TCMB	1,7	2,9	3,3	2,8	2,6	2,3
Bankalar	5,4	8,4	12,7	16,0	18,3	14,6
Banka dışı	8,4	10,5	14,1	16,2	17,6	22,7
Toplam	129,7	144,3	160,8	168,8	205,5	247,2

Kaynak: HM

*Geçici

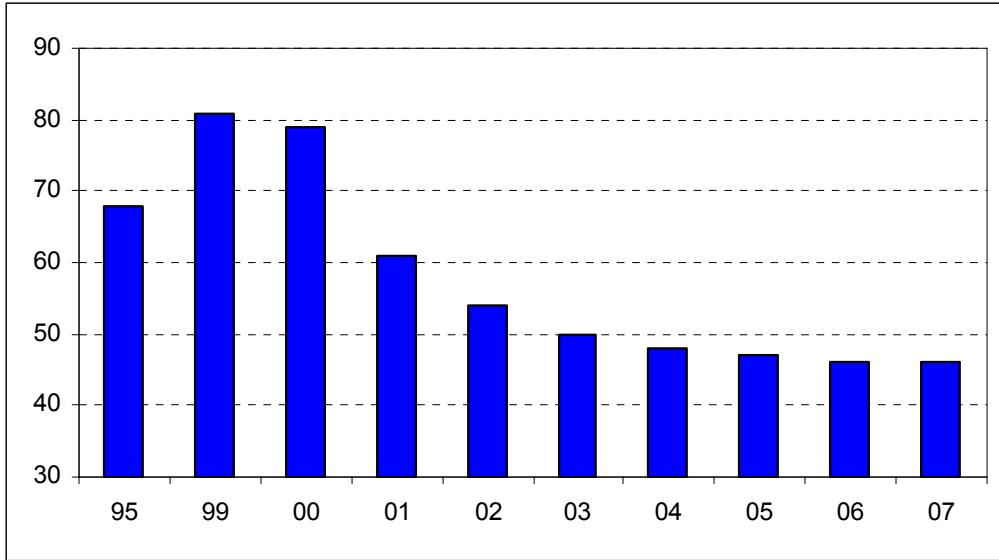
Uzun vadeli dış borç stokunun 28 milyar doları resmi kreditorlere, 138,7 milyar doları ise özel kreditorlere aittir. Resmi kreditorler içinde en büyük pay 21,8 milyar dolar tutarı Uluslararası Para Fonu'nun da dahil olduğu uluslararası kuruluşlar kalemine aittir. Ayrıca tamamı uzun vadeli olan tahvil stoku Aralık 2007 itibariyle 38,7 milyar dolar düzeyindedir.

3. 2007 Yılında Türk Bankacılık Sistemi³

3.1. Banka ve şube sayısı

Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının sayısı 2007 sonunda 46 olmuştur. Bankacılık sektörüne yabancı yatırımcıların ilgisi 2007 yılında da devam etmiştir.

Banka Sayısı (1995-2007)

Tekfen Bank A.Ş. hisselerinin yüzde 70’i Eurobank EFG Holding’e, MNG Bank A.Ş. hisselerinin yüzde 91’i Arab Bank PLC ve BankMed’e, Oyak Bank A.Ş. hisselerinin tamamı ise ING Bank N.V’ye satılmıştır. Böylece bu üç banka özel sermayeli ticaret bankaları grubundan Türkiye’de kurulmuş yabancı bankalar grubuna geçmiştir.

Banka ve Şube Sayısı*

	2002		2006		2007	
	Banka	Şube	Banka	Şube	Banka	Şube
Mevduat bankaları	40	6.087	33	6.804	33	7.570
Kamu bankaları	3	2.019	3	2.149	3	2.203
Özel bankalar	20	3.659	14	3.582	11	3.625
Fondaki bankalar	2	203	1	1	1	1
Yabancı bankalar	15	206	15	1.072	18	1.741
Kalkınma ve yatırım bank.	14	19	13	45	13	48
Kamu bankaları	3	4	3	22	3	23
Özel bankalar	8	12	6	11	6	12
Yabancı bankalar	3	3	4	12	4	13
Toplam	54	6.106	46	6.849	46	7.618

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği (TBB)

Bankaların 33’ü mevduat bankası, 13’ü ise kalkınma ve yatırım bankasıdır. Mevduat bankalarından 3’ü kamusal sermayeli, 11’i ise özel sermayeli bankadır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) bünyesinde 1 banka bulunmaktadır. Yurtdışı yerleşiklerin yüzde 51 oranında paya sahip oldukları yabancı sermayeli mevduat

³ Mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının verilerini içermektedir.

bankalarının sayısı 18 olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının 3'ü kamu sermayeli, 6'sı özel sermayeli ve 4'ü yabancı sermayeli bankadır.

Şube sayısı artmaya devam etmiştir. Toplam şube sayısı 769 artarak 7.618'e yükselmiştir. Şube sayısı mevduat bankaları grubunda 766, kalkınma ve yatırım bankaları grubunda 3 tane artmıştır. Sahiplik yapısındaki değişiklik nedeniyle, şube sayısı yabancı sermayeli mevduat bankalarında 669 adet artmıştır. Özel sermayeli mevduat bankalarındaki şube sayısı 43 adet, kamu sermayeli mevduat bankalarının şube sayısı ise 54 adet artmıştır.

3.2. Personel sayısı

Şube sayısına benzer şekilde, çalışan sayısı da artmaya devam etmiştir. Çalışan sayısı, kamu sermayeli mevduat bankalarında 1.833, yabancı bankalarda 10.913 ve özel bankalarda 1.929 kişi artarken, Fon bankasında ise 8 kişi azalmıştır. Çalışan sayısı, kalkınma ve yatırım bankalarında 749 kişi artmıştır.

Bankacılık Sisteminde İstihdam

	2002	2006	2007
Mevduat bankaları	118.329	138.570	153.237
Kamu bankaları	40.159	39.223	41.056
Özel bankalar	66.869	73.220	75.149
Fondaki bankalar	5.886	333	325
Yabancı bankalar	5.416	25.794	36.707
Kalkınma ve yatırım bankaları	4.942	4.573	5.322
Kamu bankaları	4.174	3.728	4.273
Özel bankalar	691	596	687
Yabancı bankalar	77	249	362
Toplam	123.271	143.143	158.559

Kaynak: TBB

Banka çalışanlarının yüzde 97'si mevduat bankaları, yüzde 3'ü kalkınma ve yatırım bankaları tarafından istihdam edilmiştir.

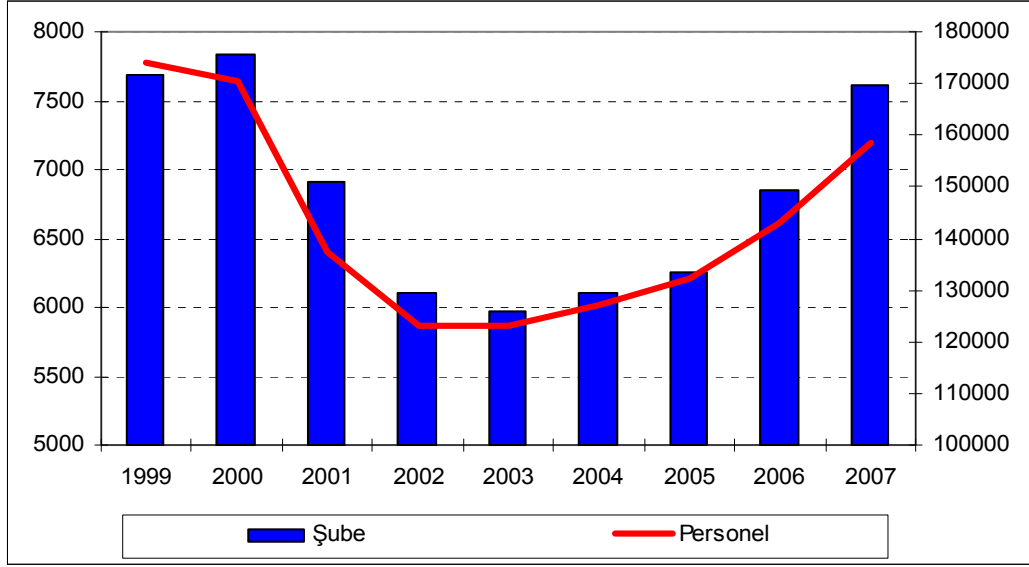
Banka Başına Şube ve Çalışan Sayısı

	Şube			Çalışan		
	2002	2006	2007	2002	2006	2007
Mevduat bankaları	152	203	229	2.958	4.199	4.644
Kamu bankaları	673	683	734	13.386	13.074	13.685
Özel bankalar	183	256	330	3.343	5.230	6.832
Fondaki bankalar	102	1	1	2.943	333	325
Yabancı bankalar	14	71	97	361	1.720	2.039
Kalkınma ve yatırım b.	1	2	4	353	352	409
Kamu bankaları	1	1	8	1.391	1.243	1.424
Özel bankalar	2	2	2	86	99	115
Yabancı bankalar	1	3	3	26	62	91
Toplam	113	146	166	2.283	3.112	3.447

Kaynak: TBB

Bankacılık sektöründe personelin yüzde 26'sı kamu sermayeli mevduat bankalarında, yüzde 47'si özel sermayeli mevduat bankalarında ve yüzde 23'ü yabancı sermayeli bankalarda çalışmaktadır.

Şube ve Personel Sayısı (1999-2007)

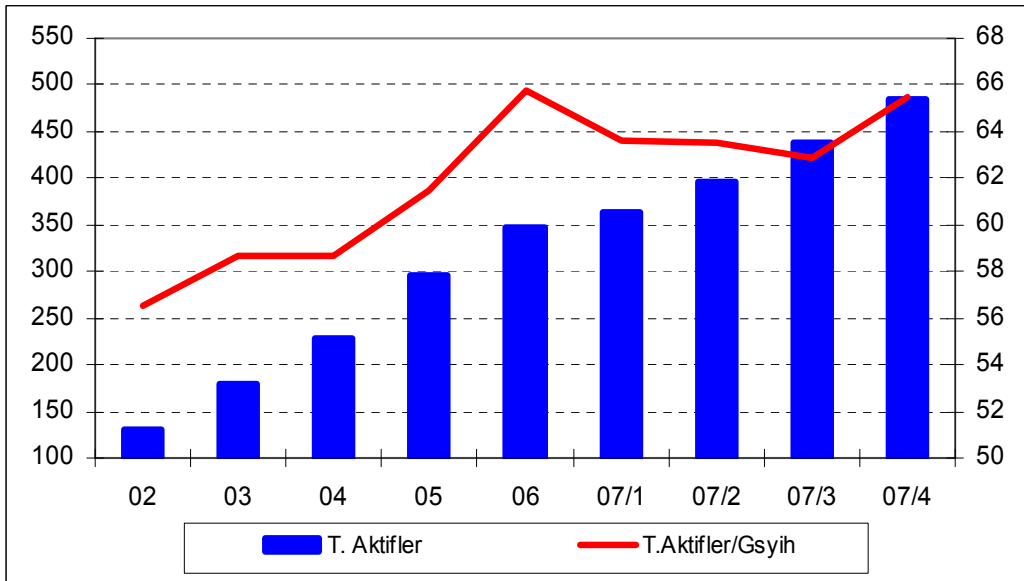

Şube ve personel sayıları 2000-2003 döneminde, yeniden yapılandırma programı çerçevesinde mali bünyesi zayıflayan bankaların TMSF'ye devredilmesi ve/veya kapatılması, kamu bankalarında yeniden yapılandırma programının uygulanması, banka birleşmeleri yanında bankaların faaliyet giderlerinin sınırlandırılması yönündeki çabalar paralelinde gerilemiş; 2003 yılının ikinci çeyreğinden itibaren yeniden artmaya başlamıştır. Buna rağmen, gerek şube sayısında gerekse personel sayısında 2000 yılının düzeyine henüz ulaşamamıştır.

3.3. Bilanço büyüklüğü

Toplam aktifler, Aralık 2007 itibariyle, bir önceki yıla göre yüzde 16 artarak 562 milyar YTL'ye (485 milyar dolar) yükselmiştir. 2006 yılı sonunda yüzde 64 olarak gerçekleşen toplam aktiflerin gsyih'ya oranı 2007 yılı sonunda yüzde 66 olmuştur.

Toplam Aktifler (Milyar dolar) ve Gsyih'ya Oranı (yüzde)

Haziran 2006'dan itibaren para politikasının sıkılaştırılmasına, YTL'nin başlıca yabancı paralar karşısında değer kazanmasına ve ekonomik faaliyetin yavaşlamasına bağlı olarak, toplam aktiflerin yıllık büyüme hızı 2006 yılı sonunda yüzde 22'den ilk yarı sonunda yüzde 14'e yavaşlamıştır. Büyüme hızı yıl sonunda yüzde 16 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektörünün toplam bilanço büyüklüğü, 2007 yılında 76 milyar YTL artmıştır. Bu artışın yüzde 60'ı (45,5 milyar YTL) mevduattan; yüzde 3'ü (2 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, yüzde 20'si (15,3 milyar YTL) özkaynaklardan ve yüzde 17'si (13,2 milyar YTL) diğer pasiflerden gelmiştir. Sağlanan kaynakların yüzde 81'i (61,9 milyar YTL) kredilere, yüzde 8'i (5,8 milyar YTL) menkul değerler cüzdanına, yüzde 15'i (11,6 milyar YTL) diğer aktiflere ayrılmıştır.

Başlıca Bilanço Kalemlerinde 2006 Sonuna Göre Değişme (Milyon YTL)

Varlıklar		
	Haziran 2007	Aralık 2007
Likit aktifler	-970	-3.259
Menkul değerler cüzdanı	-826	5.772
Krediler	36.741	61.907
Diğer aktifler	9.894	11.558
Toplam	44.839	75.978
-YTL	45.378	77.563
-YP	-539	-1.585
Kaynaklar		
	Haziran 2007	Aralık 2007
Mevduat	22.989	45.536
Mevduat dışı kaynaklar	4.808	1.971
Özkaynaklar	8.929	15.320
Diğer pasifler	8.114	13.152
Toplam	44.839	75.978
-YTL	42.825	71.722
-YP	2.014	4.256

Kaynak: BDDK

Yılın ilk yarısında, genel seçimlerin de etkisiyle artan döviz mevduat talebi nedeniyle büyüyen likit aktifler, seçimlerden hemen sonra ters para ikamesi nedeniyle azalmıştır. Düşüş, yabancı bankalar nezdinde tutulan muhabir hesaplardaki alacakların azaltılmasından kaynaklanmıştır. Buna karşılık, kredi hacminin büyüme hızı ilk yarıdaki hızlı yavaşlamanın ardından, özellikle yabancı para kredilerdeki artışa bağlı olarak, ikinci yarıda hızlanmıştır. Toplam kredilerin artış hızı 2006 yılı sonunda yüzde 40'tan 2007 yılının ilk yarısında yüzde 20'ye yavaşlamış, yıl sonunda ise yüzde 30 olmuştur.

Toplam Aktifler, Aralık 2007

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde değ. (dolar)
Mevduat bankaları	543.063	468.440	15	40
Kamu ve Fon bankaları	164.649	142.024	13	37
Özel bankalar	306.420	264.315	15	40
Yabancı bankalar	71.994	62.101	21	47
Kalkınma ve yatırım bankaları	18.884	16.289	23	49
Toplam	561.947	484.730	16	40

Kaynak: BDDK

Toplam mevduat 2007 yılında yüzde 14 oranında büyümüştür. YTL mevduat yüzde 20 oranında, yabancı para mevduat ise yüzde 3 oranında artmıştır. İlk yarıda döviz mevduatında dikkati çeken bir artış olmuştur. Buna rağmen, YTL'nin değer kazanmasının da etkisiyle toplam mevduatın büyümesi sınırlı kalmıştır. İkinci yarıda ise yabancı para mevduattan YTL mevduata geçiş olmuştur. Yurtdışı borçlanmalardaki yavaşlama nedeniyle, mevduat dışı kaynaklardaki artış sınırlı kalmıştır. Yılın ikinci yarısında mevduat dışı kaynaklar azalmıştır. Özkaynaklar, YTL bazında yüzde 26, dolar bazında ise yüzde 53 oranında büyümüştür.

Mevduat bankaları grubunda, kamu ve Fon bankaları yüzde 13, özel sermayeli bankalar yüzde 15 ve yabancı sermayeli bankalar ise yüzde 21 oranında büyümüştür. Kalkınma ve yatırım bankalarının bilançolarındaki artış hızı yüzde 23 olmuştur.

3.4. Sektör payları

Mevduat bankalarının toplam aktiflerinin sektör içindeki payı yüzde 97, kalkınma ve yatırım bankalarının payı ise yüzde 3 olmuştur. Mevduat bankaları grubunda yer alan kamu ve Fon bankalarının toplam payı yüzde 30'dan yüzde 29'a gerilerken, yabancı sermayeli bankaların payı 1 puan artarak yüzde 13'e yükselmiştir.

Grupların Sektör Payları (yüzde)

	Toplam aktifler			Toplam mevduat			Toplam krediler		
	02	06	07	02	06	07	02	06	07
Mevduat bankaları	96	97	97	100	100	100	89	97	97
Kamu ve Fon bankaları	36	30	29	39	37	36	20	23	23
Özel bankalar	56	55	55	58	53	53	65	59	58
Yabancı bankalar	3	12	13	2	10	11	4	15	16
Kalkınma ve yatırım bank.	4	3	3	-	-	0	11	3	3
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: BDDK

Toplam mevduat içinde yabancı sermayeli bankaların payı 1 puan artarak yüzde 11'e yükselirken, kamu sermayeli bankaların ve Fon bankalarının payı 1 puan azalarak yüzde 36'ya gerilemiştir. Toplam krediler içinde yabancı sermayeli bankaların payı 1 puan artarak yüzde 16'ya yükselirken, özel bankaların payı 1 puan azalarak yüzde 58'e gerilemiştir.

3.5. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş ve on bankanın toplam aktifler içindeki payı 1'er puan gerileyerek, sırasıyla yüzde 62 ve yüzde 85 düzeyinde oluşmuştur.

Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
İlk beş banka*						
T. aktif	58	60	60	63	63	62
T. mevduat	61	62	64	66	64	
T. krediler	55	54	48	56	58	
İlk on banka*						
T. aktif	81	82	84	85	86	85
T. mevduat	86	86	88	89	90	
T. krediler	74	75	77	80	83	

* Toplam aktiflere göre, Kaynak: TBB

İlk beş banka içinde 2007 sonunda, 1 kamu bankası ve 4 özel banka yer alırken, ilk on banka arasında 3 kamu bankası ve 7 özel banka bulunmaktadır.

Banka Büyüklükleri

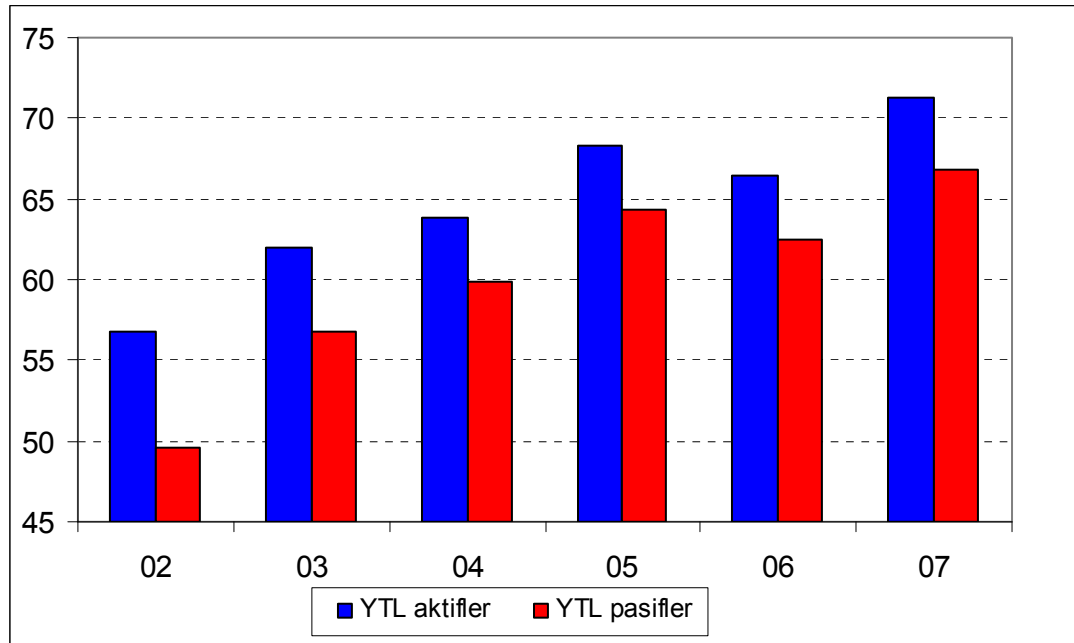
Milyar USD →	+0-1		1-2		2-5		5-10		10-20		20-40		40+
	02	07	02	07	02	07	02	07	02	07	02	07	07
Sayı													
Mevd. b.	23	13	3	1	7	5	1	2	5	5	1	2	5
Kamu							1		1		1	2	1
Özel	9	2	2		5	3		1	4	1			4
Yabancı	14	10	1	1		2		1		4			
Fon	5	1			2								
Kal.Yat. b.	12	9	1	1	1	3							
Toplam	35	22	4	2	8	8	1	2	5	5	1	2	5

Aktif büyüklüğü 40 milyar doların üzerinde 5 banka ve 20 milyar doların üzerinde 7 banka vardır. Bununla birlikte, bankaların yarıya yakınının aktif büyüklüğü 1 milyar doların altındadır.

3.6. Bilanço YTL-YP yapısı ve “YP Aktifler-YP Pasifler”

Aralık 2007 itibariyle, yıllık bazda YTL aktifler yüzde 24 oranında artarken, YP aktifler ise yüzde 1 oranında küçülmüştür. Pasif tarafta, YTL pasifler yüzde 24, yabancı para pasifler ise yüzde 2 oranında artmıştır. YTL'nin dolar karşısında değerlenmesi ve YTL'ye olan talebin 2007 yılında da güçlü olması nedeniyle, bilanço içinde YTL kalemlerin payı artmıştır. Nitekim, bilanço içinde YTL aktiflerin payı yüzde 66'dan yüzde 71'e, YTL pasiflerin payı ise yüzde 62'den yüzde 67'ye yükselmiştir.

YTL Kalemlerin Bilanço İçindeki Payı (2002-2007, yüzde)

Kamu sermayeli bankaların bilançosu YTL ağırlıklı bir yapıya sahiptir. YTL aktiflerin toplam aktifler içindeki payı bu bankalarda yüzde 80, özel sermayeli bankalarda ise yüzde 65 düzeyindedir. Benzer farklılıklar kaynakların dağılımında da vardır. Nitekim

kamu sermayeli bankalarda, YTL kaynakların toplam kaynaklar içindeki payı yüzde 79 iken, bu oran özel sermayeli bankalarda yüzde 62'dir.

Bilanço İçinde Yabancı Para ve "YP Aktifler-YP Pasifler"^(*)

	YP aktifler		YP pasifler		YP aktifler-YP pasifler	
	Yüzde pay	Yüzde pay	Yüzde pay	Yüzde pay	Milyar dolar	Milyar dolar
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Mevduat bankaları	34	30	38	33	-13,5	-20,8
Kamu ve Fon bankaları	22	20	24	21	-2,1	-2,3
Özel bankalar	40	35	43	38	-7,3	-9,2
Yabancı bankalar	35	26	45	41	-4,1	-9,2
Kalkınma ve yatırım bank.	32	24	33	30	-0,2	-0,9
Sektör	34	29	38	33	-13,7	-21,7

^(*) Tabloda kullanılan "Yabancı Para Aktifler-Yabancı Para Pasifler" tanımı sadece bilanço içi döviz varlıkları ve döviz yükümlülüklerini içermektedir. Bu nedenle, bu tanım "Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Standart Rasyosu"nda yer alan "Net Genel Pozisyon" tanımından farklıdır. Dolayısıyla raporda yer alan tanım dövizde endeksli krediler ile bilanço dışı döviz varlık ve yükümlülüklerini içermemektedir. Yapılacak değerlendirmelerde bu husus dikkate alınmalıdır.

Bankacılık sektöründe bilanço içi döviz pozisyonunu gösteren döviz aktifleri ile döviz pasifleri arasındaki fark 2007 yılında 21,7 milyar dolar olmuştur. Buna karşılık, yabancı para net genel pozisyonu 127 milyon dolar açık vermiştir. Bilanço içi net döviz pozisyonunun toplam 18,4 milyar doları özel ve yabancı bankalara aittir. Net döviz pozisyonunun özkaynaklara oranı yüzde 0,2 düzeyindedir.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu (Milyon dolar)

	2005	2006	2007
Mevduat bankaları	-154*	96*	-132*
Kamu bankaları	55	144	267
Özel bankalar	-243	-189	-223
Fondaki bankalar
Yabancı bankalar	34	142	-176
Kalkınma ve yatırım bankaları	57	88	5
Sektör	-97	184	-127

Kaynak: BDDK

* Fon bankaları hariç

3.7. Aktiflerin yapısı

Para politikasının 2006 yılının ikinci yarısından itibaren sıkılaştırılmasının iç talep üzerindeki daraltıcı etkisi, seçim atmosferi ve uluslararası piyasalarda yaşanan dalgalanmalar nedeniyle artan risk algısına rağmen, özellikle yılın ikinci yarısında kurumsal ve bireysel kredi talebindeki artış, toplam aktiflerdeki büyümeyi desteklemiştir. Menkul kıymetlerdeki artış sınırlı kalırken, likit aktifler gerilemiştir. Duran aktiflerin yüzde 3 olan payı ise yaklaşık olarak aynı kalmıştır.

Toplam krediler yüzde 30 oranında büyüyerek 272 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Kredilerin yüzde 75'i YTL, yüzde 25'i ise yabancı para kredilerden oluşmuştur. 2007 sonu itibarıyla, krediler içinde kurumsal kredilerin payı yüzde 68, bireysel kredilerin payı ise yüzde 32 olmuştur. Kurumsal nakit krediler içinde imalat sanayii yüzde 37 oranında paya sahiptir. Ticaret ve hizmetler sektörlerinin payı ise sırasıyla yüzde 13 ve yüzde 12'dir. İnşaat sektörü yüzde 7 oranında paya sahiptir.

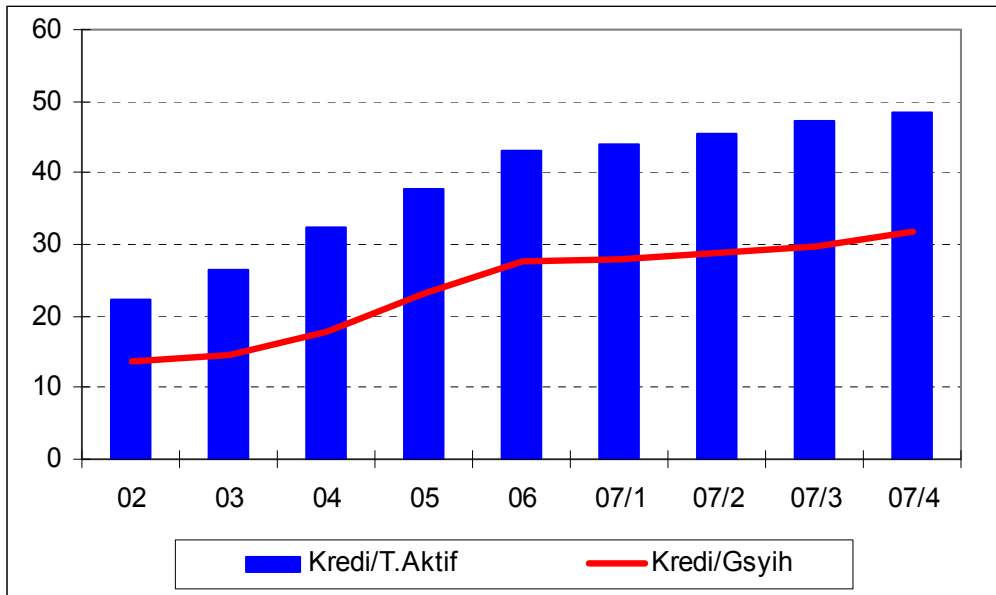
Aktiflerin Gelişimi ve Yapısı

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde pay 2006	Yüzde pay 2007
Likit aktifler	74.196	64.001	-4	16	14
Menkul değerler cüzdanı	164.711	142.078	4	33	29
Alım-satım amaçlı md.	11.173	9.638	-22	3	2
Satılmaya hazır md.	112.680	97.197	17	20	20
Vade. kadar elde. tut. md.	40.858	35.243	-16	10	7
Krediler	271.574	234.257	30	43	48
Takipteki krediler	9.811	8.463	51	2	2
(-)Özel karşılıklar	8.671	7.479	20	2	2
Duran aktifler	18.115	15.626	12	3	3
İştirakler ve bağlı ort.	10.519	9.073	16	2	2
Sabit kıymetler	7.596	6.553	6	1	1
Reeskontlar	16.569	14.292	16	3	3
Diğer aktifler	16.782	14.476	29	2	3
Toplam aktifler	561.947	484.730	16	100	100

Kaynak: BDDK

Gayrinakdi krediler içinde imalat sanayii yüzde 36 pay ile ilk sırayı alırken, bu sektörü yüzde 20 oranında pay ile inşaat sektörü izlemektedir. Ticaret ve hizmetler sektörlerinin payı ise sırasıyla yüzde 12 ve yüzde 8'dir.

Kredilerin Toplam Aktiflere ve Gsyih'ya Oranı (Yüzde)

Kredilerin toplam aktifler içindeki payı 5 puan artarak yüzde 48'e yükselirken, menkul değerler cüzdanının ve likit aktiflerin payı, sırasıyla 4 ve 2 puan azalarak yüzde 29 ve yüzde 14'e düşmüştür.

Toplam krediler içinde bireysel kredilerin payı 2007 yılında da artmaya devam etmiştir. Bireysel krediler içinde, konut kredilerinin payı yüzde 34, kredi kartlarının payı yüzde 29 ve taşıt kredilerinin payı yüzde 6 olmuştur. Bireysel kredilerdeki payı 2006 sonunda yüzde 25 olan diğer bireysel krediler, 2007 içinde en hızlı büyüyen kalem olmuş ve bireysel krediler içindeki payı yüzde 31'e yükselmiştir.

Kredilerin Dağılımı (Milyon YTL)

	2007	Yüzde değişme (07/06)	2002	Yüzde Pay 2006	2007
Kurumsal	203.883	28	86	69	68
Bireysel	97.802	37	14	31	32
Kredi kartları	28.937	25	9	10	10
Tüketici					
kredileri	68.865	44	5	21	23
Konut	32.666	39	1	10	11
Otomobil	6.402	-6	1	3	2
Diğer	29.797	68	3	8	10
Toplam	301.685	31	100	100	100

Kaynak: BDDK

Sorunlu krediler yüzde 21 oranında ve kredi stokundan daha yavaş artmıştır. Sorunlu krediler, bireysel kredilerde yüzde 33, ticari kredilerde ise yüzde 17 oranında büyümüştür. Konut kredisi ve diğer bireysel kredilerde sorunlu kredi miktarı hacim olarak sınırlı olmakla birlikte, sorunlu kredilerdeki artış hızı yüksek olmuştur.

Takipteki Kredilerin Dağılımı (2007, Milyon YTL)

	Toplam Krediler	Tak. Krediler (Karş. öncesi)	Oran (yüzde)
Kurumsal	203.883	7.500	3,7
Bireysel	97.802	2.822	2,9
Kredi Kartları	28.937	1.833	6,3
Tüketici Kredileri	68.865	989	1,4
Konut	32.666	218	0,7
Otomobil	6.402	248	3,9
Diğer	29.797	523	1,8
Toplam	301.685	10.322	3,4

Kaynak: BDDK

Kurumsal nakit kredilerde sorunlu kredilerin oranı imalat sanayiinde yüzde 4,8, ticaret sektöründe yüzde 4,2, inşaat sektöründe yüzde 3 ve hizmetler sektöründe ise yüzde 2,9 düzeyindedir.

Takipteki kredilerin yüzde 88'i için özel karşılık ayrılmıştır. Karşılık sonrası takipteki kredilerde önemli bir değişiklik olmamıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde, karşılık sonrası takipteki kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 0,3'ten yüzde 0,4'e yükselmiştir.

Takipteki Krediler* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

	Takip. krediler/Top. Kredi			Özel kar./Takip. kredi	
	2002	2006	2007	2006	2007
Mevduat bankaları	20	5	4	91	87
Kamu ve Fon bankaları	24	5	4	96	96
Özel bankalar	9	4	4	88	86
Yabancı bankalar	5	3	3	90	83
Kalkınma ve yatırım b.	3	3	2	95	93
Toplam	19	4	4	91	88

* Karşılık öncesi

Kaynak: BDDK

3.8. Pasiflerin yapısı

Toplam mevduat yüzde 15 oranında artarken, pasifler içindeki payı yüzde 61 düzeyinde aynı kalmıştır. YP mevduatın YTL karşılığı yüzde 3, dolar karşılığı ise yüzde 24 oranında artmıştır. YP mevduatın toplam pasifler içindeki payı da 3 puan azalarak yüzde 21'e gerilemiştir. Buna karşılık, YTL mevduat yüzde 23 oranında büyümüş ve toplam pasifler içindeki payı 3 puan artarak yüzde 40'a yükselmiştir.

Böylece 342 milyar YTL'ye ulaşan toplam mevduatın yüzde 65'ini YTL mevduat, yüzde 35'ini ise YP mevduat oluşturmuştur. Bu oranlar, 2006 sonunda sırasıyla yüzde 61 ve yüzde 39 olmuştur. YTL mevduatın toplam mevduat içindeki oranı kamu ve Fon bankalarında yüzde 78, özel bankalarda yüzde 59 ve yabancı bankalarda yüzde 51 düzeyindedir.

Pasiflerin Gelişimi ve Yapısı

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde pay	
				2006	2007
Mevduat	342.030	295.031	15	61	61
YTL	222.598	192.011	23	37	40
YP	119.432	103.021	3	24	21
Mevduat dışı	102.543	88.453	2	21	18
Sermaye ben kredi	3.662	3.159	22	1	1
Özkaynaklar	73.317	63.242	26	12	13
Ödenmiş ser.	30.501	26.310	21	5	5
Yedek akçeler	43.477	37.503	14	8	8
Geçmiş yıl karı	-18.031	-15.553	-2	-4	-3
Dönem karı	14.376	12.401	30	2	3
Diğer	-661	-570	-88	-1	0
Diğer pasifler	40.395	34.844	45	6	7
Toplam pasifler	561.947	484.730	16	100	100

Kaynak: BDDK

Toplam kaynakların yüzde 18'ini oluşturan mevduat dışı kaynaklar 2007 yılında yüzde 2 oranında artarak 103 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Mevduat dışı kaynakların yüzde 80'ini bankalara olan borçlar oluşturmuştur.

Toplam Mevduatın Dağılımı (Milyon YTL, 2007)

	YTL	YP	Toplam	Mevduatın Dağılımı (yüzde)		
				YTL	YP	Toplam
Mevduat bankaları	222.598	119.432	342.031	65	35	100
Kamu ve Fon bankaları	97.686	26.873	124.559	78	22	100
Özel bankalar	105.381	74.105	179.486	59	41	100
Yabancı bankalar	19.531	18.455	37.986	51	49	100
Kalkınma ve yat. bankaları	-	-	-	-	-	-
Sektör	222.598	119.432	342.031	65	35	100

Kaynak: BDDK

Mevduatın vade yapısında önemli bir değişiklik olmamıştır. Toplam mevduatın ortalama vadesi 2,5 ay düzeyinde gerçekleşmiştir. YTL mevduatın ortalama vadesi 2,3 ay, YP mevduatın vadesi ise 2,8 ay düzeyindedir.

3.9. Özkaynaklar

Toplam özkaynaklar yüzde 26 oranında, enflasyondan ve toplam aktiflerden daha yüksek bir hızda artarak 73 milyar YTL (63 milyar dolar) olmuştur. Dolar bazında özkaynaklar yüzde 53 oranında büyümüştür. Özkaynaklardaki büyümeye en önemli katkı, ödenmiş sermayeden, dönem karı ve yedek akçelerdeki artıştan gelmiştir. Ayrıca geçmiş yıl zararı azalmıştır.

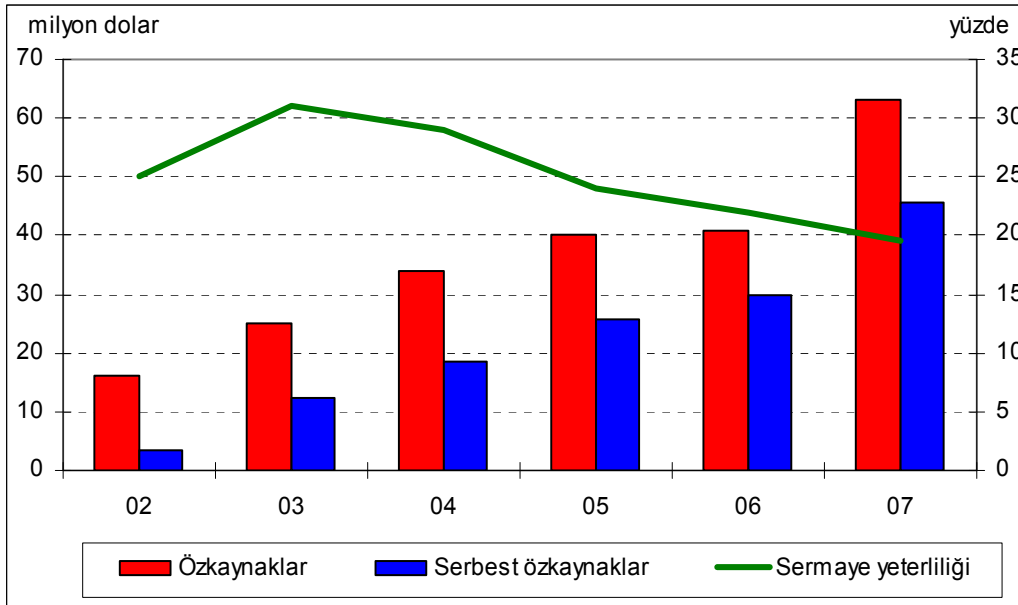
Özkaynaklar

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde değ. (dolar)	T.Aktiflere oran (yüzde)
Mevduat bankaları	64.361	55.517	28	55	11,9
Kamu ve Fon bankaları	17.310	14.931	10	34	10,5
Özel bankalar	37.162	32.056	35	63	12,1
Yabancı bankalar	9.889	8.530	39	69	13,7
Kalkınma ve yat. bankaları	8.956	7.725	18	43	47,4
Sektör	73.317	63.242	26	53	13,0

Kaynak: BDDK

Özkaynakların toplam aktiflere oranı, Aralık 2006 itibariyle, yüzde 11,9 iken Aralık 2007 itibariyle yüzde 13'e yükselmiştir. Özkaynaklardaki hızlı büyüme ve duran aktifler ile net takipteki alacaklar kalemlerindeki gerileme sonucu serbest özkaynaklar büyümeye devam etmiştir.

Özkaynaklar ve Serbest Özkaynaklar (milyon dolar), Sermaye yeterliliği (yüzde)

Sermaye yeterliliği standart rasyosu, 2006 sonuna göre 2,4 puan gerileyerek, 2007 sonunda yüzde 19,6 düzeyinde gerçekleşmiştir. Kredi stokunun özkaynaklardan daha hızlı artması ve bu nedenle özellikle yüksek risk ağırlığına maruz kalemlerdeki hızlı artış ve Haziran 2007'den itibaren operasyonel riskin hesaplanmaya başlaması, sermaye yeterliliğindeki düşüşte etkili olmuştur.

Serbest özkaynaklar (özkaynaklar-duran varlıklar-karşılık sonrası tahsili gecikmiş alacaklar) 41 milyar YTL'den (29 milyar dolar) 53 milyar YTL'ye (46 milyar dolar)

yükselmiştir. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı 1 puan artarak yüzde 9,4 düzeyine yükselmiştir.

Serbest Özkaynaklar*

	Milyon YTL			T. Aktiflere oranı (yüzde)		
	2002	2006	2007	2002	2006	2007
Mevduat bankaları	3.053	33.887	44.683	1,5	7,2	8,2
Kamu ve Fon bankaları	700	12.846	13.842	0,9	8,8	8,4
Özel bankalar	1.262	15.196	22.993	1,1	5,7	7,5
Yabancı bankalar	1.091	5.845	7.848	16,5	9,9	10,9
Kalkınma ve yatırım b.	2.550	7.120	8.382	27,0	46,4	44,4
Sektör	5.602	41.007	53.065	2,6	8,4	9,4

*Özkaynaklar-duran varlıklar-karşılık sonrası takipteki alacaklar
Kaynak: BDDK

Sektörün net karı yüzde 30 oranında artarak 14.377 milyon YTL olmuştur. Net kar, kamu ve Fon bankalarında yüzde 12, özel sermayeli mevduat bankalarında yüzde 56, yabancı sermayeli mevduat bankalarında yüzde 3, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 18 oranında büyümüştür.

Net Dönem Kar - Zararı, 2007

	Net Dönem Kar/Zararı		Yüzde değişme	
	(milyon YTL)	(milyon dolar)	YTL	dolar
Mevduat bankaları	13.513	11.656	30	58
Kamu ve Fon bankaları	4.628	3.992	12	36
Özel bankalar	7.305	6.301	56	89
Yabancı bankalar	1.580	1.363	3	24
Kalkınma ve yatırım b.	864	745	18	43
Toplam sektör	14.377	12.401	30	57

Kaynak: BDDK

Kar hacminin artışını etkileyen başlıca nedenler, iştirak satışları, ücret ve komisyon ile hizmet gelirlerindeki artışın devam etmesi, net ticari zararın pozitif bakiyeye dönmesi ve kredi hacmindeki artışın sürmesi paralelinde net faiz gelirlerinin artması olmuştur.

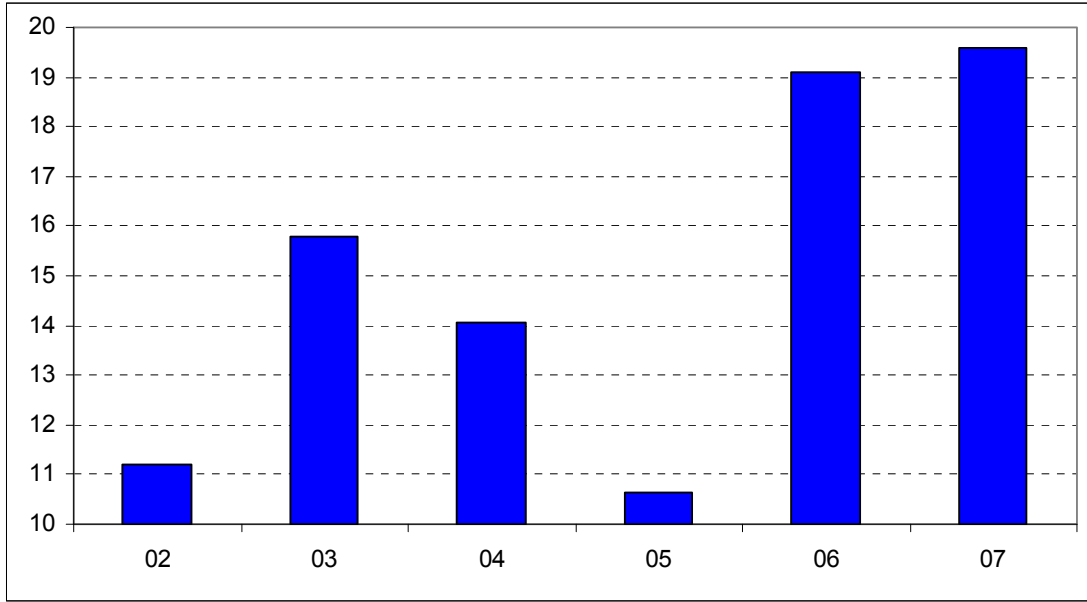
Aktif Karlılığı ve Özkaynak Karlılığı, 2007

	Aktif karlılığı (yüzde)	Özkaynak karlılığı (yüzde)
Mevduat bankaları	2,5	21,0
Kamu ve Fon bankaları	2,8	26,7
Özel bankalar	2,4	19,7
Yabancı bankalar	2,2	16,0
Kalkınma ve yatırım b.	4,6	9,6
Toplam sektör	2,6	19,6

Kaynak: BDDK

Sektörün net aktif karlılığı yüzde 2,3'ten yüzde 2,6'ya, özkaynak karlılığı ise yüzde 19,1'den yüzde 19,6'ya yükselmiştir.

Özkaynak Karlılığı (2002-2007, yüzde)

Aktif karlılığı yabancı bankalar ile kalkınma ve yatırım bankalarında gerilemiş, kamu ve Fon bankalarında değişmemiş, özel bankalarda artmıştır.

3.10. Gelir-gider durumu

Bankacılık sisteminin net faiz geliri yüzde 22 oranında büyümüştür. Faiz gelirleri yüzde 26, faiz harcamaları ise yüzde 28 büyümüştür. Mevduat faiz oranlarının yüksek kalmasının da etkisiyle, net faiz marjı sınırlı da olsa daralmıştır. Öte yandan, faiz dışı gelirler, iştirak satışlarından sağlanan gelirler ile ücret ve komisyon gelirlerindeki artışın sürmesine bağlı olarak yavaş da olsa artmıştır.

Gelir-Gider Tablosu, Aralık 2007

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değ. (YTL)	Yüzde değ. (dolar)
Faiz gelirleri	68.510	59.096	26	53
Faiz giderleri	43.370	37.411	28	55
Net faiz geliri	25.140	21.685	22	48
Faiz dışı gelirler	15.323	13.217	10	33
-Ücret ve komisyon gelirleri	1.660	1.432	13	37
-Hizmet gelirleri	8.088	6.977	24	50
Faiz dışı giderler	21.201	18.288	18	43
-Personel	7.617	6.570	21	47
-Ücret ve komisyon giderleri	1.786	1.541	22	48
Diğer faiz dışı giderler	11.798	10.177	15	39
-Net ticari kar/zarar	774	668	-444	-517
-Sermaye piyasası işlemleri k/z	-825	-712	-166	-180
-Kambiyo kar/zararı	1.599	1.379	-209	-232
-Diğer	458	395	-1.488	-1.783
Vergi öncesi kar/zarar	17.610	15.190	25	51
Vergi karşılığı	3.234	2.790	6	28
Net dönem kar/zararı	14.376	12.401	30	57

Kaynak: BDDK

Şube sayısındaki ve personel istihdamındaki artışa bağlı olarak faiz dışı giderler yükselmiştir. Böylece net faiz dışı gelir gider açığı büyümüştür. YTL'nin başlıca dövizler karşısında değer kazanması ve açık pozisyona bağlı olarak net kambiyo gelirlerinin artı bakiye vermesi sonucu, diğer faiz dışı gelir gider dengesi 2006 yılının aksine kara olumlu katkı sağlamıştır.

Vergi öncesi kar yüzde 25 oranında artarken, vergi karşılığı yüzde 6 oranında artmıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak net dönem karı yüzde 30 oranında artarak, 14,4 milyar YTL'ye yükselmiştir.

3.11. Gayrinakdi krediler

2007 yılında gayrinakdi krediler yüzde 9, taahhütler kalemi yüzde 61 oranında artmıştır. Böylece toplam gayri nakdi kredilerdeki artış yüzde 46 olmuştur.

Gayrinakdi Krediler, Aralık 2007

	Milyon YTL	Milyon dolar	Yüzde değişme YTL	Yüzde değişme dolar
Gayrinakdi krediler	83.970	72.432	9	32
Taahhütler	303.175	261.516	61	96
Türev finansal araçlar	158.174	136.439	49	80
Diğer taahhütler	145.001	125.076	78	115
Toplam	387.145	333.947	46	77

Kaynak: BDDK

Taahhütler kaleminin alt kalemleri olan türev finansal araçlar ve diğer taahhütler kalemlerinin her ikisi de hızla artmıştır. Türev finansal araçlardaki artışın özel bankalardan, diğer taahhütler kalemindeki artışın ise yabancı bankalar kalemlerinden kaynaklandığı görülmektedir.

3.12. ATM ve kredi kartı sayısı

Bankalararası Kart Merkezi'nin (BKM) verilerine göre, Aralık 2007 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı 2006 yıl sonuna göre yüzde 15 oranında artarak 37,3 milyona ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle toplam banka kartı sayısı da yüzde 4 artışla 55,5 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir. 2007 yılında, POS cihazı ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 13 ve yüzde 14 artarak, 1.453.877 ve 18.800 düzeyine yükselmiştir.

ATM ve Kart Sayıları

	Aralık 2006	Aralık 2007	Yıllık değişme
Toplam kredi kartı (Bin adet)	32.433	37.335	4.902
Toplam banka kartı (Bin adet)	53.464	55.510	2.046
POS cihazı (Bin adet)	1.283	1.454	171
ATM	16.511	18.800	2.289

Kaynak: BKM

Kredi kartı işlem hacmi, 2007 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 3 oranında artış göstererek 111,6 milyar YTL, banka kartı işlem hacmi ise yüzde 8 oranında gerileyerek 100 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiştir.

3.13. İnternet bankacılığı istatistikleri

İnternet bankacılığı müşteri sayısı 2007 yılında yüzde 27 artarak, 4,3 milyon kişiye yükselmiştir. Müşterilerin yüzde 89'u bireysel, yüzde 11'i kurumsaldır.

İnternet Bankacılığı Seçilmiş Göstergeler

	Aralık 2006	Aralık 2007	Yıllık değişme (yüzde)
Aktif müşteri sayısı (Bin adet)	3.368	4.274	27
Finansal işlemler (Milyon YTL)	92.856	116.093	25
Yatırım işlemleri (Milyon YTL)	36.004	40.344	12
Kredi kartı işlemleri (Milyon YTL)	4.819	3.486	-28
Diğer finansal İşlemler (Milyon YTL)	7.559	7.851	4
Toplam (Milyon YTL)	141.238	167.774	19

Kaynak: TBB

İnternet bankacılığından yapılan işlemler Aralık 2006'ya oranla yüzde 19 artarak, 168 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Ağırlıklı olarak havale işlemlerinden oluşan finansal işlemler yüzde 25 oranında artmıştır. Kredi kartı işlemleri, 2007 yılında borç ödemelerinin azalmasına bağlı olarak yüzde 28 azalmıştır. Yatırım işlemleri yüzde 12 ve diğer finansal işlemler yüzde 4 artış göstermiştir.

II. Türkiye Bankalar Birliği Faaliyetleri

A. Bankacılık ve Araştırma Grubu

Bankacılık ve Araştırma Grubu tarafından finansal sektördeki ve bankacılık sistemindeki gelişmeler ve bankacılık sistemini ilgilendiren mevzuat yakından izlenmiş; rekabetçi ortamının iyileştirilmesine ve uluslararası standartlara uyuma yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu amaçla, ilgili otoriteler ile temaslar sürdürülmüştür. Ulusal ve uluslararası alanda makro gelişmeler izlenerek araştırmalarda kullanılmıştır. Sektörün gelişmesine katkıda bulunacak araştırmalar yapılmış ve/veya özendirilmiştir. Banka dışı finansal ve finansal olmayan sektör temsilcileri ile işbirliği sağlanmıştır. Sektörü ilgilendiren uluslararası kurumlar ve diğer ölkelerin bankalar birlikleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine çaba gösterilmiş, ilgili sivil toplum kuruluşları arasında yakın bir işbirliği geliştirilmeye çalışılmıştır. Kurumsal ve bireysel müşterilerin bankacılık hizmetlerine ve uygulamalarına ilişkin başvuruları, üyelerimizin görüşleri de alınarak yanıtlanmıştır. Finansal sektöre ilişkin konulardaki yayınlara destek sağlanmıştır. Birlik kütüphanesi güncellenerek kullanıcılara hizmet verilmiştir.

1. Gündemdeki başlıca düzenlemeler

Bankaların temsilcilerinin katılımı ile oluşturulan Hukuk Müşavirleri Kurulu, Vergi Çalışma Grubu, Bankacılık Kanunu, Kambiyo Mevzuatı Çalışma Grubu, Ekonomi Çalışma Grubu, Muhasebe Çalışma Grubu, MASAK Çalışma Grubu, Çağrı Merkezleri Çalışma Grubu, İş Hukuku Çalışma Grubu, Konut Kredileri İyi Uygulamalar Çalışma Grubu, İç Sistemler Çalışma Grubu, Banka ve Kredi Kartları Çalışma Grubu, Risk Merkezi Çalışma Grubu ile gündemdeki konular değerlendirilmiş ve Birlik görüşlerinin oluşturulmasına hazırlık yapılmıştır.

1.1. Bankacılık Kanunu

a. Bankacılık Kanunu'nda yapılması önerilen değişiklikler

Ekonomide ve bankacılık sisteminde yeniden yapılanma dönemi, sonrası gelişmeler, uluslararası alanda yaşanan gelişmeler, rekabet ortamındaki değişiklikler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar dikkate alınarak hazırlanan Bankacılık Kanunu'nun bazı maddelerine ilişkin değişiklik önerileri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)'na ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF)'na sunulmuştur.

b. Alt düzenlemeler ve alt düzenlemelere ilişkin üyelerimiz nezdinde ortaya çıkan tereddütler

i. Türkiye'de Açılan Temsilciliklerin Faaliyetlerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Taslak Tebliğ: Türkiye'de yerleşik bankaların sağlıklı olarak büyümesi, uluslararası büyüklüklere ulaşması, rekabet gücünün artırılması Birliğimizin önemli gündem maddeleri arasında yer almıştır. Bankacılık sektörünü ilgilendiren bir çok düzenlemenin ölkemizde faaliyet gösteren bankaların rekabetini olumsuz yönde etkilemesi yanında düzenlemelerdeki belirsizlikler nedeniyle bankalar düzenleme riskleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Aracılık maliyetinin yüksek olmasından dolayı finansal sektörün aktarma işlevi pahalıdır. Bu nedenlerle bazı faaliyetlerin yurtdışına doğru büyüdüğü gözlenmektedir. Türkiye'de yerleşik banka dışı kesimlerin yurtdışından borçlanmaları, Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdişindeki şubelerinden kullandıkları yabancı para kredilerden daha fazladır. Türkiye'deki yerleşik banka dışı kesimlerin yurtdişindeki tasarruflarının miktarı konusunda ise somut bir veri

bulunmamaktadır. Bununla birlikte, yurtdışında yerleşik bazı finansal kurumların Türkiye'deki düzenlemelere tabi olmaksızın Türkiye'de faaliyet gösterdikleri, buna karşılık Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdışı faaliyetlerinin ilgili ülkelerin yaklaşımları nedeniyle son derece kısıtlı olduğu gündemde tartışılan bir konu olmuştur. Bu çerçevede hazırlanan öneri BDDK'ya sunulmuştur.

ii. Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Yönetmelik'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik: Yönetmelikte yapılan değişiklik ile yakın izlemedeki nakdi krediler, teminat mektupları, aval ve kefaletleri ile diğer gayrinakdi kredileri için öngörülen karşılık oranları iki katına çıkarılmıştır. Konuya ilişkin Yönetim Kurulu Kararı doğrultusunda Kuruma başvuru yapılmıştır. Sadece tarım sektörü ile sınırlı kalması ve olağanüstü koşullara bağlı olarak olumsuzlukların ortaya çıktığının tespit edilmesi halinde, tarımsal kredilerde alacakların, gelirin elde edileceği bir sonraki döneme (1 yıl) kadar standart nitelikli krediler ve diğer alacaklar hesabında izlenmesine imkan tanıyacak bir düzenleme yapılması hususunda BDDK'ya başvuru yapılmıştır.

iii. Bankaların Alacakları Destek Hizmetleri ve Destek Hizmeti Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi Hakkında Yönetmelik: Yönetmelikte yapılan değişiklikle "pazarlama faaliyetlerinin" Yönetmelik kapsamına alınması ile destek hizmeti kuruluşlarına ödenecek hizmet bedellerinin sözleşmede sabit bir rakam olarak yer almamasından dolayı hizmetin sigorta poliçesine bağlanmasında ortaya çıkan sorunlar önemli gündem maddeleri arasında yer almıştır. Yönetmelikte yapılması önerilen değişiklikler hakkında oluşturulan Birlik görüşü BDDK'ya sunulmuştur.

iv. Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik: Yönetmelik'te öngörülen düzenlemelerden Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ'e ilişkin üyelerimizden sorunlar ve çözüm önerileri talep edilmiştir. Muhasebe Çalışma Grubu tarafından değerlendirilen görüş ve öneriler esas alınarak BDDK'ya başvuru yapılmıştır. Ayrıca, Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ hakkında oluşturulan görüş ve öneriler, BDDK'ya sunulmuştur.

v. Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik: Yönetmelikte yapılan değişiklikle işlemlerin işlem bazında muhasebeleştirilmesinin ortaya çıkardığı sorunların ortadan kaldırılmasını teminen önemli bir çaba harcanmıştır. Yapılan girişimlere bağlı olarak BDDK tarafından yapılan açıklama sorunun çözümüne önemli bir katkı sağlamıştır.

vi. Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik: Yönetmeliğin "Hesap durumu belgelerinin denetlenmesi" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan iki milyon Yeni Türk Lirasının beş milyon Yeni Türk Lirası olarak değiştirilmesi hususunda BDDK'ya başvuru yapılmıştır.

vii. Bankaların Üst Yönetimine Atanacakların Bildirimi, Yemin ve Mal Beyanında Bulunması ve Karar defterlerinin Tutulmasına İlişkin Usul ve Esaslar hakkında Yönetmelik: Banka denetim komitesi üyelerinin banka dışında çalışmaları ile banka yönetim kurulu üyeliğine atanacak yabancı uyruklu kişilerden talep edilecek belgelere ilişkin düzenlemeler sonrasında uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi hususunda girişimde bulunulmuştur.

viii. Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Bankaların Likidite Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik

Yapılmasına İlişkin Yönetmelik hakkında oluşturulan Birlik görüşleri BDDK 'ya sunulmuştur.

c. Bankacılık Kanunu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) nezdinde bulunan risk merkezinin Türkiye Bankalar Birliği'ne devri hususunda TCMB tarafından hazırlanan Taslak düzenlemeye ilişkin üyelerimizin ve ilgili diğer kurumların görüşü alınarak Birlik görüşü oluşturularak TCMB'ye sunulmuştur. Türkiye Katılım Bankaları Birliği, leasing ve faktoring kuruluşları ile Kredi Kayıt Bürosu AŞ yetkililerinin de katılımıyla oluşturulan çalışma grubu tarafından Tasarı Taslağının alt düzenlemelerine ilişkin çalışmalar başlatılmıştır. Hazırlanan rapor hakkında üyelerimizin görüş ve önerilerine sunulmuştur.

d. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

Banka sandıklarının sosyal güvenlik sistemine devrine ilişkin olarak düzenlemenin, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı gerekçesi de göz önünde yeniden ele alınması hususunda gerekli girişimler yapılmıştır.

1.2. Bankacılık Sektörünü Yakından İlgilendiren Diğer Düzenlemeler

a. Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu ve Kanun'a İlişkin Yönetmelik

Kredi kartlarında taksit ve promosyon uygulamaları ve uygulamaların faiz oranlarına etkisine ilişkin olarak Bankalararası Kart Merkezi AŞ tarafından hazırlatılan rapor hakkında TCMB ile değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

b. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

Türkiye'de yerleşik bankaların sınırlandırılmış işlemler dışında da döviz cinsinden kredi açmalarına imkan verecek şekilde 32 Sayılı Kararın 17'nci maddesinde yer alan sınırlamaların kaldırılması veya söz konusu maddeye; (vii) bendi olarak "Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri," ifadesi eklenmesi talep edilmiştir. Talep tam olarak karşılanmamış olmakla birlikte, daha liberal bir yaklaşımla ele alınan ve bankaların operasyon maliyetlerini azaltan değişiklikler getiren düzenleme olumlu karşılanmıştır. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair 2008/13186 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı" ile Resmi Gazete'nin 28 Şubat 2008 tarih ve 26801 sayılı nüshasında yayımlanan "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ" ile yapılan değişiklikler çerçevesinde kambiyo mevzuatında yapılması gerektiği düşünülen değişiklikler ilgili makamlara sunulmuştur.

c. Konut Finansman Sistemine İlişkin Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

Konut kredilerine ilişkin risklerin daha iyi değerlendirilmesi ve diğer ülkelerde yaşanan tecrübelerin bankalar, diğer sektörler ve genel ekonomi üzerindeki etkilerinin anlaşılmasını teminen bazı "iyi uygulama örneklerinin" geliştirilmesi amacıyla çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma Grubu tarafından hazırlanan "Konut Kredileri İy Uygulamalar Kılavuzu" üyelerimizin görüş ve önerilerine sunulmuştur. Kılavuzun kısa bir sürede tamamlanması öngörülmektedir.

5582 sayılı Kanun kapsamında öngörülen alt düzenlemelerden; TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından; Konut Finansmanı Kapsamındaki Kredilerin Yeniden Finansmanına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Konut Finansmanı Kuruluşlarınca Verilecek Sözleşme Öncesi Bilgi Formu Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Değişken Faizi İçeren Konut Finansmanı Sözleşmelerine Dair Tüketicilerin Bilgilendirilmesi Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Konut Finansmanı Sisteminde Erken Ödeme İndirimi ve Yıllık Maliyet Oranı Hesaplama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. TC Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ, Konut Finansmanı Fonlarına İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından, Değişken Faizli Konut Finansmanı Sözleşmelerinde Kullanılabilecek Referans Faizler ve Endekslere Dair Tebliğ yayımlanmıştır. Söz konusu düzenlemelerin hazırlık aşamalarında Birliğimiz görüşüne sunulan Taslak düzenlemeler hakkında üyelerimizden alınan görüş ve öneriler, Çalışma Grubu tarafından değerlendirilerek oluşturulan Birlik görüşleri ilgili kurumlara sunulmuştur.

Konut Finansmanı Kuruluşlarınca Verilecek Sözleşme Öncesi Bilgi Formu Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ, Konut Finansmanı Fonlarına İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ”in Taslak düzenlemeleri hakkında Birliğimiz görüşleri TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Sermaye Piyasası Kurulu’na yapılan ziyaretlerde de iletilmiştir. Ayrıca, TC Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı yetkilileriyle konut finansman sistemi kapsamında konut ve hayat sigortalarının zorunlu olması konusunda değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

İpotekli konut kredilerinde satış ve ipotek işlemlerin eş zamanlı yapılamamasından dolayı ortaya çıkan sorunların giderilmesini teminen TC Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’ne başvuru yapılmış ve Genel Müdürlük ziyaret de edilerek sorunlar ifade edilmiştir. Resmi Gazete’nin 5 Mayıs 2007 tarih ve 26513 sayılı nüshasında yayımlanan “Değişken Faizli Konut Finansmanı Sözleşmelerinde Kullanılabilecek Referans Faizler ve Endekslere Dair Tebliğ” ile belirlenen endeks dışında değişen ihtiyaçlara göre bankaların belirleyeceği ve TCMB’nin uygun göreceği endekslerin de uygulamaya konulmasına imkan verilmesini teminen başvuru yapılmıştır.

“Konut Finansmanı Kuruluşlarınca Verilecek Sözleşme Öncesi Bilgi Formu Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükmü uyarınca bankalar açısından hayat sigortası ile birlikte konut kredisinin teminatı olarak alınan değerlerin sigorta dışı bırakılması nedeniyle, konut finansmanı kuruluşlarının konut finansmanı kredilerinde hayat sigortası ve konut sigortası yapmalarını imkansız kılan uygulamalarının sona erdirilmesini teminen yapılan başvurulara yaptığı açıklama üyelerimize duyurulmuştur.

d. Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Hakkında 4077 Sayılı Kanun

Bankaların Kanunun “Ayıplı mal” başlıklı 4’üncü maddesi kapsamındaki sorumluluğunun AB direktiflerine uyumlu hale getirilmesi Birliğimiz gündemindeki yerini korumuştur. Bu konuda Bakanlıktan alınan 24 Ocak 2008 tarihli yazılı görüş üyelerimize gönderilmiştir. TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” Birliğimiz gündemine alınmıştır. Üyelerimizin görüş ve önerileri alınan Tasarı Birliğimiz gündemine alınmıştır.

e. Türk Ticaret Kanunu Tasarısı

Türk Ticaret Kanunu'nun yerini almak üzere hazırlanan Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na, ilişkin Birliğimiz görüşleri hakkında Komisyon Başkanlığına bilgi sunulmuştur.

Kanunda öngörülen alt düzenlemelere ilişkin TC Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan hazırlık çalışmaları kapsamında oluşturulan, Ticaret Sicili Tüzüğü, Elektronik Ortamda Genel Kurul Tüzüğü, Elektronik Ortamda Genel Kurul ve Yönetim Kurulu Yönetmeliği, KOBİ Tanımı Yönetmeliği (Basel II düzenlemeleri kapsamında) ve İnternet Sitesi Yönetmeliği alt çalışma gruplarına Birliğimizi temsilen katılım sağlanmıştır.

f. Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

Türk Ticaret Kanunu Tasarısına bağlı olarak hazırlanan "Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı"na ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri ilgili makamlara sunulmuştur. Tasarıda; Türk Ticaret Kanunu'nun ilk defa veya eski hukuktan farklı bir şekilde koruduğu bir menfaat, eski hukuk zamanındaki bir olay veya dava ile ilgili olsa bile bu konuda Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin uygulanmasını öngören düzenlemenin "Kanunların geçmişe yürümezliği" ve "Hukuk güvenliği" ilkelerine aykırı olduğundan Tasarıdan çıkarılması önerilmiş ve komisyon çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

g. Türk Borçlar Kanunu Tasarısı ile Türk Borçlar Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

818 sayılı Borçlar Kanununun yerini almak üzere, TC Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan "Türk Borçlar Kanunu Tasarısı"nın önümüzdeki dönemde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi beklenmektedir. Tasarı'nın "genel işlem şartları"na ve kefalet hükümlerine ilişkin maddeleri hakkında oluşturulan Birliğimiz görüşleri ilgili kurumlara sunulmuş, Komisyon toplantılarına katılım sağlanmıştır.

h. İcra ve İflas Kanunu

İcra ve İflas Kanunu'nun iflasın ertelenmesine ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılması Birliğimiz gündemindeki yerini korumuştur. Ülkemizde 2003 yılında iflasın ertelenmesine ilişkin bir düzenleme yapılmıştır. Düzenleme, alacaklıların zararına sonuçlar doğurduğu gibi borçlunun da borç yükünü artırmaktadır. İflasın ertelenmesi kurumunun uygulamada yaşanan sorunlar ışığında taraf menfaatlerine daha uygun bir yasal zemine oturtulması alacaklı sıfatını taşıyan bankalar açısından büyük önem arz ettiğinden, Türkiye Bankalar Birliği uluslararası iyi uygulamalar dikkate alınarak düzenlemenin gözden geçirilmesini zorunlu görmektedir. Bu amaçla hazırlanan değişiklik taslağının yasallaşması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, İcra ve İflas Kanununu Avrupa Birliğine üye ülkelerdeki uygulamalarla uyumlu hale getirmek, icra dairelerinde yaşanan aksaklıkların giderilmesini teminen TC Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü nezdinde oluşturulan Komisyon'da Birliğimiz temsil edilmiştir.

g. Ticari Sır, Banka Sırrı ve Müşteri Sırrı Hakkında Kanun Tasarısı

Banka sırrı/müşteri sırrına özen gösterilmesinin sağlanmasını teminen Tasarı'nın "Sırların açıklanmasına ilişkin ortak ilkeler" başlıklı 3'üncü maddesinde Birliğimiz

görüş ve önerileri doğrultusunda değişiklik yapılması, bunun mümkün olmaması halinde, Birliğimiz önerisinin Bankacılık Kanununda yapılacak değişiklik sırasında değerlendirilmesi Birliğimiz gündemindeki yerini korumaktadır.

i. Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

Organize sanayi bölgelerine kredi tahsis eden kredi kuruluşlarının alacaklarını tahsil edememeleri halinde, lehlerine ipotek tesis edilmiş taşınmazların satışına iştirak etmelerinin sağlanması için Kanun'un 15'inci maddesinin üçüncü fıkrasının değiştirilmesi amacıyla bir öneri hazırlanarak ilgili makamlara sunulmuştur.

j. Serbest Bölgeler Kanunu ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

Serbest bölge faaliyetlerinin serbest bölgede kurulu banka şubeleri aracılığı ile gerçekleştirilmesi esasına bağlı olarak, bankaların aracılık maliyetlerini ve dolayısıyla da serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların bankacılık işlem maliyetlerini artırıcı bir unsur olan BSMV'ye ilişkin, Taslağın 4'üncü maddesine; "Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergilendirme döneminin sonuna kadar, serbest bölgelerde yürütülen bankacılık faaliyetleri banka sigorta muamele vergisinden, serbest bölgelerde yürütülen bankacılık faaliyetlerinden sağlanan kazançlar kurumlar vergisinden ve bu bölgelerde faaliyet gösteren bankalar arasında bir ayırım yapılmadan bankaların serbest bölgelerde istihdam ettikleri personeline ödenen ücretler gelir vergisinden müstesnadır." şeklinde bir hüküm eklenmesi önerilmiştir.

k. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu

Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından düzenlenen teminat mektuplarının yurtdışında kabulünün sağlanması amacıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda değişiklik yapılarak, ihtiyati tedbir kararlarının sadece davayı görmeye yetkili mahkeme tarafından verilmesinin sağlanmasını teminen, 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 258'inci maddesine paralel bir hükmün getirilmesi Birliğimiz gündemindeki yerini korumuştur.

l. Çek Kanunu Tasarısı

Çek Kanunu Tasarısı'na ilişkin Birliğimiz görüş ve önerileri ilgili makamlara iletilmiş, yapılan görüşmelere katılım sağlanmıştır. Tasarı Birliğimiz gündemindeki yerini korumuştur.

m. Özürlü, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamı Hakkında Yönetmelik

Resmi Gazete'nin 24 Mart 2004 tarih ve 25412 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren "Özürlü, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamı Hakkında Yönetmelik" in "Eski hükümlülerin çalıştırılmayacakları işyerlerinin tespiti" başlıklı 16'ncı maddesinin "bankacılık sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde eski hükümlü çalıştırılmasının Bankacılık Kanunu uygulamasında ilgili Devlet Bakanlığı görüşünün alınması hususu Birliğimiz gündemindeki yerini korumuştur.

n. Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik

Belli bir sigorta ilişkisine girmek isteyen kişilerin, gerek sözleşmenin müzakeresi gerekse kurulması sırasında sözleşmenin konusu, teminatları ve diğer özellikleri

hakkında oluşabilecek bilgi eksikliklerinin giderilmesi ile sözleşmenin devamı sırasında ortaya çıkabilecek ve sözleşmenin işleyişi ile ilgili olarak sigorta ettireni, sigortalı veya lehdarı etkileyebilecek nitelikteki değişiklik ve gelişmelerden ilgililerin haberdar edilebilmesini teminen sigortacı tarafından yerine getirilmesi gereken görev ve yükümlülükler dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan taslak düzenleme hakkında görüş oluşturulmuştur.

o. Sigorta Acentelerine İlişkin Taslak Yönetmelik

Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan Taslak Yönetmelik hakkında Birlik görüşü oluşturulmuştur. Üyelerimizden 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ve ilgili alt düzenlemeler ile ilgili olarak bankacılık faaliyetlerinde sigorta uygulamalarında karşılaşılan sorunları talep edilmiştir. Taslak Yönetmelik ile sigorta uygulamalarında üyelerimiz nezdinde ortaya çıkan tereddütler Sigortacılık Genel Müdürlüğü'ne sunulmuştur.

ö. Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtım Hakkında Genel Tebliğ

Tebliğe ilişkin üyelerimizden alınan görüş ve öneriler Vergi Çalışma Grubunda görüşülmüş ve hazırlanan rapor Gelir İdaresi Başkanlığı'na sunulmuştur.

p. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF)

Birliğimiz tarafından kaldırılması talep edilen KKDF uygulamasına ilişkin Vergi Çalışma Grubu tarafından hazırlanan rapor Gelir İdaresi Başkanlığı'na sunulmuştur.

r. Mali Suçları Araştırma Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Yolsuzluğun Önlenmesi Hakkında Kanun ve Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik

Kanunun ve Yönetmeliğin hazırlanması ve yasalaşma sürecinde Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) ile yapıcı bir diyalog içinde çalışılmış ve özellikle şüpheli işlem bildiri yapanların korunması sağlanmıştır. Yönetmelik hakkında, özellikle çok sayıda kişiyi kapsayan maaş işlemlerinin hafifletilmiş tedbirler kapsamına alınması, başkası hesabına hareket edenlerin kimlik tespitinde yazılı beyan alınması yerine duyuru metni kullanılması ve uyum görevlisinin konum, görev ve yetkilerinin belirlenmesi gibi hususlarda Birliğimiz görüşleri kabul görmüştür.

Yasal düzenlemelerin yayımlanmasından sonra, düzenlemelerin getirdiği yeni yükümlülükler ile tereddüt edilen hususların açıklığa kavuşturulmasını teminen MASAK yetkilileri ile birlikte bir konferans düzenlenmesi planlanmıştır. Konferans gündemine alınmak üzere, Çalışma Grubu tarafından Yönetmeliğin yayımlanmasından sonra uygulamada ortaya çıkan tereddütler tespit edilmiştir.

s. 23 Ocak 2004 tarih ve 2004/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi

Bankalarımız ve Birliğimiz hakkında üçüncü kişiler tarafından ilgili kurumlara yapılan şikayet, ihbar veya benzer nitelikteki başvurular Birliğimiz Yönetim Kurulu'nda görüşülmüştür. Başvurularda bulunması gerekli koşulların (imza, isim-soyad, adres, vatandaşlık kimlik numarası gibi) belirlenmesine ilişkin bir çalışma yapılarak bu koşulları karşılamayan başvuruların dikkate alınmaması ve bu tür ihbarlar için işlem yapılmamasını teminen Bankacılık Kanununda düzenleme yapılması hususundaki Birliğimiz talebine BDDK'dan olumlu bir yanıt alınamamıştır. BDDK'nın "3071 Sayılı

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 4 ve 6'ncı maddelerine ve 23 Ocak 2004 tarih ve 2004/12 sayılı Başbakanlık genelgesine yaptığı atıflar ve "... anılan unsurları ihtiva etmeyen dilekçelerin ciddiyetinin ilgili kurumlar tarafından değerlendirilmesinin ve ihbar niteliği taşıyıp taşımadığının yine ilgili kurumlar tarafından belirlenmesinin uygun olacağı" görüşü göz önünde tutularak, BDDK tarafından yapılan değerlendirme üyelerimize gönderilmiş ve 23 Ocak 2004 tarih ve 2004/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin 3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 4 ve 6'ncı maddelerine açıkça aykırı olduğundan Genelge'nin ilgili bölümlerinin yürürlükten kaldırılması için Başbakanlığa başvuru yapılmıştır.

t. Diğer düzenlemeler

Bu dönemde; Genel İdari Usul Kanunu Tasarısı, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine İlişkin Kanun Taslağı, Derecelendirme Faaliyeti ile Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliğ Taslağı, Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Tebliğ, Varant İhraçlarına ve Alım ve Satım İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ Taslağı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Para ve Değerli Eşya Nakline İlişkin Genelge", Borç Geri Ödeme Sigortası Genel Şartları'na ilişkin taslak düzenleme, Yediemin sözleşmesine ilişkin Gelir İdaresi Başkanlığı talebi, 2007-32/33 Sayılı Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ, Sigortaya Tabi Mevduat ve Katılım Fonları ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primlere Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik hakkında üyelerimizden alınan görüş ve öneriler doğrultusunda Birlik görüşü oluşturularak ilgili makamlara sunulmuştur. Bankalarda grev ve lokavta izin veren düzenlemeye ilişkin Birlik görüşünün oluşturulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, TC Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan altın gümüş ve platin depo hesaplarına ilişkin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/23 Sayılı Taslak Tebliğ, Sermaye Piyasası Kurulu' tarafından hazırlanan Varlık Finansmanı Fonlarına ve Varlığa Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Taslak Tebliğ de Birliğimizin gündemine alınmıştır.

1.3. Bankaların Mali Yapıları İle İlgili Gündemdeki Konular

Banka ve sigorta muamele vergisinin kaldırılması, kaldırılma tarihine kadar ise bankalar tarafından ödenen katma değer vergisinin, banka ve sigorta muameleleri vergisinden mahsup edilmesine imkan veren bir düzenleme yapılması talep edilmiştir. Bu amaçla, uluslararası uygulamaları içeren kapsamlı bir rapor hazırlanarak Gelir İdaresi Başkanlığı'na gönderilmiştir. Kambiyo gider vergisinin kaldırılması talep edilmiştir. Türk lirası çeklerin tahsilinde uygulanmakta olan takas sisteminin yabancı para çeklerde de uygulanabilirliği veya çeklerin her bir bankanın belirleyeceği sadece bir şubesine ibraz edilmesinden sonra hesaplaşmanın TCMB nezdinde yabancı para hesaplar üzerinden yapılması ve bankalararası yabancı para havalelerinde EFT sisteminin kullanılmasının sağlanması talep edilmiştir. Takas odalarının tasfiye edilmesi suretiyle bankacılık sisteminde kaynak ve operasyonel maliyetlerinin azaltılmasını teminen halen sınırlı sayıda bankanın katıldığı çeklerin fiziken ibraz etmeden sadece çek bilgileri üzerinden takas işlemine imkan veren elektronik ortamda çek takası işleminin yaygınlaştırılması ve tüm bankaların katılımlarının sağlanmasını teminen takas işlemlerinin makul bir süreden sonra (10 yıl) tamamen elektronik ortamda yapılması talep edilmiştir.

Bankacılık sistemi üzerinde yoğunlaşan uluslararası muhasebe standartları ve risk yönetimi ile denetimine ilişkin uluslararası düzenlemelerin eş zamanlı olarak kredi

kullanan üretim ve ticaret sektöründe faaliyet gösteren firmalara da uygulanması talep edilmiştir.

2. Özel nitelikli projeler

a. İstanbul'un uluslararası finans merkezi olması projesi

Türkiye ekonomisindeki ve bankacılık sistemindeki gelişmeleri değerlendirmek ve gündemimizdeki konular hakkında bilgi sunmak, değerlendirmelerini almak amacıyla, Yönetim Kurulumuz, 5 Temmuz 2006 tarihinde, Sayın Başbakan'a yaptığı ziyarette İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olması hususunda yapılabilecekler görüşülmüştür. Yönetim Kurulumuz, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olmasına ilişkin değerlendirmenin uygulamaya dönüştürülmesi hususunda Birliğimizin aktif bir görev üstlenmesini benimsemiştir. Bu amaçla uluslararası nitelikteki denetim ve danışmanlık kuruluşlarının tecrübelerinden yararlanılması amacıyla, uluslararası nitelikteki danışmanlık şirketlerinden bir araştırma yapılması ve rapor hazırlanmasına ilişkin proje teklifi alınmıştır. Proje teklifi Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen Deloitte Danışmanlık AŞ tarafından "İstanbul'un Uluslararası Finans Merkezi Olma Potansiyelinin Değerlendirilmesi" raporu Haziran 2007'de tamamlanmıştır. Rapor Başbakan ve ilgili Devlet Bakanlarına ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlara iletilmiştir. Ayrıca basına özel bir toplantı ile tanıtılmış ve internet sayfamızda yayımlanarak kamuoyuna da duyurulmuştur. Konuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşlara raporun tanıtılması ve tarafların değerlendirme ve önerilerinin alınmasını teminen 11 Aralık 2007 tarihinde bir toplantı düzenlenmiştir. Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 18 Ocak 2008 tarihinde Birliğimize yaptığı ziyarette rapora ilişkin bir sunum da gündem içinde gerçekleştirilmiştir.

b. Müşteri Şikayetleri Hakem Heyetinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ

Birliğimiz üyesi bankaların gerçek kişi müşterilerinin şikayetlerinin değerlendirilmesini teminen BDDK'nın uygun görüşü alınan Tebliğ 1 Eylül 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu amaçla, Birliğimiz bünyesinde Müşteri Şikayetleri Birimi oluşturulmuştur. Tebliğ'de öngörülen hakem heyeti sayısı, çalışma alanları ile hakem heyeti üyelerine ödenecek ücret ve ücret ödeme kriterlerine ilişkin Çalışma Grubu tarafından hazırlanan öneriler Birliğimiz Yönetim Kurulu'nda görüşülmüştür. Yönetim Kurulu kararı doğrultusunda hakem heyeti olarak; banka kartları ve kredi kartları, bireysel, otomobil ve konut kredilerinden oluşan tüketici kredileri ve diğer bankacılık ürün ve hizmetleri ile ilgili olmak üzere üç ayrı hakem heyeti oluşturulmuştur. Hakem heyeti için alınan başvuru sayısı 31 Mart 2008 tarihi itibarıyla 533 olmuştur.

c. Kurumsal büro sistemi

Risk yönetimi açısından son derece önemli olan ve Kredi Kayıt Bürosu AŞ tarafından yürütülmekte olan Kurumsal Krediler Kayıt Sistemi projenin sağlıklı olarak hayata geçirilmesi için üyelerimizden destek talep edilmiştir.

d. TRLIBOR

TRLIBOR (Türk Lirası Bankalararası Satış Oranı) ilanına ek olarak TRLIBID (Türk Lirası Bankalararası Alış Oranı) da ilan edilmeye devam edilmiştir.

e. Etik komisyon

Türkiye Bankalar Birliği Etik İlkelerine olan uyumun izlenmesini, etik ilkelerin daha iyi anlaşılmasını ve yorumlanmasını teminen bir etik ilkeler komisyonunun kurulmasına ve komisyonun çalışma esas ve usullerine ilişkin taslak düzenlemesine ilişkin hazırlıklar tamamlanmıştır.

f. Basel II'ye geçiş süreci

Basel II'nin risk yönetimi yanında ticari ve ekonomik açıdan bankacılık sektörüne olası etkileri Birliğimiz Yönetim Kurulu'nda görüşülmüştür. Yapılan görüşmelerde aşağıdaki hususlar gündeme getirilmiştir:

- Basel II'nin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler henüz tamamlanmamıştır. Operasyonel risk uygulamasına geçiş öncesinde yapılan düzenlemeler zamanında görüşe açılmadığından bankalar tarafından gerekli hazırlıklar yapılamamış, bankalar düzenlemeye uyum için yeterli zamana sahip olamamıştır.

- Türkiye'nin uluslararası kredi notunun düşük olması nedeniyle, ülkemiz açısından risk ağırlığı daha yüksek olacaktır.

- Bilanço içerisinde yabancı para cinsinden kamu riskine ilişkin kalemlerin ağırlığı dikkate alındığında, Basel II'nin yabancı para cinsinden kamu risklerine ait kalemlere ilişkin düzenlemesi nedeniyle, bugüne kadar sıfır (0) risk ağırlığına sahip bu kalemler için daha yüksek sermaye bulundurulacaktır.

- Basel II'yi uygulayacağını belirten ülkelerde sermaye yeterliliği oranı, birincil sermaye için yüzde 6 katkı sermaye de dahil toplam için yüzde 8 olduğu halde, Türkiye'de bu oranın yüzde 12 olması talep edilmektedir.

- Basel II'de yer alan küçük ve orta ölçekli firma (KOBİ) tanımı ile ülkemizdeki düzenlemelerde yer alan tanım, uygulamada bankalar açısından aleyhte durum yaratmak üzere farklılık göstermektedir.

- Ülkemizde ticari alacakların teminatı amacıyla yaygın olarak kullanılan bazı araçlar- çek, kefalet senedi gibi- yeni düzenlemede teminat olarak kabul edilmeyecektir.

- Küresel ölçülere ve rekabet gücüne sahip Amerika Birleşik Devletleri'nde dahi uluslararası boyutta faaliyet gösteren sadece 10 bankanın Basel II uygulamasına geçeceği açıklanmıştır. Avrupa Birliği ülkelerinin kredi notları ülkemiz kredi notlarından yüksektir, bu nedenle bu ülkelerdeki bankalar ülkemizdeki bankalara göre çok önemli bir rekabet avantajına sahiptir.

Bu hususlar göz önüne alınarak, gerekli koşullar tam olarak sağlanmadan Basel II'ye geçilmesinin bankacılık sektöründe sermaye kısıtını daha da olumsuz etkileyeceği, bankaların yurtiçinden yaptıkları faaliyetlerinin sınırlandıracağı, sermaye maliyetini yükselteceği bu nedenle kredi faizlerine yansıtacağı, yurtiçinde yerleşik bankaların yurtdışındaki bankalar karşısındaki rekabet gücünün olumsuz etkileneceği vurgulanmıştır. Basel II'ye geçiş sürecinde kritik bir faktör olarak değerlendirilen ülke kredi notuna da bağlı olarak, uygulamada ortaya çıkacak sorunların giderilebilmesi için geçişin makul bir süreye yayılması, ülke tercihleri belirlenirken, mümkün olduğunca sektörün ve ekonominin özelliklerinin dikkate alınması ve Basel II'nin uygulanması halinde sermaye yeterliliği oranının yüzde 12 yerine yüzde 8 oranında uygulanması, sermaye benzeri kredi düzenlemesinin hem tanım hem de vergi

açısından uluslararası düzenlemelere uygun hale getirilmesi hususunda başvuru yapılmıştır. Ayrıca, Basel II Sermaye Uzlaşısı'na geçişe ilişkin olarak Türk bankacılık sektörü için hazırlanan ve revize edilen yol haritası hakkında Birlik görüşü oluşturularak BDDK'ya gönderilmiştir. Yönlendirme Komitesi üyeleri koordinasyonunda oluşturulan alt çalışma grupları tarafından Basel II düzenlemesine ilişkin uygulamalar kapsamında hazırlanan çalışma raporları BDDK'ya iletilmiş ve Bankacılar dergisinin muhtelif sayılarında yayımlanmıştır.

g. Müşteri Başvuruları, Bilgi Edinme Hakkı Kanun ve Kanunun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik

Birliğimiz üyesi bankaların müşterilerinden Birliğimize en fazla iletilen konular göz önünde bulundurularak "Sıkça Sorulan Sorular" başlıklı rapor hazırlanmış ve bu sorulara ilişkin Birliğimiz değerlendirmeleriyle birlikte internet sayfamızda kamuoyunun bilgisine açılmıştır.

3. Kurumlararası İşbirliği

3.1. Gelir İdaresi Başkanlığı

a. Kayıtdışı ile mücadele

Kayıtlı ekonominin büyütülmesine yönelik çalışmalar kapsamında banka ve kredi kartlarının kullanımının daha da yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanan Birliğimiz görüş ve önerileri TC Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'na sunulmuştur. Konuyla ilgili olarak Vergi Konseyi tarafından yapılan toplantılara ve bu kapsamda oluşturulan alt çalışma gruplarına katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, Birliğimiz borç ve alacak ilişkilerinin takibinin kolaylaştırılarak, daha güvenli bir hale getirilmesi için poliçe, bono ve çeklerin geçerliliklerini etkilememek kaydıyla, poliçe, bono ve çeklerde düzenleyen, muhatap, aval veren cirantalarının vergi kimlik numarasının yer almasının zorunlu hale getirilmesini, aykırı davranışlara idari para cezası uygulanmasını öngören bir düzenleme yapılmasını talep etmiştir.

b. Vergisel uygulamalar

Bankacılık sektörünün gündemindeki vergisel konuların görüşülerek değerlendirilmesini teminen TC Maliye Bakanlığı, ilgili diğer kamu kurumları ve bankalarımızın temsilcilerinin katılımlarıyla Vergi Çalışma Grubu toplantıları düzenlenmiştir. Yapılan toplantılarda, finansal araçların vergilendirilmesi, türev ürünlerin vergisel uygulamaları ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na yapılan başvurular görüşülerek değerlendirilmiştir.

Türev ürünlerin vergisel uygulamalarına ilişkin Vergi Çalışma Grubu tarafından hazırlanan rapor TC Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'na sunulmuştur. Türev işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve türev işlemlerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin Çalışma Grubu üyelerince hazırlanan rapor, Gelir İdaresi Başkanlığı'nda yapılan bir toplantıda yetkililere anlatılarak, görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır.

3.2. Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK)

TC Adalet Bakanlığı ve ABD Büyükelçiliği Adalet Bölümü işbirliği ile düzenlenen "örnek olaylar" konulu konferansa katılım sağlanmıştır. Çalışma Grubu üyelerinin

konuşmacı olarak katkı sağladığı konferansın üye banka personelinin daha geniş kapsamlı katılımını sağlayacak şekilde tekrarlanması imkanı sağlamıştır.

MASAK ile “eğiticilerin eğitimi” konulu eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. MASAK ile Avrupa Birliği Teknik Destek ve Bilgi Değişim Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Unit-TAİEX) işbirliği ile gerçekleştirilen “Bilişim Suçları ve Karapara Aklama” konulu seminere katılım sağlanmıştır.

Suç gelirleri ve terörizmin finansmanı ile mücadele mevzuatında meydana gelen değişiklikler paralelinde Birliğimiz uzaktan eğitim modülünün yenilenmesi çalışmaları başlatılmıştır.

Risk Bazlı Müşterini Tanı İlkeleri Elektronik Çalışma Grubu faaliyetlerine Birliğimiz katılımına devam edilmiş ve bu çerçevede “Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadelede Risk Bazlı Yaklaşımın Uygulanması için Kılavuz Taslağı” çalışmalarına katkı sağlanmıştır. Oluşturulan Taslak Rapor ilgili kurumların bilgisine sunulmuştur.

“Aktarmalı muhabir hesaplar” konusunda bankacılık sektörüyle ilgili talep edilen bilgiler, MASAK Başkanlığına iletilmiştir. Ayrıca, AB’nin 3 nolu direktifi ve Türkiye mevzuatı arasında müşteri sırrı konusunda meydana gelen çelişkilerin giderilmesi konusunda, fatura ödeme merkezleri konusunda, internet üzerinden bahis oynatılması ve bahis gelirlerine aracılık edilmesi konusunda, TC Merkez Bankası tarafından çıkarılan döviz havalelerine ilişkin genelge hakkında, yenilenecek olan Birliğimiz uzaktan eğitim modülünün, eğitim yükümlüğünün ifasında kullanılması konusunda, bankaların kendi eğitim programlarına MASAK tarafından sertifikasyon sağlanması konusunda, başvuruda bulunulmuştur.

3.3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) disponibilitate tebliği

KKTC Disponibilitate Tebliği ile ilgili olarak KKTC Merkez Bankası'ndan talep edilen toplantı 6 Eylül'de 2007 tarihinde yapılmıştır. KKTC'de şubesi bulunan üyelerimizin temsilcileri ile yapılan toplantı hakkında üyelerimiz bilgilendirilmiştir. Toplantı, KKTC ile olan kurumsal ilişkilerimize de önemli bir katkı sağlamıştır.

3.4. Raporlamadan kaynaklanan sorunlar

BDDK'ya ve TCMB'ye yapılan raporlamalardaki mükerrerlikler de dahil olmak üzere, raporlama yükümlülüklerinden kaynaklanan maliyetlerin azaltılması ve uygulamada yaşanan sorunların en alt düzeye indirilmesini teminen Kurum tarafından önerilen raporlama formatı ve yeni formata geçiş takvimi hakkında üyelerimizden alınan görüş ve öneriler çerçevesinde bankaların bilgi sistemleri yetkililerinin de katılımı ile yapılan toplantılarda değerlendirilmiştir. Talep edilen bilgilerin her iki kuruma da ortak formlar kullanılarak gönderilmesi hususunda çalışmalarda ilerleme sağlanmıştır.

3.5. Diğer hususlar

Hukuk Başmüavirimiz Prof. Dr. Seza Reisoğlu başkanlığında banka hukukçularının katılımıyla “Bankacılıkta Güncel Hukuki Sorunlar” konulu konferans Abant Palace Otel'de, 14-16 Aralık 2007 tarihleri arasında düzenlenmiştir. Konferansta; bankalar tarafından yapılan bağış ve yardımlar, müşteri sırrı ve banka sırrı, mevduat ile ilgili başlıca sorunlar ve tüketici kredilerinde ve özellikle konut finansmanında bankaların ayıplı maldan sorumluluğu konuları gündeme alınarak Hukuk Müşavirleri Kurulu üyeleri tarafından tebliğler sunulmuştur.

4. Araştırma ve yayın faaliyetleri

5411 sayılı Bankacılık Kanununun basımı yapılmıştır. “Bankacılığımızda İç Kontrol” ve “Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler” adlı kitaplar yayımlanmıştır. Türkiye ekonomisi ve bankacılık sektöründeki gelişmelerin de yer aldığı bankaların genel bilgileri, bilanço verileri ve gelir gider tablolarının yayımlandığı “Bankalarımız 2007” ve İngilizcesi olan “Banks in Turkey-2007” adlı kitapların yayımlanması için hazırlıklar sürdürülmektedir. Bankacılar dergisinin Ocak, Mart, Haziran ve Aralık sayıları yayımlanmıştır.

Türkiye Bankalar Birliği'nin 50. yıldönümü dolayısıyla yayımlanması planlanan “50. Yılında Türkiye’de Bankacılık Sektörü” adlı kitabın hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir. Düzenli raporlama faaliyetleri çerçevesinde, “Türkiye Bankacılık Sistemi” başlıklı üç aylık, “İMKB Bankaları” başlıklı üç aylık, “Bankalarımız Kitabı” başlıklı yıllık, “Financial Sector and Banking Sector in Turkey” başlıklı altı aylık, “İllere ve Bölgelere Göre Bilgiler” başlıklı yıllık, raporlar hazırlanmıştır.

5. Kütüphane faaliyetleri

Kütüphanemiz, bankacılık, finans ekonomi konularında Birliğimizin ve kurum dışı kullanıcılarımızın bilgi ihtiyacını karşılayabilmek için güncel yayınları izlemektedir. Bankacılarımıza yararlı olacağı düşünülen yayınların satın alınmasına özen gösterilmektedir. Kütüphanemize satın alınacak yayınların belirlenirken faydalanmak üzere, bankacıların ilgi ve ihtiyaçlarının tespiti amacıyla bir anket hazırlanarak üyelerimize gönderilmiştir. Üyelerimize elektronik veri tabanlarının tanıtılması, ihtiyaç duydukları ve bankalararası ortak satın alınabilecek elektronik veri tabanlarının tespit edilebilmesi amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Kütüphanemizde ilk kez bir stajyer görev yapmış ve staj programı uygulanmıştır. Kütüphane otomasyon programı değiştirilmiştir. Bankacılık veri tabanı için yeni otomasyon programına bağlı olarak çalışan ve daha sınırlı sayıda kayıt imkanı sağlayan ek bir paket program satın alınmıştır. Kütüphanemizin akademik çevrede tanıtımını sağlamak amacıyla üniversitelerin ekonomi ve bankacılık ile ilgili fakülte, yüksek okul, ve sosyal bilimler enstitülerine kütüphanemizi tanıtıcı broşür gönderilmiştir. İnternette de erişim sağlanabilen kütüphanemizin koleksiyon ve kullanım yoğunluğuna ilişkin bir önceki dönem ile karşılaştırmalı tabloları aşağıdaki gibidir.

Kütüphane koleksiyonu:

	Temmuz-Mart 2008	Temmuz-Mart 2007
Yayın sayısı	12.399	11.861
Döneme ilişkin sağlanan yayın sayısı	574	950
Sürelili yayın sayısı (toplam)	130	125
Türkçe (abone)	23	12
Yabancı (abone)	12	13
Diğer	100	100
Elektronik veri tabanı	-	1

Kütüphane kullanımı

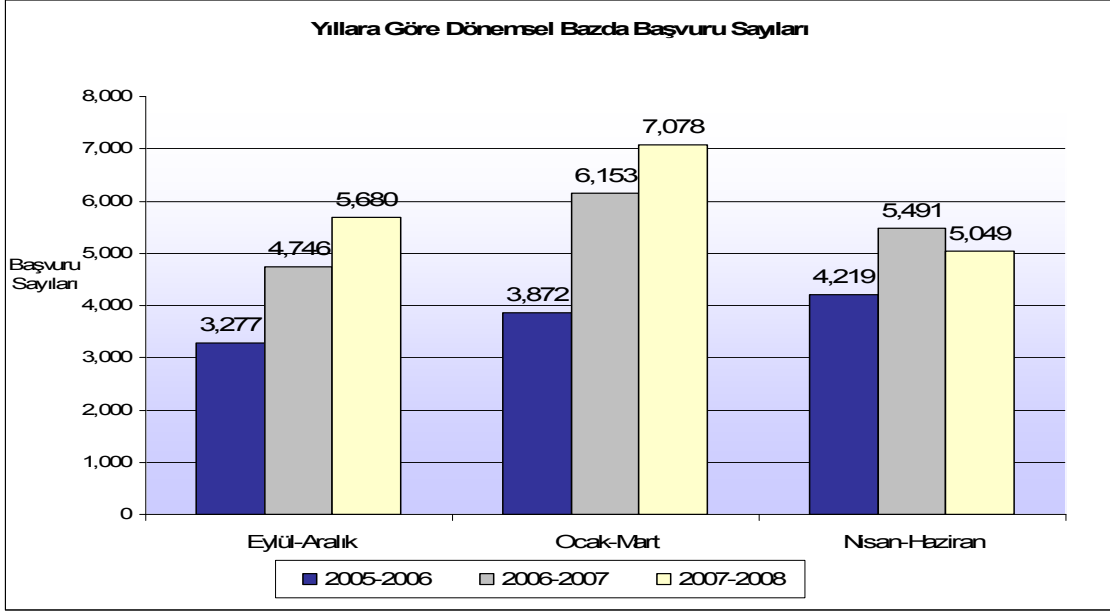
	Temmuz-Mart 2008	Temmuz- Mart 2007
Kullanıcı sayısı	550	820
Ödünç yayın sayısı	990	1.143

Kütüphane koleksiyonundan çıkarılan yayınlar

	Temmuz 2007-Mart 2008	Temmuz 2006- Mart 2007
Kitaplar	226	499
Sürelili yayınlar	18 (12 adedi abone)	62 (25 adedi abone)

B. Eğitim ve Tanıtım Grubu

Bankacılık sektöründe nitelikli insan gücünün artırılmasında bankalarımız tarafından eğitime verilen öneme paralel olarak, Birliğimiz, bankacılık mesleğinin geliştirilmesi amacıyla hizmetini sürdürmüştür. Eğitim talebi, sektördeki büyüme sürecinin yansımaları olarak son dönemde yeniden ivme kazanmıştır. 2007-2008 eğitim yılında Birliğimiz eğitimlerine talepte dikkati çeken bir artış olmuştur. Yıllara göre gelişme aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

1. Eğitim faaliyetleri

1.1. Eğitim merkezi

Eğitim merkezinde teknik konular ağırlıklı olmak üzere, Eylül-Haziran döneminde üçer aylık dönemler şeklinde sunulan eğitimler bankalarımızın ihtiyaçları ve bankacılık sektöründeki gelişmeler çerçevesinde güncelleştirilerek planlanmaktadır. Eğitim faaliyetinin maliyetleri katılımcılara katkı payı olarak yansıtılmaktadır.

Bankalarda ve bankaların iştiraki olan finansal kuruluşlarda çalışanların yanı sıra katılım bankalarında, yabancı bankaların ülkemizdeki temsilciliklerinde çalışanlar ile TC Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, TCMB, BDDK, TMSF, SPK gibi kurumların personeli de Birliğimiz eğitimlerine katılabilmektedirler.

2007-2008 döneminde düzenlenen seminer sayılarına ilişkin tabloya aşağıda yer verilmiştir. Düzenlenen seminerlere konu başlıklarına göre başvuru ve katılım rakamları Ek 1'de sunulmuştur. Bankaların, banka dışı finansal kurumların ilgili seminerlere yapmış oldukları toplam başvuru ve eğitimlere katılım rakamları ise Ek 2'de (Eylül-Aralık 07; Ocak-Mart 08; Nisan-Haziran 08) sunulmuştur.

Düzenlenen seminer sayısı	
Ekim-Aralık 2007	106
Ocak-Mart 2008	106
Nisan-Haziran 2008	109
Toplam seminerler	321

1.2. Konferanslar ve bölgesel eğitimler

Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı yetkilileri ve TBB – MASAK Çalışma Grubu üyesi bankacılarımızın konuşmacı olarak katılımlarıyla Malatya, Adana, Erzurum, Van, Ankara, Bursa, Gaziantep, Trabzon, İzmir ve Antalya illerimizde ve KKTC’de “Şuç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun” konulu bölgesel seminerler düzenlenmesine yönelik çalışma başlatılmıştır.

Türkiye ekonomisindeki gelişmelerin, bankacılık sektörünü ilgilendiren hukuki konular ile sektörün gündemindeki güncel konuların değerlendirildiği geniş katılımlı seminer ve konferansların düzenlenmesine devam edilmiştir.

Seminer - konferans	Tarih
E-Haciz	05.10.2007
Global Likidite Çağında Ekonomik Göstergelerin Yorumlanması	07.10.2007
Bankacılık ve Karapara Aklanması	02.11.2007
Dünya Ekonomisindeki ve Türkiye Ekonomisindeki Son Gelişmeler ve 2008 Yılına Bakış	06.12.2007
Bankacılıkta Güncel Hukuki Sorunlar	14-16.12.2007
İş Hayatında Başarı Odaklılık	23.01.2008
Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Genel Bakış	31.01.2008
Suç Gelirlerinin Aklanması ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Yeni Düzenlemeler	11.02.2008
5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun	28.03.2008 / Malatya
Bankacılıkta Dolandırıcılık Eylemleri Tespit ve Önleme Yöntemleri	11.04.2008
5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun	15.04.2008 / Adana
Yargıtay Kararları Işığında İş Güvencesi ve Çalışma Koşullarında Esaslı Değişiklik	25.04.2008

1.3. Uzakta eğitim çalışmaları ve Bankacılık Eğitim Sitesi (BES)

BES üzerinden sunulmakta olan ücretli kurslardan Haziran 2003 döneminden Mart 2008 dönemine kadar 11.650 kişi yararlanmıştır. Sitemizden toplam 25 adet ücretli, 2 adet ücretsiz kurs sunulmaktadır.

Bankalarımızdan gelen talepler doğrultusunda BES ücretli kursları için toplu alımlarda sabit ödeme uygulaması getirilmiştir. Bankalarımıza 2,500 YTL karşılığında BES üzerinden sınırsız süre ve sınırsız kullanıcı ile kullanım imkanı sağlanmıştır. Diğer taraftan, BES üzerinden sunulan kurslar bankaların kendi platformlarına da yüklenebilmektedir. TBB İnternet Bankacılığı Bilinçlendirme Çalışma Grubu'nun içerik desteği ile hazırlanan “Bankacılıkta Dolandırıcılık Eylemleri Tespit/Önleme Yöntemleri” kursu, kurs kataloğuna eklenmiştir. Mevzuattaki değişiklik paralelinde, Karapara ve Karapara ile Mücadele kursunun güncelleme çalışmaları Birliğimiz Karapara Çalışma Grubu tarafından yürütülmektedir.

Ücretsiz olarak sunulan temel bankacılık kursunu 42.000 vadeli işlem ve opsiyon borsası türev araçlar kursunu 5.700 kullanıcı almıştır. Sitenin açılışından bugüne kadar toplam 47,700 kişi sitemizden ücretsiz olarak yararlanmıştır.

1.4. ATTF eğitimleri

Lüksemburg’da kurulu Financial Technology Transfer Agency (ATTF) ile 2002 yılından bu yana çeşitli konularda ortak seminerler düzenlenmesi yönünde işbirliğimiz devam etmektedir.

ATTF tarafından 22 ülkeden katılımcıların davet edilerek Lüksemburg'da düzenlenen seminerlerden "Risk Management", "Compliance", "Private Banking" ve "ICMA Pre-Foundation Certificate" konulu seminerler duyurularak bankalarımız yetkililerinin "Exploring Best Practices in HR Management" konulu seminere ise Birliğimizi temsilen bir kişinin katılımı sağlanmıştır.

2. Tanıtım Faaliyetleri

2.1. "Çok Yaşa Bebek" projesi

Birliğimiz tarafından ülkemizin geleceği için sağlıklı nesiller yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla 2003 yılında başlatılan tıbbi destek ve sosyal yardım programı "Çok Yaşa Bebek", 5'inci yılına girmiştir. Program, Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği, Türk Pediatri Kurumu ve Hacettepe Üniversitesi'nden uzmanlarca oluşturulan Danışma Kurulu işbirliğinde sürdürülmektedir. "Çok Yaşa Bebek" projesi kapsamında bugüne kadar, yaygın olarak Türkiye'nin 52 ilindeki 92 hastaneye bağışta bulunulmuştur. Hastanelerin yeni doğan ve çocuk bölümlerine 5 yılda bağışlanan 560 cihazla 15.000 bebek "hayat"a tutunmuştur. Çeşitli dönemlerde eğitim programlarıyla da zenginleştirilen kampanya, her yıl yeni il ve hastanelere yapılan yardımlarla genişlemektedir.

2006 yılında hizmete sunulan www.cokyasabebek.org internet sitesi, kampanyaya ilişkin detaylı bilgi sunarken, sağlık profesyonellerine, görev yaptıkları kurumun cihaz ihtiyaçlarını Birliğimize bildirme olanağı da sağlamaktadır. Projenin alt faaliyeti olarak dört yıldır anne babalara ücretsiz olarak düzenlenen "Çocukları Kazalardan Koruma" eğitimleri ile bebek/çocuk ölümlerinde önemli rol oynayan kazalardan korunma konusunda ailelere basit ancak hayat kurtarıcı konular aktarılmakta ve ailelerin bu konudaki farkındalıklarının artırılması hedeflenmektedir.

Projenin kamuoyuna tanıtımı amacıyla her yıl cihaz bağışı yapılan bir hastaneye düzenlenen basın gezisi için bu yıl Van iline 1-3 Mayıs 2008 tarihlerinde basın, partner kurum temsilcilerinin ve Birliğimiz İletişim Komitesi üyelerinin katılımıyla basın gezisi düzenlenmiştir. Gezi programı kapsamında Van İl Sağlık Müdürlüğü ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile "Çocukları Kazalardan Koruma" eğitimi de yer almıştır.

Gençiz Fuarı tarafından 8-11 Kasım 2007 tarihinde İzmir'de düzenlenen "Sağlıklı Yaşam Fuarı"nda projemiz "2007 yılında Sağlık Alanında Gerçekleştirilmiş En Başarılı Sosyal Sorumluluk Projesi" ödülüne layık görülmüştür. Fuar kapsamında ayrıca 11 Kasım 2007 tarihinde Çocukları Kazalardan Koruma Eğitimi düzenlenmiştir.

2.2. Stratejik iletişim çalışmaları

Birliğimizin sektör adına iletişimine yönelik olarak paydaşlar nezdinde yapılan araştırma sonuçları çerçevesinde stratejik iletişim planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Türkiye Bankalar Birliği'nin yeni logosuna ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır. Yeni logomuz, Birliğimizin birleştirici ruhunu, dinamik yapısını ve sektördeki örnek konumunu yansıtan bir yaklaşımla tasarlanmıştır.

2.3. Yıllık basın yemeği

Birliğimizin geleneksel basın yemeği 10 Aralık 2007 tarihinde Feriye Lokantası'nda düzenlenmiştir. Basın yemeğinin ana gündem maddesini Birliğimiz tarafından

Deloitte Danışmanlık Şirketi'ne yaptırılan "İstanbul'un Finans Merkezi Olma Potansiyelinin Değerlendirilmesi" raporunun basına tanıtımı oluşturmuştur.

2.4. Dünya Gazetesi ödülü

Dünya Gazetesi 7 Ocak 2007 tarihli haberi ile Birliğimizi 2007 yılının "En Başarılı Sivil Toplum Örgütü" olarak seçmiş olduğunu duyurmuştur. Haberde Birliğimizin bankacılık sektörünün büyümesine, sağlıklı çalışmasına, bankacılık mesleğinin gelişmesine katkıları, İstanbul'un finans merkezi haline getirilmesi yönünde gerekli alt yapı yatırımlarını içeren raporu hazırlayarak hükümete sunması, "Çok Yaşa Bebek" projesi ile 10.000'i aşkın bebeğin hayata tutunmasını sağlaması nedeniyle layık görüldüğü ifade edilmiştir.

2.5. Terörle mücadele kampanyasına destek

"Terörle Mücadele Kahramanlarına Destek Kampanyası" çerçevesinde Birliğimiz tarafından Mehmetçik Vakfı'na 3.375.000 YTL bağışlanmıştır.

2.6. TBB 50. yıl etkinlikleri

Birliğimizin 50. kuruluş yıldönümü vesilesiyle 2008 Kasım ayında İstanbul'da geniş katılımlı bir resepsiyon düzenlenmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

2.7. Bölgesel işbirliği toplantısı

Birliğimizin 50. yıl etkinlikleri kapsamında bankacılık sektöründe işbirliği imkanlarının geliştirilmesi amacıyla 18 Nisan 2008 tarihinde İstanbul'da "Bölgesel İşbirliği Toplantısı" düzenlenmiştir. Toplantıya Azerbaycan, Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Bankalar Birlikleri yetkilileri katılmıştır.

Toplantıda Birliğimiz ve Kredi Kayıt Bürosu A.Ş. (KKB) temsilcileri tarafından Türkiye ekonomisi ve finans sistemi ile KKB hakkında bilgi verilmiş, ayrıca katılımcılar tarafından ülkelerinin finansal sistemleri hakkında bilgi sunulmuştur. Toplantı programı çerçevesinde katılımcılar İMKB'ye ziyaret düzenlenmiştir.

2.8. Taşkent bölgesel bankacılık eğitim merkezi

Avrupa Kalkınma ve Yatırım Bankası (EBRD), Avrupa Topluluğu Teknik Yardım Dairesi (EC-Tacis) ve Türk tarafı olarak TC Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Birliğimizin "Batılı Donörleri"ni, Özbekistan, Tacikistan ve Kırgızistan bankalarının üyelerini oluşturduğu Özbekistan'ın başkenti Taşkent'de kurulu bulunan Taşkent Bölgesel Bankacılık Eğitim Merkezi (TBBEM) ile ilgili olarak Türk tarafı olarak üstlenmiş olduğumuz yükümlülüklerimizi yerine getirmek üzere TC Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Birliğimiz tarafından oluşturulan fonun tamamına yakını 1995 yılından itibaren gerek çeşitli konularda eğitimcilerimizin Merkeze gönderilerek seminer vermesi, gerekse Merkezde eğitmen olarak görev alan Özbek, Tacik ve Kırgız bankacılardan oluşan grupların İstanbul'da, iki hafta süreyle, düzenlenmiş onbir "Eğiticilerin Eğitimi Programı"na katılmaları şeklinde düzenlenen eğitim faaliyetlerinin finansmanda kullanılmıştır.

Söz konusu fonda bulunan 11.766,13 Euro ve TC Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın maddi katkılarıyla 11-26 Ağustos 2007 tarihleri arasında TBBEM yönetimi tarafından belirlenen 14 eğitime çeşitli bankacılık konularını kapsayan "XII. Eğiticilerin Eğitimi" semineri İstanbul'da düzenlenmiştir.

2.9. Balkan ülkeleri bankalar birlikleri forumu

Balkan ülkeleri bankalar birliklerini bir araya getirmek amacıyla oluşturulan Balkan Ülkeleri Banka Birlikleri Forumu 8 Kasım 2007 tarihinde Atina'da düzenlenmiştir. Forumda Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Güney Kıbrıs, Romanya, Sırbistan-Karadağ, Yunanistan ve Türkiye'den bankalar birlikleri temsil edilmektedir.

2.10 Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği ile ilişkiler

Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği'nin talebi üzerine Birliğimiz eğitimcileri tarafından eğitim kataloğumuzda yer alan seminerler arasından belirlenen bir dizi seminerin Kuzey Kıbrıs Bankacılık sektörü çalışanlarına yönelik olarak Kıbrıs'ta düzenlenmesi hususunda Yönetim Kurulumuzun almış olduğu karar uyarınca Ocak – Haziran 2008 tarihlerinde Kuzey Kıbrıs'ta toplam 15 seminer ile 400 bankacıya eğitim hizmeti sunulmuştur. Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği sözkonusu işbirliğinin önümüzdeki dönem de sürdürülmesini talep etmektedir.

2.11. Uluslararası Para Fonu (IMF)-Dünya Bankası Yıllık Toplantısı

ABD'nin Washington DC şehrinde, 22-23 Eylül 2007 tarihlerinde düzenlenen IMF-Dünya Bankası yıllık toplantıları çerçevesinde 19 Eylül 2007 tarihinde Freer Gallery of Art'da Birliğimiz resepsiyonu geniş bir katılım ile gerçekleşmiştir.

Bu yıl, 13 Ekim 2008 tarihinde Washington DC'de düzenlenecek IMF-Dünya Bankası yıllık toplantılarına Birliğimiz katılımı sağlanacak olup, uluslararası bankacılık çevrelerine yönelik geleneksel resepsiyonumuz 12 Ekim 2008 tarihinde National Museum of Women in the Arts'da düzenlenecektir.

Eğitim faaliyetleri ekleri:

Ek 1: Konu başlıklarına göre başvuru / kabul karşılaştırması						
	Eylül - Aralık 07		Ocak - Mart 08		Nisan - Haziran 08	
	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul
Dış İşlemler	361	169	542	202	308	129
Genel Bankacılık - Ekonomi	533	200	770	209	477	197
Finans	1242	443	1455	475	1189	488
Hukuk	544	187	546	173	284	153
Hazine Yönetimi	113	62	101	40	126	73
İnsan Kaynakları – Yönetim – Beceri Geliştirme	1092	375	1298	409	1269	411
Krediler	804	323	998	313	682	288
Muhasebe	370	131	492	177	180	84
Satış - Pazarlama	282	117	467	180	138	103

Ek 2: Kuruluş bazında başvuru ve kabul karşılaştırması

	Eylül - Aralık 07		Ocak - Mart 08		Nisan - Haziran 08	
	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul	Başvuru	Kabul
Bankalar						
ABN AMRO Bank NV	78	50	81	47	56	45
Adabank AŞ	6	5	13	10	14	13
Akbank TAŞ	74	53	48	38	68	52
Alternatif Bank AŞ	84	40	89	23	25	18
Anadolubank AŞ	67	47	44	32	64	32
Arap Türk Bankası AŞ	84	53	97	61	89	56
Bank Mellat	10	8	1	1	12	10
Bank Pozitif Kredi ve Kalkınma Bankası AŞ	9	8	8	8	8	7
Calyon Yatırım Bankası Türk AŞ	5	5	10	8	0	0
Citibank AŞ	412	183	350	154	201	117
Credit Europe Bank NA	2	2	1	1	0	0
Çalık Yatırım Bankası AŞ	4	3	9	6	48	44
Denizbank AŞ	235	104	835	204	93	50
Deutsche Bank AŞ	41	27	33	24	19	17
Diler Yatırım Bankası AŞ	0	0	2	2	12	8
DZ Bank AG	0	0	0	0	1	1
Eurobank Tekfen AŞ	21	17	27	17	2	0
Finans Bank AŞ	1	1	83	28	144	41
Fortis Bank AŞ	10	4	34	18	12	5
GSD Yatırım Bankası	8	6	4	4	8	7
Habibbank Limited	0	0	0	0	4	4
HSBC Bank AŞ	112	44	148	65	67	42
İller Bankası	7	5	0	0	0	0
İMKB Takas ve Saklama Bankası AŞ	34	29	48	36	52	40
JP Morgan Chase Bank	34	20	19	13	12	11
Koçbank AŞ	0	0	0	0	1	0
Merrill Lynch Yatırım Bank AŞ	15	7	2	2	3	3
Millennium Bank AŞ	1	1	7	5	148	67
Nurol Yatırım Bankası AŞ	35	28	14	7	4	3
Oyak Bank AŞ	29	14	77	45	94	52
Société Générale (SA)	11	10	9	6	1	1
Şekerbank TAŞ	160	64	173	89	32	30
Tekstil Bankası AŞ	59	39	108	59	102	64
Turkish Bank AŞ	0	0	24	17	20	15
Turkland Bank AŞ	93	29	46	30	62	45
Türk Ekonomi Bankası AŞ	930	217	908	51	2	1
Türk Eximbank	36	23	32	22	34	27
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası	2	2	1	1	1	1
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ	2	2	0	0	0	0
Türkiye Garanti Bankası AŞ	309	91	272	113	75	42
Türkiye Halk Bankası AŞ	0	0	6	1	0	0
Türkiye İş Bankası AŞ	973	219	1243	250	1348	248
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası AŞ	72	39	130	63	147	92
Türkiye Vakıflar Bankası TAO	100	74	111	90	99	82
WestLB AG	19	15	0	0	0	0
Yapı ve Kredi Bankası AŞ	46	33	7	7	19	16

Ek 2: Kuruluş bazında başvuru ve kabul karşılaştırması (devamı)

Banka İştirakleri						
Ak Finansal Kiralama	27	14	3	2	46	27
Alternatif Yatırım	1	1	0	0	0	0
Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları	44	22	142	59	130	41
DD Konut Finansman	0	0	0	0	41	30
Deniz Factoring	0	0	84	39	0	0
Deniz Finansal Kiralama	0	0	6	2	0	0
Finansinvest	13	11	8	6	8	7
Halk Yatırım Menkul Değerler	0	0	9	9	6	6
HSBC Yatırım	0	0	0	0	1	0
İş Finansal Kiralama	0	0	0	0	11	1
İş Girişim Sermayesi	0	0	0	0	1	1
İş Yatırım Menkul Değerler	5	3	35	23	0	0
Koç Tüketici Finansman	26	15	79	32	0	0
TEB Factoring	10	6	13	6	0	0
TEB Finansal Kiralama	17	10	36	11	0	0
TEB Mali Yatırımlar	0	0	31	10	0	0
TEB Portföy Yönetimi	0	0	6	2	0	0
TEB Sigorta	0	0	85	29	107	59
Tekstil Factoring	2	1	0	0	0	0
Tekstil Finansal Kiralama	0	0	4	2	2	2
Tekstil Menkul Değerler	2	2	2	2	8	7
Turkish Finansal Kiralama	0	0	9	4	0	0
Türkiye Finans Katılım Bankası	195	64	142	53	101	37
Yapı Kredi Sigorta	2	2	0	0	0	0
Yatırım Finansman Menkul Değerler	90	29	119	25	52	28
Ziraat Portföy	0	0	3	1	4	4
Ziraat Yatırım ve Menkul Değerler	0	0	0	0	0	0
Diğer Kurumlar						
ABC International Bankası	12	4	0	0	0	0
Albaraka Türk Katılım Bankası	72	33	159	45	137	43
Asya Katılım Bankası	512	120	477	59	441	122
Bankalararası Kart Merkezi	0	0	2	2	3	3
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	157	59	2	0	0	0
Demir-Halk Bank (Nederland)	0	0	5	4	0	0
İstanbul Menkul Kıymetler Borsası	1	1	0	0	0	0
KKTC Merkez Bankası	11	5	4	1	28	18
Kuveyt Türk Katılım Bankası	51	30	109	50	382	90
Sermaye Piyasası Kurulu	0	0	3	1	90	50
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	186	56	258	87	186	76
Türkiye Finans Katılım Bankası	195	64	142	53	101	37
Merkezi Kayıt Kurulu	10	5	79	43	64	39
TOPLAM	5.871	2.178	7.210	2.320	5.153	2.137

C. Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu

Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu tarafından; 2007 – 2008 döneminde, bilgisayar sistemlerinin daha etkin ve verimli kullanımı, yazılım ve donanımların güncellenmesi, faaliyetlerin otomasyonuna yönelik yeni projelerin geliştirilmesi ve gerçekleştirilmesi, bilgi sistemlerinde ihtiyaç duyulan iyileştirmelerin yapılması ve kullanımı ile ilgili destek ve eğitim hizmetleri verilmesi, teknolojinin etkin kullanımı konusunda bankalarla işbirliği içinde çalışmalar yapılması ve ortak çözümler üretilmesi, bankacılık sektörüne ait kamuoyuna açıklanan bilgilerin periyodik olarak toplanması, raporlanması ve yayınlanması çalışmaları yapılmıştır.

Diğer taraftan, TCMB tarafından işletilen Elektronik Fon ve Elektronik Menkul Kıymetler Transferi (EFT/EMKT) sistemlerinin teknolojik yeniliklere uygun olarak yeniden yapılanması ve TCMB önderliğinde ulusal ödeme sisteminin uluslararası standartlar açısından da incelenmesi için bankaların da katılımı ve katkıları ile çalışmalar sürdürülmüştür.

1. Bilgi sistemleri geliştirme ve destek çalışmaları

Birlik bünyesinde kullanılmakta olan bilgisayar sistemlerinin Birlik ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde güncellenmesi, bilgisayar ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler izlenerek sistemlerin güncellenmesi ve yenilenmesi sağlanmıştır. Kütüphane tarafından kullanılan BLİSS yazılımı yerine kullanılmak üzere yeni bir yazılım ve Birlik internet sayfalarının yeniden düzenlenmesi için Microsoft Office Sharepoint yazılımı satın alınmış, internet iletişim altyapısının yenilenmesi ve iletişim kapasitesinin artırılması için çalışmalar yapılmıştır. Birlik bünyesinde kullanılan uygulama yazılımlarında; doküman yönetim sistemi, dönem içerisinde geliştirilen müşteri şikâyetleri uygulamasına ilişkin ek talepler, eğitim başvuru takip sistemi, banka bilgileri veri tabanı yönetim sistemi ve diğer uygulama yazılımlarında önemli iyileştirmeler veya yenilemeler yapılmıştır.

1.1. Müşteri şikâyetleri merkezi

“Müşteri Şikâyetleri Hakem Heyetinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ” kapsamında Birlik tarafından oluşturulan heyete yapılan başvurular başta olmak üzere bu kapsamda yapılan tüm yazışma ve bilgilerin tutulduğu bir uygulama geliştirilerek doküman yönetim sistemine eklenmiştir.

Müşteri hakem heyetine gelen yazışmalar doküman yönetim sistemi içerisinde ve ayrı bir şekilde tutulmakta, hakem heyeti toplantıları için toplantı dokümanları, Tebliğ gereği BDDK için hazırlanması gereken raporlar ve Birlik ihtiyaçları için belirlenen diğer raporlar hazırlanmaktadır. Ayrıca, hakem heyeti ile ilgili internet sitemizde yeni bir bölüm hazırlanmış ve yayına açılmıştır. Bu kapsamda, hakem heyeti toplantıları için gerek duyulan bilgi, belge ve dokümanların otomatik olarak oluşturulduğu bir uygulama sisteme eklenmiştir.

1.2. Dış ve iç yazışma sistemi - doküman yönetim sistemi (DYS)

Mevcut DYS uygulaması ile ilgili iyileştirme/geliştirme çalışmalarına devam edilmiştir.

1.3. Üye kayıt defteri

Birliğin Statüsü gereği tutmakla yükümlü olduğu üye kayıt defterinin elektronik ortamda oluşturulması için bir uygulama geliştirilmiştir. Yeni uygulama ile Birliğe üye

olan tüm bankalara ilişkin üye kayıt defteri formatındaki veriler elektronik ortama kaydedilmiş ve standart üye kayıt defteri formatında raporlar üretilmesi sağlanmıştır.

1.4. Bilgi işlem alt yapı güvenlik denetimi

Bilgi işlem altyapısının güvenliğini kontrol etmek amacıyla bir danışman firmadan denetim hizmeti alınmıştır. Bilgi işlem altyapısının güvenliğini ve iş sürekliliğini sağlamak üzere Birlik içerisinde kullanılmakta olan program ve uygulamalara ait yamalar güncel olarak takip edilmekte, sunucu, ağ donanımları ve uç kullanıcılara ait bilgisayarlar üzerinde gerekli güncellemeler düzenli olarak yapılmaktadır.

1.5. Sözleşme takip programı

Birlik ile üçüncü taraflar arasında imzalanan tüm sözleşmelerin takip edilmesi amacıyla yeni bir uygulama geliştirilmiştir. Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu tarafından geliştirilen uygulama İdari ve Mali İşler Grubu'nun sorumluluğunda işleme alınmış ve Birlik bünyesinde bulunan süreli sözleşmelerin tamamı sisteme girilmiştir. Birlik adına yapılacak tüm sözleşmelerin bu sisteme girilerek takibinin yapılması amaçlanmaktadır.

1.6. İnternet hizmetleri

Birlik internet sitesine güncel bilgiler eklenmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Ayrıca, yeni logo uygulaması ile birlikte ana sayfa başta olmak üzere internet sayfaları yenilenmiştir.

1.7. Kullanıcı destek hizmetleri ve eğitimler

Bilgisayar sistemlerinin yönetimi, bakımı ve teknik desteğin sağlanmasına devam edilmiştir. Ayrıca, bilgisayar sistemlerine ilişkin güvenlik politikalarının belirlenmesi, uygulanması ve kontrolü ile veri tabanı sistemlerinin yönetimi, yedekleme sistemlerinin oluşturulması, muhafazası ve işletilmesi konularında daha kurumsal ve prosedürel bir yaklaşım getirilmiştir.

Birlik bünyesinde kullanılmakta olan ofis ve uygulama yazılımlarına ilişkin kullanıcı talepleri karşılanmış, bu konularda eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

1.8. Logo çalışmaları

DYS içerisinde İngilizce ve Türkçe olarak kullanılan antetli ve logolu doküman şablonları yeni logoya uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, faks kapakları, Birlik sunumları için kullanılan örnek şablonlar ve diğer formlar yeni logoya göre güncellenmiş, yapılan çalışmalar ve logonun kullanımı konularında personele eğitim verilmiştir.

2. Çalışma grubu faaliyetleri

2.1. İnternet bankacılığı çalışmaları

İnternet bankacılığı ile ilgili olarak; dolandırıcılık olaylarına ait bilgilerin paylaşımı ve bir veri tabanı oluşturulması, güvenlik standartları, müşterilerin bilgilendirme/bilinçlendirmeleri ve banka şube çalışanlarına yönelik eğitim faaliyetleri alanlarında yürütülen çalışmaların koordinasyonu gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalara, bankalar ile BDDK başta olmak üzere diğer ilgili kurum ve kuruluşların katılımı sağlanmıştır. Bu konuda yapılan çalışmalar aşağıdaki başlıklar halinde belirtilmiştir:

- a. İnternet bankacılığı hizmetlerinin verilmesinde bankaların uymaları gereken güvenlik standartlarının belirlenmesi amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Bu amaçla bankaların katılımıyla hazırlanan güvenlik standartları raporu Yönetim Kurulu'nun da onayı alınarak üyelerimize tavsiye amacıyla gönderilmiş ve BDDK'ya bilgi verilmiştir.
- b. İnternet bankacılığı imkânları kullanılarak gerçekleştirilen dolandırıcılık olaylarına karşı etkin mücadele vermek ve banka sorumlularının kendi aralarında iletişim kurmalarını sağlamak üzere oluşturulan iletişim platformunun etkin bir şekilde çalışması desteklenmektedir. Listede bulunan banka ve ilgili kurum/kuruluş temsilcilerinin katılımıyla değerlendirme toplantıları yapılmıştır.
- c. Bankacılık işlemlerinde dolandırıcılık eylem girişimlerine ilişkin bilgi ve belgelerin bankalar arasında paylaşımını sağlamak, kötü niyetli girişimlere daha etkin bir şekilde müdahale ederek olayların önlenmesine yardımcı olmak üzere Kredi Kayıt Bürosu AŞ(KKB) ile ortak bir çalışma yapılmıştır. Konuyla ilgili çalışma grubu tarafından yürütülen çalışmalara bankaların da katılımı ve katkıları sağlanmıştır. KKB tarafından KKB bünyesinde kullanılmakta olan, Sahte Bilgi/Belge/Beyan/Başvuru Alarm Sistemi (SABAS) ile entegre çalışan ve "İnternet Dolandırıcılık Uyarı Sistemi- İnternet Fraud Alarm System - IFAS) olarak adlandırılan yeni bir uygulama geliştirilmiştir.
- d. Bankacılıkta dolandırıcılık eylemleri ve bu eylemlerin önlenmesi için yapılması gereken işlemler hakkında banka şube çalışanlarının eğitimi konusunda bir çalışma yapılmıştır. Çalışma sonucu hazırlanan eğitim kitapçığı, üyelerimizin genel müdürlük adreslerine gönderilerek, şube çalışanlarının eğitimi amacıyla kullanılması amaçlanmıştır. Ayrıca, hazırlanan eğitim içeriğinin Birlik Eğitim Sitesi (BES) üzerinden verilmesi sağlanarak daha geniş kesimlerin bu eğitim içeriğinden yararlanması sağlanmıştır.
- e. Kamuoyunun bilgilendirilmesi ve banka müşterilerinin bilinçlendirilmesi amacıyla, muhtemel dolandırıcılık olaylarına yönelik olarak çeşitli tarihlerde Birliğimiz internet sitesinde kamuoyu duyuruları yayınlanmıştır.
- f. BDDK, Emniyet Genel Müdürlüğü, adalet mensupları (Hakim ve Savcılar) ile bankalardan temsilcilerin katılımıyla, "İnternet Bankacılığı Üzerinden Dolandırıcılık ve Elektronik ortamda Banka ve Müşterilerine Yönelik Saldırı Girişimleri" konulu bir panel yapılmıştır.
- g. Bankalar tarafından Birliğimize yapılan başvurularda, son dönemde bankalarda hesap açma ve kredi başvurularında "sahte sürücü" belgesi kullanımının arttığı ve sürücü belgelerinin doğrulanmasına yönelik bir çalışma yapılması talep edilmiştir. Bankacılık işlemlerinde TC kimlik numarasının doğru olarak kullanılmasının sağlanması ve kimlik bilgileri kullanılarak gerçekleştirilen sahtecilik ve dolandırıcılık olaylarının önlenmesi amacıyla nüfus cüzdanları üzerinde bulunan TC kimlik numaraları TC İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından işletilen "Kimlik Paylaşım Sistemi"ne bağlanarak doğrulanabilmektedir. Sahte sürücü belgesi ile işlem yapılmasını engellemek üzere aynı doğrulama işleminin yapılabilmesi amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü'ne başvuruda bulunulmuştur.

2.2. Elektronik bankacılıkla ilgili toplantılar

Türkiye Bilişim Derneği tarafından Kasım 2007 tarihinde Ankara'da düzenlenen Bilişim 2007 Kongresine aktif katkı sağlanmış, Kongre kapsamında beş bankacının konuşmacı olarak katıldığı "Elektronik Bankacılık" paneli düzenlenmiştir.

Türkiye Bilişim Derneği tarafından Nisan 2008 tarihlerinde İzmir’de düzenlenen Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri seminerine aktif katkı sağlanmış, söz konusu seminer kapsamında üç bankacının konuşmacı olarak katıldığı “Bankacılıkta Bilişim: Türkiye’nin Başarı Öyküsü” paneli düzenlenmiştir.

2.3. BDDK İle yürütülen çalışmalar

Bankaların, faaliyetlerinin yerine getirilmesinde kullandıkları bilgi sistemlerinin yönetiminde esas alınacak asgari usul ve esasları düzenleme üzere BDDK tarafından hazırlanan “Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğ” ile ilgili Birlik görüşü oluşturmak üzere bir çalışma yapılmış ve çalışma sonucu hazırlanan görüş ve öneriler BDDK’ya sunulmuştur.

- Bankaların konsolidasyonuna tabi ortaklıklarında gerçekleştirilecek bilgi sistemleri denetimi ve rapor formatı hakkında BDDK tarafından hazırlanan genelge taslağına ilişkin çalışmalar koordine edilmiştir.

- BDDK tarafından hazırlanan “Bankaların Bilgi Sistemlerinin Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Denetimlerinde Görüş Oluşturulmasına İlişkin Tebliğ” taslağına ilişkin çalışmalar koordine edilmiştir.

- Yazar kasa, POS kullanımı ve kart güvenliği konusunda BDDK tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında Aralık 2007 tarihinde BDDK’nın talebi ile tüm ticari bankaların katılımına açık olarak bir toplantı yapılmıştır.

2.4. Fatura ödeme merkezi (FÖM)

Bankalarla anlaşma yapmaksızın ve bankaların bilgisi dışında, bankaların müşterilerine sunduğu olanaklar kullanılarak FÖM ofisleri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin engellenmesi amacıyla Birlik tarafından hazırlanan 1013 sayılı Tebliğ BDDK’nın talebi doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Kredi kartı ile yapılan işlemlerin de önlenmesini içeren yeni “Tebliğ Taslağı” Yönetim Kurulu’nda görüşülmüş ve BDDK’nın bilgisine sunulmuştur.

2.5. Merkezi operasyon çalışma grubu

Banka şubelerinde gerçekleştirilen ve müşteri teması olmayan operasyonel işlemlerin uzman ve odaklanmış merkezi birimlerce gerçekleştirilmesi ve işlemlerde etkinlik ve verimlilik elde edilmesi amacıyla Birlik bünyesinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubu bünyesinde 7 çalışma alanı belirlenmiştir. Çalışma alanları:

- Çeşitli kurumlar tarafından bankalardan talep edilen bilgi ve belgelerin standart bir yapıda olması.

- Vergilerin tahsili ve bankacılık işlemlerinde vergi kimlik numarası kullanımında karşılaşılan sorunlar.

- Serbest bölge ve yurtdışındaki bankaların operasyon işlerinin yurtiçinde yapılması ve kamu kuruluşlarının yaptığı uluslararası ihalelerde teminat mektuplarının Türkçe düzenlenmesi ile ilgili sorunlar.

- BDDK’nın destek hizmetlerini düzenleyen yönetmeliği. Bankaların aldıkları destek hizmetlerinin çeşitliliği karşısında Yönetmelikteki hükümlerin yorumlanması ve hangi

işlerin BDDK onayı gerektiren destek işleri kapsamına girdiği konusunun netleştirilmesi.

- PTT'nin posta tekelinin kaldırılması (özel kuryeler tarafından da müşterilere gönderilen iletilerin dağıtılması, banka içi kıymetli belgelerin taşınması) konusunda neler yapılabileceğinin değerlendirilmesi, müşterilere gönderilen borçlu cari hesaplara ilişkin ekstrelerin noterden ve ıslak imzalı olarak gönderilmesi konusunun iyileştirilmesi.

- Ödenmeyen senet protestolarının ödeme yerindeki (borçlunun adresine yakın) şubelerin bağlı olduğu noterlerden değil bankaların merkezi operasyonlarının bulunduğu yerlerdeki noterler tarafından yapılabilmesi, senet operasyonlarının iyileştirilmesi, senet matbuatı için standart özellikler belirlenmesi ve yasal olarak zorunlu hale getirilmesi, bu sayede senet işlerinde sistemsel çözümlerden yararlanma imkanlarının artırılması, çek karnesi üzerine müşteriye ait vergi kimlik numarasının MICR olarak kodlanması için TCMB ile konunun değerlendirilmesi, bankalar arasında yabancı para çek tahsilatı sistemi oluşturulması konusunun değerlendirilmesi.

- Bankacılık operasyonlarında çalışacak eleman yetiştirmek amacıyla meslek yüksek okulu açılması amacıyla üniversiteler ve YÖK ile işbirliği.

2.6. Dış ticaret e-belge

Gümrük Müsteşarlığı'na bağlı olarak görev yapan gümrük idarelerinde gerçekleştirilen dış ticaret işlemlerine ait gümrük beyanname bilgilerinin bankaların kullanımına konusundaki çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda, ihracat kredi taahhüt takibi işlemlerinin elektronik ortamda düzenlenmesi konusunda Gümrük Müsteşarlığı ve bankalar arasındaki hazırlık çalışmalarına devam edilmektedir.

2.7. Bankalarca gümrük idarelerine verilen taahhütlerin elektronik ortamda teyidi

Gümrük idarelerine hitaben verilen teminat mektuplarının elektronik ortamda teyidine ilişkin Gümrük Müsteşarlığı tarafından başlatılan proje kapsamında Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak Birliğimize iletilen protokol taslağı bankalara gönderilmiş görüş ve önerileri alınmıştır. Projeye ilişkin çalışmaların yürütülmesi amacıyla bir çalışma grubu oluşturulmasına karar verilmiş, hazırlanan görüş ve öneriler Gümrükler Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

2.8. IBAN

Uluslararası banka hesap numarası (International Bank Account Number-IBAN) standardına uygun olarak ülkemizde de bir hesap numarası belirlenmesi ve bankaların bu standarda uygun olarak uygulamaya geçmelerinin sağlanması amacıyla oluşturulan IBAN çalışma grubu çalışmalarına devam etmiştir.

Üyelerimizin de görüş ve önerileri dikkate alınarak, bankaların IBAN uygulamasına geçişi için kademeli bir geçiş planı oluşturulmuştur. Buna göre; ilk aşamada, yurt dışına gönderilen havaleler ile yurt içindeki elektronik fon transferi (EFT) mesajlarında göndericiye ait IBAN'ın karşı bankaya gönderilmesi için Yönetim Kurulu tarafından onaylanan karar tüm bankalara iletilmiş ve uygulama 1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Ayrıca, diğer uygulama adımları, bankaların görüş ve önerileri

doğrultusunda bir takvim çerçevesinde belirlenmiş, söz konusu takvim Yönetim Kurulu'nca onaylanmış ve tüm bankalara iletilmiştir.

2.9. Bankalara iletilen haciz talepleri ve elektronik haciz

Bu kapsamda, TC Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bankalara iletilen çok sayıda haciz talebinin bankalarda yarattığı iş yükü dolayısıyla yaşanan sorunlarla ilgili çalışmalar ve GİB tarafından yürütülmekte olan elektronik haciz projesi ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

2.10. Elektronik fon transferi – elektronik menkul kıymet transfer (eft-emkt) sistemi

EFT/EMKT sistemiyle ilgili olarak, katılımcılar arasındaki koordinasyon görevi ve finansman işlemleri gerçekleştirilmiştir. EFT çalışma grupları faaliyetleri kapsamında sisteme yeni mesaj tipleri eklenmesine karar verilmiş, gerekli hazırlıklar yapılarak Aralık 2007 ayı içerisinde yeni mesaj tipleri sisteme eklenmiştir.

2.11. SWIFT kullanıcı grubu

Swift-Türkiye operasyon çalışma grubu ve kullanıcı grubu ikişer kez toplanarak gündemi izlemeye devam etmişlerdir. Swift yetkilileri, 2007 yılının 2. yarısında SwiftNet ikinci aşamaya geçiş ile ilgili detaylı bilgiler iletmışler ve 5 Eylül 2007 tarihinde konuyla ilgili bir "Road Show" düzenlenmiştir.

SWIFT tarafından belirlenen takvime göre Türkiye'deki tüm SWIFT kullanıcıları (bankalar, katılım bankaları ve diğer kurumlar), 30 Eylül 2007 tarihinde "SwiftNet Phase II" için ilk aşamalardan birisi olan C1 adımını sorunsuz bir şekilde gerçekleştirmiştir.

Dünyadaki gündemi izlemek, aktif olarak Swift kararlarına katkıda bulunmak ve Türkiye'deki kullanıcılara yönelik yararlar sağlamak amacıyla, IP geçişi ile birlikte yaygınlaşmaya başlayacak olan "Servis Büroları", "PKI", "File Act", "RMA" gibi uygulamalar hakkındaki gelişmelerin izlenmesine devam edilmektedir.

Ayrıca, 26 Ekim 2007 tarihinde, TC Merkez Bankası, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve banka yetkililerinin dahil olduğu "Securities Market Reform in Europe" konulu bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda, Avrupa Merkez Bankası tarafından geliştirilen ve Avrupa Birliği ülkeleri arasında gerçekleşecek "single EU RTGS" (Avrupa ölçeğinde bir tane gerçek zamanlı takas ve mutabakat sistemi) hedefleyen Target2 sistemi ve Avrupa Bankalar Birliği'nin SEPA projesi, menkul kıymet piyasaları tarafında ise Giovannini, MiFID, T2S, ISO, XML.. gibi çeşitli uyum projeleri hakkında bilgi verilmiştir.

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG yetkilisi ve Swift Yönetim Kurulu üyesi Günther Gall'in katılımıyla, 26 Kasım 2007 tarihinde, tüm bankaların katılımına açık olarak "SEPA (Single Euro Payments Area)" konulu bir toplantı yapılmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Boston kentinde 28 Eylül -1 Ekim 2007 tarihlerinde yapılan yıllık Swift kullanıcı grup başkanları toplantısı ile 1-4 Ekim 2007 tarihlerinde yapılan yıllık SIBOS toplantısına katılım sağlanmıştır.

Swift Operasyon Çalışma Grubunun 30 Ocak 2008 tarihli toplantısında, Eastnets firması tarafından gerçekleştirilen "SWIFTNet Corporate Connectivity & TSU" konulu bir sunum ile Türkiye'de bazı kurumsal firmaların (Corporates) Swift servisini

kullanma talepleri, bağlanmaları durumunda gerek bankalar gerekse de kurumsal firmalar tarafında yapılması gereken işlemler, servisin avantajları dezavantajları ile ilgili gelişmeler ve TSU (Trade Services Utility-bankaların Swift üzerinden kullandıkları ve dış ticaret işlemlerinin –ithalat, ihracat- karşılıklı “match” edilmesini sağlayan merkezi bir servis) hakkında bilgi edinilmiştir.

Aynı tarihte yapılan Swift Türkiye Kullanıcı Grubu toplantısında, SwiftNet ikinci fazı içinde yer alan C2 adımı için Türkiye'ye verilen son tarihin 31 Mayıs 2008 olduğu vurgulanmış, bu tarihte kullanıcıların BKE mesajlaşmasından RMA mesajlaşmasına geçeceği belirtilmiştir. Bankaların konuyla ilgili gelişmeleri yakından takip etmeleri gerekmektedir.

2.12. CLS Bank

TBB organizasyonunda ve TC Merkez Bankası yetkililerinin katılımıyla, 14 Aralık 2007 tarihinde, CLS sistemine katılım konusunda bankalarımızın somut olarak görüşlerinin ve önerilerinin alındığı bir toplantı yapılmıştır.

2.13. Türk Lirası çalışma grubu

Bankacılık sektörünü ve kamuoyunu yakından ilgilendiren YTL'den “yeni” ibaresinin kaldırılarak Türk Lirasına geçilmesi hakkında yapılacak hazırlıkların gözden geçirilmesi, bankalar tarafından ortaklaşa yapılması gereken işlemlerin belirlenerek çözüm yollarının araştırılması, konuyla ilgili gelişmelerin ve çalışmaların takip edilerek bankacılık sektörüne etkilerinin incelenmesi amacıyla Yönetim Kurulu Üyesi ve Denetçi bankaların katılımıyla bir “TL Çalışma Grubu” oluşturulmuş ve grup çalışmalarına başlamıştır.

2.14. Emisyon çalışma grubu

YTL banknot ve madeni paraların toplanması, taşınması ve teslimatı sırasında yaşanan sorunları gözden geçirmek ve sistemin iyileştirilmesine yönelik önerileri hazırlamak üzere oluşturulan Emisyon Çalışma Grubu TCMB ile koordinasyon içerisinde çalışmakta, bazı toplantılarını TCMB yetkililerinin de katılımıyla gerçekleştirmektedir. Bu çerçevede; İstanbul Güneşli'de bir TCMB vezne merkezi açılması konusunda mutabakat sağlanmış olup çalışmalar sürdürülmektedir.

3. İstatistiksel raporlama faaliyetleri

3.1. Bankalarımız kitaplarının 1958-1995 serilerinin elektronik ortama aktarılması

Bankalarımız kitaplarının 1958-1995 yıllarına ait serileri basılı kitap olarak kütüphanemizden kullanıcılara sunulmaktadır. Kullanıcılardan gelen talepler ve kullanım kolaylığı sağlanması amacıyla bu kitaplardan seçilen bilgiler pdf formatında elektronik ortama aktarılmış ve internet sitemizde yayınlanmaya başlanmıştır.

Kitaplarda yer alan bilanço ve gelir-gider bilgilerinin excel ortamında kullanıcılara sunulması ile ilgili hazırlıklar tamamlanmış ve kitaplarda yer alan aktif, pasif, nazım hesaplar ve gelir-gider tabloları excele aktarılarak pdf formatı ile birlikte Türkçe ve İngilizce sitemizde yayımlanmış ve kullanıma sunulmuştur.

3.2. Bankalarımız kitabı

TBB tarafından bankaların kamuya açıklanan finansal tabloları esas alınarak yayımlanan "Bankalarımız" kitabının, 2007 yıl sonu verilerini içeren serisinin hazırlıkları sürdürülmektedir.

3.3. Bankalarımız kitabından sonra "Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ" kapsamında hazırlanan ve yayınlanan raporlar

a. Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 14 üncü maddesine göre bankalar, söz konusu Tebliğ kapsamında, konsolide ve konsolide olmayan tüm finansal tablolarını ve dipnotlarını denetim raporlarıyla birlikte dönemi izleyen dört ay içinde TBB'ye tevdi edecektir. Bu çerçevede Nisan 2007 sonu itibariyle toparlanan bu bilgiler, Tebliğde belirtilen süreler içinde TBB internet sitesinde yayınlanacaktır. Bu bilgiler daha sonra Mart 2008, Haziran 2008 ve Eylül 2008 dönemleri itibariyle de bankalar tarafından Yönetmelikte belirtilen süreler içinde tevdi edilecek ve internet sitemizde yayınlanacaktır.

2007 yıl sonuna ait banka bilançoları, 22 Eylül 2007 tarihinde yayınlanan Tebliğ değişikliklerini içerecek formatta bankalardan geldikçe internet sitemizde yayınlanmaktadır.

b. Tebliğ kapsamındaki tabloların "excele" aktarılmasıyla oluşturulan ve tüm bankaların kolaylıkla veri girişi yapabileceği ya da sistemindeki verilerini aktarabileceği, aritmetik işlemleri kullanarak kontrol mekanizmaları yaratabileceği ve Tebliğ kapsamındaki bilgileri hazırlayabileceği; TBB olarak bu kapsamda gelen bilgileri otomatik olarak istatistik veri tabanına aktarabileceği "Konsolide ve Konsolide Olmayan" bazda "Ortak Veri Gönderim Seti" şablonu 2007 yılı içinde her dönem tarihleri değiştirilerek güncellenmiş, bankalar tarafından internet sitemizden indirilerek kullanılmıştır. 2008 içindeki dönemler için de aynı işlem gerçekleştirilecektir.

"Konsolide ve Konsolide Olmayan Ortak Veri Gönderim Seti" şablonları ve 22 Eylül 2007 tarihinde yayınlanan değişikliklere göre revize edilmiş ve bankaların kullanımı için internet sitemize eklenmiştir.

Bankalar düzenli olarak Birliğimize, üçer aylık ara dönemlerde ve yıl sonu itibariyle "Ortak Veri Gönderim Seti" bilgilerini göndermeye devam edeceklerdir. Tüm bankalar bu kapsamdaki bilgilerini gönderdikten sonra "İstatistiki Raporlar/Banka, Grup ve Sektör Bazında Mali Tablolar ve İstatistikler" başlığı altında "Üç Aylık Banka Bilgileri (Son Dönem Karşılaştırmalı)" başlıklı rapor hazırlanarak internet sitemizde, Türkçe ve İngilizce (dolar ve euro cinsinden) olarak yayınlanmaktadır.

c. Yukarıda söz konusu edilen raporun yayımlanması ile birlikte bankalar tarafından gönderilen "Ortak Veri Gönderim Seti" bilgileri de banka bazında ve Türkçe/İngilizce olarak internet sitemizde yayınlanmaktadır. En son Eylül 2007 itibariyle banka mali tabloları yayınlanmış olup Aralık 2007 dönemine ait Ortak Veri Gönderim Setleri yeni formatıyla bankalardan gelmeye devam etmektedir. Bilgilerin Nisan sonu itibariyle tamamlanacağı tahmin edilmektedir.

d. Tebliğ kapsamında "toplulaştırılması anlamlı tabloların", bilgiler bankalardan geldikten sonra gruplar ve sektör bazında toplulaştırılmasına ve sitemizde "Seçilmiş Mali Tablolar" altında "Grup Bazında Seçilmiş Tablolar" başlığı ile Türkçe ve İngilizce

olarak internet sitemizde yayınlanmasına devam edilmektedir. Raporun en son Eylül 2007 versiyonu “Konsolide” ve “Konsolide Olmayan” bazda hazırlanarak yayınlanmıştır.

Toplulaştırılması anlamlı tablolar listesi ve tablo içerikleri, 22 Eylül 2007 tarihinde yayınlanan Tebliğ değişikliği ile birlikte yeniden gözden geçirilmiştir. Aralık 2007 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında yayınlanmaya devam edecektir.

e. “Banka Bazında Seçilmiş Tablolar” raporunun en son Eylül 2007 versiyonu “Konsolide” ve “Konsolide Olmayan” bazda hazırlanarak yayınlanmıştır.

“Banka Bazında Seçilmiş Tablolar” başlığı altında yer alan tablo içerikleri, 22 Eylül 2007 tarihinde yayınlanan Tebliğ değişikliği ile birlikte yeniden gözden geçirilmiştir. Aralık 2007 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında yayınlanmaya devam edecektir.

f. Tüm dönemleri kendi cari dönemlerindeki fiyatlarıyla verilen ve bütün dönemleri bir arada görmek isteyen kullanıcılar için hazırlanan “ve “Üç Aylık Banka Bilgileri (Tüm Dönemler)” başlıklı özet rapor en son Eylül 2007 dönemi bilgileri de eklenerek Türkçe ve İngilizce olarak sitemizde yayınlanmıştır. Söz konusu bu rapor formatı da Tebliğ değişikliğine paralel olarak yeniden gözden geçirilmiştir. Aralık 2007 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında yayınlanmaya devam edecektir.

g. Daha önceden “Rasyolar” başlığı altında yayınlanan rapor, Aralık 2001-2006 yıllarını kapsayacak şekilde yeni formatı ve rasyo tanımlarıyla hazırlanmış ve Türkçe ve İngilizce olarak Temmuz 2007’de yayınlanmıştır. Yeni formatında yıllık olarak yayınlanmaya devam edecektir.

h. Birliğimiz internet sitesinde yayınlanan ve yukarıda sıralanan bu raporlardan ayrı olarak banka üst düzey yöneticilerimize yardımcı bir rapor daha hazırlanmaktadır. İlki Haziran 2003 bilgilerinden oluşturularak hazırlanan bu rapor her üç ayda bir Türkçe ve İngilizce olarak bankalara gönderilmektedir. En son Eylül 2007 dönemi için hazırlanarak gönderilmiştir. Aralık 2007 ve sonraki dönemler için yeni formatlarında gönderilecektir.

3.4. Diğer raporlar

a. Sektöre öncü olması açısından yararlı olacağı düşünülerek ve özel bankaların periyodik olarak İMKB’ye gönderdikleri konsolide olmayan ayrıntılı bilanço bilgileri toplulaştırılarak hazırlanan “İMKB’de İşlem Gören Ticaret Bankalarının Üç Aylık Toplu Bilançosu” başlıklı rapor, üçer aylık dönemlerde internet sitemizde yayınlanmaya devam etmektedir.

b. Üçer aylık dönemlerde hazırlanan “Banka, Şube ve Personel Sayıları” başlığı altında yayınlanan raporun Türkçe ve İngilizce olarak hazırlıkları sürdürülmüş, raporun en son Aralık 2007 sayısı yayınlanmıştır. Bu çalışmanın içinde kullanıcılar için şube ve personel sayılarının geçmişe yönelik bilgileri de bulunmaktadır.

c. Üçer aylık dönemlerde hazırlanan ve ilk kez Mart 2006 dönemi bilgileriyle bankalara gönderilmeye başlanan “Ana Ortaklık ve Sermaye Yapısı” başlıklı raporun en son Eylül 2007 sayısı hazırlanarak tüm bankalarımıza iletilmiştir.

d. “İnternet Bankacılığı İstatistikleri” başlığı ile yeni bir rapor hazırlanmış ve ilk kez Haziran 2006 dönemi itibarıyla internet sitesinde yayınlanmaya başlanmıştır.

Raporun en son Aralık 2007 sayısı hazırlanmıştır ve İngilizce olarak da ulaştırılması mümkündür.

e. “Tüketici Kredileri Konsolide Raporu” üçer aylık dönemler halinde yayımlanmaktadır. Raporun Aralık 2007 sayısının Haziran ayında tamamlanacağı tahmin edilmektedir ve İngilizce olarak da ulaştırılması mümkündür.

f. Yıl sonları itibariyle “İllere ve Bölgelere Göre Bilgiler” başlığı altında yayınlanan raporların Aralık 2007 sayılarının Haziran ayında tamamlanacağı tahmin edilmektedir.

g. Her yıl mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının toplulaştırılmış bilgilerinden oluşturularak sunulan “İller ve bölgeler itibariyle kredi ve mevduat bilgileri” 1988 yılından başlayarak banka grupları bazında ayrıştırılmış ve her bir grup için tarih serisi haline getirilerek olarak internet sitesinde yayınlanmıştır. Bu rapora İngilizce olarak da ulaştırılması mümkündür.

h. Bankalarımız kitaplarının eski sayılarında yer alan şube bilgileri, bu bilgilerin Birlik içinde tasnif edilmeye başlandığı 1961 yılından başlayarak tekrar gözden geçirilmiş; iller ve ilçeler itibariyle şube sayıları banka ve gruplar bazında olmak üzere birleştirilerek tarihsel bir bilgi serisi olarak internet sitesinde yayınlanmıştır. Bu rapora İngilizce olarak da ulaştırılması mümkündür.

i. Bankalardan günlük gelen değişiklik bilgileri (yönetici bilgileri, yurtiçi, yurtdışı şube, temsilcilik, şanj ofisi açılış ve kapanış bilgileri, banka unvan, sermaye ve grup değişikliği bilgileri, banka açılış, kapanış, birleşme ve devir bilgileri) takip edilerek veri tabanında gerekli değişiklikler işlenmiştir.

j. TBB olarak hazırlanan ve gerek basılı olarak gerekse de internette yayınlanarak kamuoyuna sunulan tüm yayınlar ve dönemsel raporlar için yayınlama frekansını, referans dönemini ve yayınlanma haftasını gösteren bir takvim hazırlanmış ve internette “İstatistik Raporlar” sayfasına eklenmiştir.

k. Makroekonomik veriler TCMB, BDDK, SPK, İMKB ve diğer ilgili sayfalardan takip edilmiş ve veri girişleri yapılmıştır.

l. Bankalardan, valiliklerden, bireylerden ve diğer kişi ve kurumlardan yazılı, sözlü veya elektronik ortamdaki bilgi taleplerine cevap verilmiştir.

m. KOBİ-Finansal Yeniden Yapılandırma Programı kapsamında Birliğimiz tarafından, Çerçeve Anlaşmasını imzalayan alacaklı kuruluşlardan bilgi toplanmasına karar verilmiştir. Bu konuyla ilgili veri giriş formu hazırlanmış ve duyurusu yapılarak katılımcılardan aylık bazda düzenli olarak gelen bilgiler toplulaştırılmakta ve internette yayınlanmaktadır.

o. Çağrı Merkezi istatistiklerinin standart bir formatta toplanması konusunda Çağrı Merkezi Çalışma Grubu ile birlikte çalışılmış ve bankaların çağrı merkezleri ile ilgili verilerini gireceği bir form hazırlanmıştır. Bu konuyla ilgili çalışmalar takip edilmektedir. İlgili grup çalışmalarını bitirmiş ve Yönetim Kuruluna bir rapor olarak hazırlamıştır. Onaylanması durumunda İstatistik Birimi içinde gerekli analiz çalışmaları başlatılacaktır.

D. İdari ve Mali İşler Grubu

2007–2008 faaliyet döneminde, personel istihdamı, destek hizmetlerinin yönetimi, üyelerimiz ve üçüncü kişiler ile yazışmanın ve arşivlemenin yürütülmesi, Birlik bütçesinin hazırlanması ve izlenmesi, EFT bütçesinin finansmanı ve muhasebesinin tutulması, fonların değerlendirilmesi hususları düzenlemeler ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Statüde öngörülen, Birliğin hesap ve kayıt düzeninin bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi ve raporlanması hükmü çerçevesince, Yönetim Kurulu'nca seçilen Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik AŞ, 2006 – 2007 bütçe dönemi denetimini iki aşamalı olarak gerçekleştirmiştir. Denetim şirketinin önerisi doğrultusunda ve uygun görüşü alınmak suretiyle "Muhasebe İşlemleri ve Bütçe Yönetmeliği" oluşturulmuştur. Ayrıca ana hesap planı, bilanço ve gelir/gider bütçesi öngörülen değişiklikler doğrultusunda yeniden düzenlenmiş, Yönetmelik ile birlikte Yönetim Kurulu'nun onayı alınarak 2008–2009 bütçe yılında uygulamaya geçilmesi kararlaştırılmıştır.

"İnsan Kaynakları Programının" bordro, sicil, eğitim ve zaman planlama modülleri kullanılarak gerekli raporlar üretilmeye başlanmıştır.

2007 yaz döneminde Bankacılık ve Araştırma Grubu bünyesinde 3, Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu bünyesinde 4, Kütüphane'de ise 1 öğrenciye staj imkanı tanınmıştır.

Türkiye Bankalar Birliği logosunun, 1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla kullanılmasına karar verilmiş olması nedeniyle, 2008 yılı için yaptırılacak baskılı malzemelerle ilgili olarak Eğitim ve Tanıtım Grubu ve Bankacılık ve Araştırma Grubu ile birlikte gerekli çalışmalar gerçekleştirilmiş ve kararlaştırılan materyalin basımı sağlanmıştır.

Birliğimizin üçüncü şahıslarla karşılıklı olarak imzalamış bulunduğu tüm sözleşmeler, Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu tarafından hazırlanan Sözleşme Programı'na aktarılmıştır. Bu konuda "Birlik Sözleşmeleri Veri Tabanı Kullanım Kılavuzu" hazırlanmıştır.

Birlik personelinin 2008 – 2009 dönemine ilişkin parasal ve sosyal haklarını düzenlemek üzere imzalanan XIII. Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.

2008 yılındaki seçimli Genel Kurul ile ilgili hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.

Kalite Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında yürütülen süreçlerin yönetimi, stratejik faaliyetlerin planlanması, iç düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve yeniden yazılması projelerinin grup içi çalışmaları yürütülmüş ve ortak çalışmalarda görev alınmıştır. İdari ve Mali İşler Grubu süreçlerine ilişkin olarak yaklaşık 20 ayrı prosedürün yazılması çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda "Arşiv Prosedürü" hazırlanmış ve onaya sunulmuştur.

Birliğimizde, Nisan 2007 itibarıyla, danışmanlar hariç çalışan toplam daimi personel sayısı 20'si kadın, 24'ü erkek olmak üzere 44 kişidir. Birliğimizde ayrıca yarı zamanlı olarak 3 danışman görev yapmaktadır. Daimi personelin 28 kişisi sendikalıdır.

Birlik personelinin mesleki ve uzmanlık alanlarında bilgi ve tecrübesinin artırılması ve kurumsal yapının güçlendirilmesine yönelik olarak eğitim çalışmalarına katılmaları sağlanmıştır. Personelin Temmuz-Nisan 2007 döneminde almış olduğu eğitim

toplamı 117 kişi/gün, kişi başına düşen ortalama eğitim günü sayısı ise 2,7 olup eğitim konuları bazında dağılımı şöyledir:

<u>Toplu Organize Edilen Eğitimler</u>	
Kalite Çalışmaları	73
<u>TBB Eğitimleri</u>	
Bankacılık, Ekonomi, Hukuk, vs.	15
Diğer	1
<u>Dış Eğitimler</u>	
Bankacılık, Ekonomi, Hukuk, vs.	6
<u>Master/Sertifika/Uzun Süreli Eğitim Programı</u>	
İK	10
İletişim	12
Toplam kişi/gün	117

Kalite çalışmaları

Türkiye’de ve uluslararası alanda bankacılık sistemindeki gelişmeler, artan rekabet koşulları, uluslararası iyi uygulamalara uyum süreçleri dikkate alınarak Türkiye Bankalar Birliği tarafından üyelerinin, çalışanlarının ve işbirliği içinde olduğu kurumların ve kamuoyunun beklentilerinin karşılanması ve bu doğrultuda faaliyetlerinin sürekli olarak iyileştirilmesini teminen 2006 – 2007 döneminde kalite çalışmaları başlatılmıştır.

Sürekli iyileştirme kavramlarının benimsenmesi ve yaşama geçirilmesi konusunda kararlı olduğunu ifade etmek üzere bir önceki faaliyet yılında başlatılan mükemmellikte kararlılık hareketi başarıyla tamamlanmış ve Birlik, KalDer’in 2007 Kasım ayında gerçekleştirilen ödül töreninde Mükemmellikte Kararlılık Ödülü’nü almıştır.

Çalışmaların bir sonraki aşamasını oluşturan ve yönetim sistemlerinin geliştirilmesini amaçlayan EFQM mükemmellik modeli çerçevesinde Kalite Yönetim Sistemi’nin kurulması çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda, stratejilerin planlanması, süreçlerin ve verilerin yönetimi, çalışan ve müşteri memnuniyetinin ve işbirliklerinin geliştirilmesi ile ilgili sistemlerin kurulmasına paralel olarak iç düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve yeniden yazılması çalışmaları, kurulmuş bulunan dört kişilik Kalite Komitesi ve konuyla ilgili Danışman öncülüğünde grup içi ve gruplar arası proje ekipleriyle yürütülmektedir.

Bu projeler içinde öncelikli olarak 2008 yılı başında çalışanlara yönelik çalışma hayatını değerlendirme anketi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu anketin, anket sonuçlarından yola çıkarak gerçekleştirilecek iyileştirmelerin etkisini ölçmek ve sürdürülebilir olmasını sağlamak amacıyla her yıl tekrarlanması planlanmaktadır. Bu çerçevede çalışanlarının önerilerinin sürece katkısını sağlamak üzere yöneticiler dışındaki personel arasından gönüllülük esasına dayanarak sekiz kişilik bir “Çalışma Hayatı İyileştirme Komitesi” kurulmuş ve çalışmalar başlamıştır.

İkinci öncelikli proje ise Birlik’ten hizmet alan müşteri kitlesinin memnuniyetini ölçme projesi olarak benimsenmiştir. Üye bankalarımızın hizmet aldığı alanların yanısıra kütüphane, internet sitesi, yayınlar gibi daha geniş müşteri kitlesine de hitap eden

hizmet alanlarını da kapsayacak şekilde yapılandırılan bu projenin de iyileştirmelerin sürdürülebilmesi ve ölçülmesi için her yıl tekrarlanması planlanmaktadır.

Ayrıca, EFQM model çalışmaları kapsamında 2008 sonbaharında yapılacak özdeğerlendirmeye temel hazırlamak amacıyla, toplamda 25 kişiden oluşan 12 ayrı ekip, model kriterleri doğrultusunda liderlik, politika ve stratejiler, çalışanlar ve müşteriler, işbirlikleri ve kaynaklar, süreçler, toplum gibi konuları içeren girdiler ve sonuçlar çerçevesinde Birliği anlatan bir kitap yazacaklardır.

Kalite yönetim sisteminin kurulması çalışmalarının sürekli öğrenme, yenilikçilik ve iyileştirme kavramlarını temel alarak süreklilik kazanması bir strateji olarak benimsenmiştir.

III. Türkiye Bankalar Birliği'nin 2006-2007 Bütçe Dönemi Sonuçları, 2007-2008 Bütçe Dönemi 9 Aylık Hesap Durumu ve 2008-2009 Yılı Bütçe Tasarısı

1. 30.6.2007 Tarihli Konsolide Bilanço ve 2006-2007 Dönemi Gelir-Gider Tablosu, Analizi ve Denetçiler Raporu

Aktif	YTL
-----	-----
Kasa	2.277,70
Bankalar	14.270.507,90
Faiz tahakkukları	30.440,90
Maddi duran varlıklar	1.143.376,79
Alacaklar	636.014,96
Peşin ödenmiş giderler	161.950,92

Toplam aktifler	16.244.569,17
Toplam nazım hesaplar	109.048,60

Genel Toplam	16.353.617,77
Pasif	
Menkul ve gayrimenkul amortisman fonu	349.388,94
Amortisman karşılıkları	793.987,85
<u>Borçlar</u>	15.101.192,38
2007-2008 Peşin gider payı tah.	6.471.360,00
2007-2008 Bütçesine devir	3.182.681,40
Diğer pasifler	5.447.150,98

Toplam pasifler	16.244.569,17
Toplam nazım hesaplar	109.048,60

Genel Toplam	16.353.617,77

Türkiye Bankalar Birliği'nin 30.06.2007 Tarihli Bilançosunun Analizi

AKTİF

Kasa:

30.06.2007 tarihi itibariyle kasa mevcudu 2.277,70 YTL'dir.

Bankalar :

Bu hesapta görülen 14.270.507,90 YTL banka mevcutlarımızın Haziran 2007 ayı sonu bakiyesidir. Bunun 3.353.477,00 YTL'si Elektronik Fon Transferi (EFT) projesi ile ilgili miktarı, 10.463.407,27 YTL'si vadeli hesabımızı, bakiyesi ise vadesiz mevduat tutarını göstermektedir

Faiz Tahakkukları:

Bu hesapta görülen 30.440,90 YTL, Bütçe sonu itibariyle tahakkuk etmiş faizi göstermektedir.

Maddi Duran Varlıklar:

Bu hesabın 138.566,92 YTL'si Birliğimizin Akmerkez'de satın almış olduğu 2 kat, 3.794,30 YTL'si Şile'deki arazimizin satın alınma değerini, 128.485,94 YTL'si alınan taşıtların, 174.412,11 YTL'si Vezne Merkezi'ne ait taşınmazları kalan 698.117,52 YTL'si ise mobilya, mefruşat, bilgisayar donanımı ile diğer menkullerin değerini göstermektedir.

Alacaklar:

Bilanço gününde 636.014,96 YTL olan bu hesabın 459.838,41 YTL'si EFT yatırımları ile ilgili olarak bilanço gününe kadar yapılan harcamalara aittir. Bunun dışında kalan kısım ise depozitolar, Haziran ayı eğitim alacaklarımız gibi geçici hesapların bakiyelerini göstermektedir.

Peşin Ödenmiş Giderler:

161.950,92 YTL olan bu hesabımız vezne merkezinin henüz itfa edilmemiş olan peşin kira bedeli ile sağlık sigortası ve internet erişim hizmet bedelinin peşin ödemesini göstermektedir.

PASİF

Menkul ve Gayrimenkul Amortisman Fonu:

Bu hesabın dönem sonu itibariyle bakiyesini teşkil eden 349.388,94 YTL Birliğimize ait sabit kıymetlerin amortisman düşüldükten sonraki değerini göstermektedir.

Amortisman Karşılığı:

Bu hesapta görülen 793.987,85 YTL'nin Birliğimize ait sabit kıymetlerin, birikmiş amortisman tutarını teşkil etmektedir.

Borçlar:

15.101.192,38 YTL olan bu hesabın içinde önemli kalemi teşkil eden 6.471.360,00 YTL tutarındaki peşin gider payı ve aidat toplamı, 2007-2008 Bütçe dönemi giderlerini kapsamak üzere üyelerimizden Birliğimiz statüsünün 22.maddesi uyarınca Haziran 2007 ayında tahsil edilerek 30.06.2007 tarihi itibariyle emanete alınan miktarını göstermektedir.

3.796.095,09 YTL'si Elektronik Fon Transferi projesinin finansmanı ile ilgili olarak bankalarımızdan yapılan tahsilat ve gelir tutarını, 1.143.061,22 YTL Birliğimiz

Çalışanları için çalışılan zamanın tümünü kapsayacak Şekilde ayrılmış olan kıdem tazminatı karşılığını, kalan kısmı ise tahakkuk ettirilmif henüz ödenmemiş vergi, sigorta gibi yasal kesintileri ile diğer borçlarımızı içermektedir.

2006-2007 dönemi bütçe uygulaması sonunda gerçekleşen 3.182.681,40 YTL tutarındaki gelir fazlası ise 2007-2008 faaliyet dönemine aktarılmak üzere emanete alınmıştır.

Nazım Hesaplar:

Toplam 109.048,60 YTL olan nazım hesaplarımızın tamamı avans teminat mektuplarına aittir.

2006-2007 Bütçe Dönemi Konsolide Gelir-Gider Tablosu
(01.07.2006-30.06.2007)

Gelirler	YTL
-----	-----
Gider payları ve aidatlar	5.272.200,00
Önceki yıldan devreden gelir fazlası	4.231.323,53
Eğitim gider karşılığı alınan gelir	1.578.980,00
Eğitim teknoloji geliri	32.249,33
Sair gelirler (faiz, yayın, vs)	1.270.461,89
Gelirler Toplamı	12.385.214,75
Giderler	

Personel giderleri	4.118.754,00
Eğitim giderleri	862.752,00
Eğitim teknoloji giderleri	113.571,66
Tanıtım, konferans ve proje giderleri	439.955,75
Özel tanıtım, proje giderleri	1.000.000,00
Bankacılık, araştırma ve yayın giderleri	1.183.140,85
Bilgi işlem, istatistik ve teknoloji giderleri	105.264,20
Dış ilişkiler, sair giderler	306.987,94
Demirbaş-tesisat alım giderleri	64.223,00
Büro giderleri	681.283,32
Vezne merkezi giderleri	326.600,63
Giderler Toplamı	9.202.533,35
2007-2008 Bütçe dönemine aktarılan	3.182.681,40
Genel Toplam	12.385.214,75

Türkiye Bankalar Birliği Genel Kurulu'na

Türkiye Bankalar Birliği'nin 2006-2007 Bütçe dönemi ile ilgili muamele ve gelir-gider hesapları ile 30.06.2007 tarihli Bilançosu Statümüzün 20.maddesi gereğince tarafımızdan incelenmiştir.

Muamelelerin ve hesapların Kanun ve Statü hükümlerine uygun bir şekilde yürütüldüğünü, 30.06.2007 tarihinde mevcut olan kıymetlerin kayıtlara mutabakatını tespit etmiş olduğumuzu arz eder, konsolide bilanço ve gelir-gider hesaplarının tasdikini saygılarımızla onayınıza sunarız.

Denetçiler

(İmza)
Denizbank A.Ş
Genel Müdürü
Hakan Ateş

(İmza)
Tekfenbank.A.Ş
Genel Müdürü
Mehmet Nazmi Erten

(İmza)
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
Genel Müdürü
Halil Eroğlu

Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Bankalar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı'na
İstanbul

Türkiye Bankalar Birliğinin ("Birlik" veya "TBB") 30 Haziran 2007 tarihi itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan bilançosu ile aynı tarihte sona eren yıla ait gelirler ve giderler tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve dipnotları denetlemekle görevlendirilmiş bulunuyoruz. Rapor konusu mali tablolar TBB yönetiminin sorumluluğundadır. Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, denetlenen mali tablolar üzerinde görüş bildirmektir.

Tablolara İlgili Olarak TBB Yönetimi'nin Sorumluluğu

TBB yönetimi finansal tabloların Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi"ne göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Uluslararası Denetim Standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, Birlik'in iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, TBB yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca işletme yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, bütün önemli taraflarıyla, Türkiye Bankalar Birliği'nin 30 Haziran 2007 tarihi itibarıyla mali durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi" (Not 3) çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Görüşümüzü etkilememekle birlikte aşağıdaki hususa dikkat çekilmesi gerekli görülmüştür:

Türkiye Bankalar Birliği'nin ekte yer alan ve 30 Haziran 2006 tarihinde sona eren yıla ait gelirler ve giderler tablosu ve ilgili dipnotları denetlenmemiştir. Bu nedenle 30 Haziran 2007 tarihi itibarıyla sunduğumuz görüş söz konusu finansal tabloları ve dipnotları kapsamamaktadır.

İstanbul,
17 Ağustos 2007

Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci
Mali Müşavirlik Anonim Şirketi

Sorumlu Ortak, Başdenetçi

2. 2007-2008 Bütçe Yılı 9 Aylık 31.3.2008 Tarihi İtibariyle Konsolide Hesap ve Gelir-Gider Tablosu ve Denetçiler Raporu

31.3.2008 Tarihli Hesap Durumu

Aktif	YTL
-----	-----
Kasa	1.143,20
Bankalar	9.642.519,16
Gelecek aylara ait gelirler ve giderler	115.075,07
Alacaklar	400.766,33
Maddi duran varlıklar	1.029.103,23
Maddi olmayan duran varlıklar	159.214,45
Genel giderler	6.376.138,35

Aktif toplamı	17.723.959,79
Nazım hesaplar	103.077,96

Toplam	<u>17.827.037,75</u>

Pasif	YTL
-----	-----
Menkul ve gayrimenkul amortisman fonu	406.890,34
Amortisman karşılıkları	781.427,34
Borçlar	38.178,21
Diğer borçlar	3.795.785,94
Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	150.543,16
Borç ve gider karşılıkları	1.143.061,22
Gelirler	11.408.073,58

Pasif toplamı	17.723.959,70
Nazım hesaplar	103.077,96

Toplam	<u>17.827.037,75</u>

2007-2008 Bütçe Yılı 9 Aylık Konsolide Gelir-Gider Tablosu
(1.7.2007 - 31.3.2008)

9 Aylık Gerçekleşme

Gelirler	YTL
-----	-----
Gider payları ve aidatlar	6.471.360,00
Önceki yıldan devreden devir fazlası	3.182.681,40
Eğitim gider karşılığı alınan gelir	721.855,00
Eğitim teknoloji geliri	11.545,29
Sair gelirler	1.020.631,89

Gelirler toplamı	<u>11.408.073,58</u>
Giderler	

Personel giderleri	3.292.995,67
Eğitim giderleri	528.604,98
Eğitim teknoloji giderleri	88.104,36
Tanıtım, konferans proje giderleri	311.535,95
Özel tanıtım proje giderleri	720.287,00
Bankacılık, araştırma , yayın giderleri	115.181,72
Bilgi işlem, istatistik giderleri	74.585,76
Dış ilişkiler, sair giderler	311.417,15
Demirbaş, tesisat alım giderleri	18.569,36
Büro giderleri	629.950,76
Vezne merkezi	214.905,64

Giderler toplamı	<u>6.376.138,35</u>

Türkiye Bankalar Birliği Genel Kurulu'na

Türkiye Bankalar Birliği'nin 2007-2008 Bütçe dönemi ile ilgili muameleleri ve 9 aylık gelir-gider hesapları Statümüzün 20.maddesi gereğince tarafımızdan incelenmiştir.

Muamelelerin ve hesapların Kanun ve Statü hükümlerine uygun bir şekilde yürütüldüğünü, 31.03.2008 tarihinde mevcut olan kıymetlerin kayıtlara mutabakatını tesbit etmiş olduğumuzu arz eder, hesap durumu ve gelir-gider hesaplarının tasdikini saygılarımızla onayınıza sunarız.

Denetçiler

Denizbank A.Ş
Genel Müdürü
Hakan Ateş

Tekfenbank A.Ş
Genel Müdürü
Mehmet Nazmi Erten

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
Genel Müdürü
Halil Eroğlu

Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Bankalar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı'na
İstanbul

Türkiye Bankalar Birliği'nin ("Birlik" veya "TBB") 31 Mart 2008 tarihi itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan bilançosu ile aynı tarihte sona eren dokuz aylık döneme ait gelirler ve giderler tablosunu, önemli muhasebe politikaları ile diğer açıklayıcı notların bir özetini denetlemiş bulunuyoruz.

TBB Yönetim Kurulu'nun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama

TBB Yönetim Kurulu finansal tabloların Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi"ne göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Yetkili Denetim Kuruluşu'nun Sorumluluğuna İlişkin Açıklama

Bağımsız denetimi yapan kuruluş olarak üzerimize düşen sorumluluk, denetlenen finansal tablolar üzerinde görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, Birlik'in iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, TBB yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca işletme yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Şartlı Görüş Dayanağı

Birlik'in 31 Mart 2007 tarihi itibarıyla "Muvakkat ve Muhtelif Alacaklılar" hesapları içinde yer alan toplam 199,659 YTL tutarındaki "Çeşitli kamu kuruluşları giderleri fonu" ve "Çok Yaşa Bebek tanıtım ve proje fonu" hesapları henüz gerçekleşmemiş olan ve bütçelenen giderler karşılığında ayrılan karşılıkları ifade etmektedir.

Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi"nde bütçelenen rakamlar için karşılık ayrılması ile ilgili herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Birlik, "Muhasebe Talimatnamesi" uyarınca "Çeşitli kamu kuruluşları giderleri fonu" ve "Çok Yaşa Bebek tanıtım ve proje fonu" karşılığı ayırmamış olsaydı, 31 Mart 2007 tarihinde sona eren dokuz aylık döneme ait "Net Gelirler" 199,659 YTL tutarında daha yüksek olacaktı.

Şartlı Görüş

Görüşümüze göre, şartlı görüş dayanağı paragrafında belirtilen hususun karşılaştırmalı olarak sunulan 31 Mart 2007 tarihi itibarıyla düzenlenen finansal tablonun ilgili hesapları üzerindeki etkileri haricinde, ilişikteki finansal tablolar, bütün önemli taraflarıyla, Türkiye Bankalar Birliği'nin 31 Mart 2008 tarihi itibarıyla mali durumunu, aynı tarihte sona eren dokuz aylık döneme ait finansal performansını Birlik'in "Muhasebe Talimatnamesi" (Not 3) çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

İstanbul,
16 Nisan 2008

Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci
Mali Müşavirlik Anonim Şirketi

Murat Alsan
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

2008 - 2009 Dönemi Bütçe Tasarısı

Birliğin 2008 – 2009 yılı Bütçesi, Yönetim Kurulu'nun 27 Mart 2008 tarihli toplantısında kabul edilen "Muhasebe Prensipleri ve Bütçe Yönetmeliği" ekinde yer alan Hesap Planı ve Bütçe Gelir - Gider Tablosuna ve yürütülmekte olan kalite çalışmaları çerçevesinde hazırlanan stratejik planda öngörülen faaliyetlere göre hazırlanmıştır.

Bütçe kalemlerinde yapılan yeni düzenleme ile daha önce esas alınan ana kalemler yeni bir anlayış ile gruplanmış bulunmaktadır. Yeni gruplamanın mantığı esas olarak Birliğin yönetim giderleri ile ana faaliyet giderlerini birbirinden ayırtırmaya yöneliktir. Bu yapılanma çalışmaları neticesinde Bütçe, Yönetim Giderleri ve faaliyet giderlerini içeren Eğitim Giderleri, Kurumsal İletişim Giderleri ve Özel Proje Giderleri ana kalemlerinden oluşmuştur.

Yönetim Giderleri ise grup faaliyetlerini yansıtabilecek şekilde değil bir bütün olarak ele alınmıştır. Yapılan bir diğer gruplama farklılığı ise eğitime ilişkin tüm faaliyetlerin bir ana kalem altında toplanmasıdır.

Yürütülen kalite çalışmaları kapsamında, stratejik plan oluşturulması ve burada yer alan stratejilerin alt stratejilere ayrıştırılarak faaliyetlerin somutlaştırılması ve bunların da bütçelendirilmesi sayesinde gruplarca gerçekleştirilecek faaliyetler Kurumsal İletişim Giderleri ve Özel Proje Giderleri altında yer almıştır.

Bu yapılanma gereği stratejik planda yer almayan ancak grupların gerçekleştirmekte oldukları rutin proje ve faaliyetler de bu iki ana kalem içerisinde yer almıştır. Gelir bütçesi ana kalemlerinde ise herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Yukarıda sunulan yaklaşımla yeniden düzenlenen Birliğimizin 2008 - 2009 dönemi Bütçe tasarısının gelir ve gider kalemleri bir önceki yıla göre yüzde 12 artışla **13.114.000 YTL** olarak öngörülmüştür.

Gider Bütçesi içerisindeki **Yönetim Giderleri** ana kaleminin payı yüzde 54 olup, bunun yüzde 76'sı **Personel Giderleri** alt kalemine ait bulunmaktadır. 2008 - 2009 dönemi için öngörülen personel harcamaları hesaplanırken, Birlik bünyesinde 46 adet daimi personel ve 3 adet danışman olmak üzere toplam 49 kişinin istihdam edileceği öngörülmüştür. 2008 yılı başında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi çerçevesinde bir yıllık artış kararı alınmış ve uygulanmış olduğundan ilk yarı için ücret artışı öngörülmemiş, ikinci yarı için öngörüler ise Toplu İş Sözleşmesi hükümleri dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Yönetim Giderlerinin ikinci alt kalemi olan **İşletme Giderleri** kalemi içerisinde Akmerkez ve Ankara'daki İrtibat Bürosu'nun işletme giderleri yer almakta olup, hesaplamalarda bir önceki yıl giderleri ve faaliyetlerde öngörülen gelişmeler dikkate alınmıştır.

Yönetim Giderleri altında yer alan **Yayın Giderleri** alt kalemi finans ve bankacılık ağırlıklı nitelikli yayınların okuyucuların hizmetine sunulabilmesi amacıyla öngörülen giderleri içermektedir. Birlik Kütüphanesinin giderleri de bu kalem altında yer almaktadır.

Yeni hesap planı düzenlemesinde Yönetim Giderleri altında yer alan son alt kalem **Demirbaş Alım Giderleri** kalemi olup, önemli bir kısmı 2008 - 2009 yılına ilişkin olarak öngörülen donanım ve yazılım yatırım harcamaları ile cari harcamalardan oluşmaktadır. Birliğin ihtiyaçları ve iş planları doğrultusunda bilgi sistemlerinin etkin

olarak kullanılmasını destekleyecek şekilde planlanan mevcut bilgi sistemleri altyapısının güncel tutulması için gerekli yenilemeler, bilgi sistemleri güvenliğine ve denetimine ilişkin giderler, olağan çalışmalara ilişkin giderler ve data hatları giderleri bütçede yer almaktadır. Bu alt kalem ayrıca bilgi işlem ağırlıklı alımlar dışında kalan ve Genel Sekreterlik ile Eğitim Merkezi'ndeki eksiklerin giderilmesi veya mevcutların yenilenmesi ve dekorasyonu ile ilgili harcamaları da kapsamaktadır. Gider Bütçesi altında **Eğitim Hizmeti Giderleri** ikinci ana kalem olarak yer almaktadır. Söz konusu kalem altında sektörün gündemindeki güncel konularda yerli ve yabancı uzmanların, üst düzey bankacı ve bürokratların, üniversite öğretim üyelerinin konuşmacı olarak katılımıyla düzenlenen seminerlerin yer aldığı Eğitim Merkezi giderleri alt kalemlerin yanısıra otel ve bankalarımıza ait salonların kullanımıyla düzenlenen geniş katılımlı bedelli ve bedelsiz panel, konferansları ve toplantılara ait alt kalemler ve Bankacılık Eğitim Sitesi'nin (BES) internet üzerinden sunumu ve siteye ilişkin çağrı merkezi gibi hizmetlerin karşılanabilmesi, mevcut altyapısının geliştirilmesi ve yeni eğitim modüllerinin hazırlanarak sisteme eklenmesi harcamalarını içeren alt kalem yer almaktadır.

Gider bütçesinin üçüncü ana kalemi **Kurumsal İletişim Giderleri**'dir. Bu kalem altında ülkemiz bankacılık sektörünün yurt içinde ve dışında düzenlenecek organizasyonlar ile tanıtımına yönelik harcamalar ile kamu kurumlarına bu kapsamda yapılan desteği içeren Tanıtım ve Bilgilendirme Toplantı Giderleri ile Kurum ve Kuruluşları ile İşbirliği alt kalemleri yer almaktadır. Ayrıca, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası Toplantılarına katılım giderlerini ve söz konusu toplantılar nedeniyle Birlik adına verilen resepsiyon ile ilgili masrafları kapsayan Uluslararası Kurum ve Kuruluşlar ile İşbirliği ve Birliğin, Avrupa Bankacılık Federasyonu (FBE), Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), Avrupa Bankacılık Eğitim Ağı (EBTN) gibi üye olduğu yabancı ve yerli tüm kurumların aidatı ile ilgili öngörülerini kapsayan Üyelik Aidatı Giderleri ve Sponsorluk ve Yardım Gideri de bu kalem altında toplanmıştır. Bu kalem altında yer alan önemli bir diğer alt kalem ise bankacılık sektörü kapsamında yürütülmesi planlanan iletişim ve halkla ilişkiler çalışmalarına ilişkin iletişim danışmanlığı, medya takip ve basınla ilişkiler giderlerini ve bu kapsamdaki tanıtım materyali giderlerini kapsayan Kamuoyu İletişim Giderleridir.

Gider bütçesi altında yer alan son ana kalem olan **Özel Proje Giderleri** altında 2003 yılından beri sürdürülmekte olan "Çok Yaşa Bebek" projesini de içeren sosyal sorumluluk projeleri giderlerine, bankacılık sektörünü bilgilendirecek ve sektörün gelişmesine katkı sağlayacak araştırma ve diğer projeleri giderlerine, Anadolu yakasındaki vezne merkezinin kira ve işletme giderlerine, müşteri şikayetleri merkezi giderlerine, Birlik bünyesinde yürütülen toplam kalite yönetimi çalışması proje giderlerine ve Birliğin 50. yılı nedeniyle yürütülecek olan uluslararası konferans ve özel ödül gibi kutlama giderlerine ait alt kalemler yer almaktadır.

Bütçenin gelir kalemlerinin dağılımında ise geçen yıllara nazaran bir değişiklik bulunmamaktadır. Bu yıl bankalarımızdan **Gider Payları ve Aidatlar** olarak toplam 7.155.000 YTL tahsil edilmesi öngörülmüş olup oy başına katılım payı ise bir yıla göre yüzde 10,4 artarak 7.085 YTL olarak belirlenmiştir.

Yukarıda ayrıntıları verilen Gider Bütçesinin gerçekleştirilmesi için kullanılacak kaynaklar içerisinde yer alan **Geçen Bütçeden Devir** kalemi, bir önceki dönem öngörülmüş olan giderlerin çeşitli nedenlerle gerçekleşmemesi veya öngörülenin altında gerçekleşmesi yanında Birliğimize tahsis edilen kaynakların mümkün olan en etkin biçimde yönlendirilmesi neticesinde elde edilen gelirlerden oluşmuştur.

Eğitim Hizmeti Gelirleri kalemi oluşturulurken, Birliğin gerçekleştirdiği eğitim seminerlerine katılımcı gönderen üye bankalarımızın ve diğer kurumların gider

karşılığı ödemek suretiyle eğitim hizmetlerinden yararlanma oranında eğitim giderlerine katılmaları prensibinden hareket edilmiştir. Bu kalemin içerisinde ayrıca planlanmış eğitim programları dışında gerçekleştirilen konferans ve diğer eğitimlere ilişkin katılımcılardan tahsil edilen masraflara katılım payları ve “WEB Tabanlı Eğitim Projesi” kapsamında sanal eğitim alan kullanıcılardan sağlanacak kullanım ücretleri de yer almaktadır.

Sair Gelirler kalemi altında yer alan gelirler arasında en önemli miktarı teşkil eden portföy gelirlerinin boyutu ise daha önceki yıllarda olduğu gibi genel ekonomik beklentiler ve etkinlik prensibi çerçevesinde öngörülmüştür.

2008 – 2009 Bütçe Tasarısının onayını ve gerektiğinde bölümler arasında aktarma yapılabilmesi, Yönetim Kurulu Başkanına yetki verilmesini Yüksek Kurulunuzun onaylarına arz eder, yakın ilgi ve yardımları ile çalışmalarımızda bizlere destek olan Üyelerimize teşekkür ederiz .

Yönetim Kurulu

2008-2009 Yılı Bütçe Tasarısı (YTL)

Gider Tahmini

13.114.000

Yönetim giderleri	7.104.000
Eğitim hizmeti giderleri	1.360.000
Kurumsal iletişim giderleri	1.550.000
Özel proje giderleri	3.100.000

Gelir Tahmini

13.114.000

Gider payları ve aidat	7.155.000
Bir önceki yıldan devreden gelir fazlası	3.500.000
Eğitim hizmeti gelirleri	1.459.000
Sair gelirler	1.000.000